D 92

ALp (LK) 2766

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, April 16, 2002

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Nr. 15 (2718) 2002 APRIL-BALANDIS 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Lietuviškos bangos

Taip jos ir ritasi per Atlantą jau nuo XIX šimtmečio pabaigos iki šių dienų. Vienos didesnės, kitos mažytės. Reikėjo bėgti nuo rusiškųjų priespaudų, norėta praturtėti, norėta pasaulio pamatyti, mokslus pagilinti. Priežasčių ir reikalų įvairiausių ir nesibaigiančių.

ŠIANDIEN išeivijos lietuvių dėmesys krypsta į tą vadinamąją trečiąją bangą – išeivius iš dabartinės nepriklausomos Lietuvos. Kas jiems tėvynėje negerai ir ko jie Amerikon traukia – ir sunku, ir nesunku suprasti. Bet tai jau kitas klausimas. Nūdien rūpi ne vien tik tas. Antrosios bangos išeiviams, kurių gretos smarkiai retėja ir kurie lietuviškai veiklai dar vadovauja, rūpi, kad naujai iš Lietuvos atvykstantieji kaip galima greičiau jungtųsi į lietuviškąjį gyvenimą ir tęstų, gerintų, tobulintų, kas buvo pradėta, kas daroma, kad lietuvybė išeivijoje nedingtų, nes ji daugeliu atžvilgių naudinga ne tik ateinančioms išeivijos kartoms, bet ir pačiai Lietuvai. Užtat džiugu, kai išeivijos naujokai stoja į lietuviškąją rikiuotę kiek tik jiems leidžia laikas bei dažnai nelengvos įsikūrimo sąlygos. Normaliu dalyku reikėtų laikyti ir skirtingas kai kuriais klausimais naujųjų ateivių pažiūras. Naivu būtų ieškoti vienodumo ir panašumo žinant kokie skirtingi buvo tie pastarieji 50 metų Lietuvoje likusiems, ten užaugusiems ir tiems, kurie pasitraukė į Vakarus. Tam tikras užantspaudavimas jau lyg ir priimtas – vadinamieji "dipukai" užsikonservavę gyvena prieškarinės Lietuvos įvaizdžiu ir galvosena, kai tuo tarpu naujieji dabartiniai ateiviai, sovietinių mokyklų auklėtiniai, turėję gyventi prispaustos, vėliau kiek laisvėjančios visuomenės sudėtyje – į daugelį išeiviškojo gyvenimo reiškinių žiūri iš kito taško ir kita perspektyva. Todėl abi šios grupės, užsimojusios dirbti bendrą lietuvybės išlaikymo darbą, pirmiausia turi stengtis viena kitą tiksliau suprasti ir atsisakyti lietuvių skirstymo į gerus ir ne tokius gerus.

NAUJIEMS ateiviams į lietuvišką veiklą jungtis neturėtų būti sunku, kai jau veikia pagrindiniai tą veiklą judinantys ir remiantys židiniai – parapijos, kredito kooperatyvai, savoji spauda, mokyklos, įvairios organizacijos bei fondai. Tai institucijos, apie kurias praktiškai ir sukasi visas tas lietuviškasis gyvenimas. Sukasi ir jungia visus tautiečius, kuriems smagu, malonu ar naudinga būti savųjų tarpe. Jie jaustųsi kažko svarbaus netekę, jei to atsisakytų. Šias institucijas, kuriančias lietuvišką aplinką, reikia būtinai remti ir išlaikyti. Tai jau visų bendras darbas ir pagrindinis uždavinys, tarsi koks nepasirašytas įsipareigojimas, kurį atitinkamai įvertinti turėtų visų bangų ir visų kartų lietuviai. Jei šitaip atsitiktų – ateities keliai šviesėtų. Apie viską, ką šiandien jau turime ir kuo naudojamės, nereikėtų galvoti, kad tai jau ir viskas. Nėra abejonės, kad dar galima būtų įgyvendinti ir daugiau išeivijai naudingų projektų, kurie atrodytų šiems laikams labiau reikalingi bei tinkami ir kurių arba nesuspėta įvykdyti, arba būta kitų priežasčių, dėl kurių teko ko nors atsisakyti. Gyvenimas nestovi vietoje, jis iššaukia naujų reikmių, atsiranda naujų sumanymų, kurie jau vien kaip užmojai judintų veiklą, jungtų visuomenę bendram darbui. Tačiau kokie bebūtų nauji planai ar sumanymai, kuriant naujus įvykius ar objektus, neturėtų būti pamiršti ir senieji. Jau veikiančioms institucijoms visada reikės naujų darbuotojų, nusiteikusių pirmiausia dirbti bendrai lietuvybės gerovei. Besidomint išeivijos ateitimi ir įvairiai apie ją pasisakant, pasigirsta Lietuvos gyvenimo raida pagrįstų balsų, kad Lietuvai tapus Europos sąjungos nare, gali įvykti dar vienas didysis tautos išsiklaidymas, būtent – iš Lietuvos į užsienius gali išvykti apie 300,000 žmonių. Tokiu atveju, nesvarstant kitų su tuo susijusių opių klausimų, išeivija susilauktų naujų stiprių pajėgų, jeigu išvykstantieji, arba bent nemaža jų dalis, įsijungtų į lietuvišką veiklą. Taigi, ko gero, gali pasitvirtinti senas lietuvių posakis – nėra to blogo, kas neišeitų į gera. **Č.S.**

Čikagiškio "Dainavos" ansamblio vyrų vienetas, atlikęs meninę programą *TŽ* spaudos vakare; žemiau – vakaro dalyviai klausosi žavingo jų dainavimo. Viduryje – *TŽ* bendradarbis prof. A. MUSTEIKIS, J. BUDRYS ir kiti

Nuotr. K. Baliūnaitės

XXI amžiaus vergija klesti

Nusikaltėliai uždirba 7 bilijonus dolerių kasmet. Melagingais pažadais suviliotos ar pagrobtos jaunos moterys. Kova su moterų prekyba. XXI amžiaus gėda

IGNAS MEDZIUKAS

Nors vergija yra draudžiama 1948 m. priimtąja Jungtinių Tautų visuotine žmogaus teisių deklaracija, tačiau prekyba jaunomis moterimis nusikalstamoms grupuotėms, JT duomenimis, duoda 7 bilijonus dolerių kasmet. Tas verslas yra trečioje vietoje po narkotikų ir slaptos ginklų prekybos.

Kaip sužinome iš Lietuvos žiniasklaidos, neseniai kriminalinė policija organizuotiems nusikaltimams tirti Vilniuje išaiškino ir sulaikė grupę asmenų, įtariamų prekyba žmonėmis (moterimis). Yra duomenų, kad sulaikytieji priklauso tarptautinei nusikalstamai grupuotei, kuri vertėsi moterų gabenimu iš Lietuvos ir Ukrainos į viešnamius Vokietijoje, Anglijoje ir Norvegijoje.

Jau ir anksčiau buvo skelbiamas kitas atvejis, kai Kauno miesto apylinkės teismas nuteisė Kastytį Žemkauską šešeriems metams laisvės atėmimo, kaip įvykdžiusiam Baudžiamojo kodekso numatytą nusikaltimą – prekybą žmonėmis, padarytą grupės iš anksto susitarusių asmenų. (Apie šios bylos pradžią esu rašęs str. *Patiklios lietuvaitės prekeivių spąstuose, TŽ* 2000.-XII.12, nr. 51).

Dienraštis *Los Angeles Times* aprašė įvykį, kai Angela Slobodčuk, 25 m. iš Moldovos, buv. sovietų respublikos, kaimo buvo suviliota moterų pirklių, žadant, kad jai bus parūpintas padavėjos darbas Italijoje. Jos kančios odisėja ėjo per Turkiją, Bulgariją, Rumuniją, Jugoslaviją ir Albaniją. Ji buvo išprievartaujama, mušama, priversta užsiimti prostitucija, pervesta nelegaliai per valstybių sienas, parduota 18 kartų vieno moterų pirklio kitam. Toks baisus gyvenimas baigėsi po 11 mėnesių, kai verkianti moteris Italijoje prie Adriatikos pajūrio su smurto žymėmis kojose buvo rasta, ir jos parodymu, buvo areštuotas 21 metų pagrobėjas albanas. "Po tiek šauksmo ir verksmo aš netekau balso. Vos iš proto neišėjau", – pasakojo ji.

Jos istorija parodo, kaip kriminalinės grupuotės suvilioja tūkstančius jaunų moterų, gyvenančių neturte buvusiuose sovietų kraštuose, Azijoje, prie Saharos Afrikoje, ir persiunčia jas kaip sekso verges į Europą.

Kai Europa turtėja, vis mažiau moterų ima verstis gatvės prostitucija, tai šio uždarbio imasi kriminalinės grupuotės, versdamosios baltųjų vergių prekyba, atgabendamos jas iš užsienio.

Tame pat *LA Times* dienraštyje aprašomas įvykis, kaip moterų pirkliai veikia. Denisė, smulkaus kūno sudėjimo iš Albanijos studentė, buvo 16 metų, kai buvo pagrobta prie autobuso sustojimo vietos. Išprievartauta ir sumušta trijų vyrų, kurie jai grasino, kad ji turi vykti su jais į Italiją, kitaip bus nužudytas jos jaunesnysis broliukas. Ji buvo išvežta tamsoje per Adriatikos jūrą Italijon. Iš čia nugabenta į Šiaurės Italiją, kur turėjo gatvėje siūlytis praeiviams. Kas naktį gautą uždarbį turėjo atiduoti savo ponui (sąvadautojui). Ir dargi buvo nustatyta, kiek ji turi surinkti. Pagal Tarptautinės pagalbos agentūros apskaičiavimą, apie 30,000 merginų iš Albanijos yra sekso vergės užsienyje.

Daugiausia pelno gaunama iš Vakarų Europos, kur yra didelis pareikalavimas jaunų moterų, neužsikrėtusių "Aids". Apie 300,000 merginų, ir dargi mažamečių, įtraukta į viešnamių tinklą, kurių pelnu naudojasi pirkliai, laikydami jas vergijoje. Daugiausia tokios merginos taip ir baigia savo karjerą vietoj žadėto legalaus darbo ar vedybų.

Patekusios į svetimą kraštą, jos visiškai tampa priklausomos nuo pirklių malonės, nes jie paima jų dokumentus. Jų istorijos nedomina Europos teisėsaugos valdininkų, kurie iš tikrųjų jas turėtų deportuoti į jų kilmės kraštus su kitais nelegaliais emigrantais.

Tik paskutiniuoju laiku susirūpinta tokių nelaimingų merginų padėtimi ir imta kovoti su jų pirkliais. Jas imta traktuoti kaip prievartos aukas, o ne nusikaltėles. Italijoje, Belgijoje, Olandijoje valdžia rūpinasi prieglauda, buveine ir išduoda apsigyvenimo leidimus, kad jos galėtų iškelti bylas jų išnaudotojams. Italijoje dargi stengiamasi išmokyti amato ir padėti joms, kad galėtų pradėti naują gyvenimą.

JAV irgi vyksta sekso vergių prekyba, daugiausia iš Azijos ir Lotynų Amerikos. Atsižvelgiant į trijų Europos valstybių praktiką, paruoštas įstatymas priimtas kongreso 2001 m. rugpjūčio mėnesį. Tas įstatymas numato išduoti penkis tūkstančius vizų moterims ir vaikams, išgelbėtiems iš prievartos darbų, kai jie buvo įvežti slapta į Ameriką.

Italija susirūpino atgabentomis vergėmis iš Rytų Europos ir Afrikos nuo 1990 m. ir stengiasi išaiškinti veiklą nusikaltėlių, kurie jas įvilioja į melagingų pažadų tinklą. Policijos žiniomis, 2000 m. 168 tokios nelaimingos moterys buvo rastą nužudytos. Dabar yra daug savanorių, kurie stengiasi pagelbėti tokioms išnaudojamoms moterims. Yra įtaisyti specialūs valdžios telefonai, per kuriuos galima kreiptis 24 valandas. Televizijoj buvo parodyta, kaip popiežius Jonas Paulius II apkabino ramindamas verkiančią buvusią prostitutę.

Romos katalikų agentūros "Caritas" žiniomis, šiuo metu yra 30,000 prievarta atvežtų moterų Italijoje, jų tarpe 12,000 jaunesnių kaip 18 metų, priverstų dirbti viešnamiuose.

Pakeitus Italijos imigracijos istatymą, daugiau kaip 2000 imigrančių gavo apsigyvenimo leidimus, jau išsivadavusios iš sąvadautojų. Belgija ir Olandija suteikė keletą šimtų leidimų apgaulingai atgabentom aukoms.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Kronikos minėjimas

Kovo 16 d. Kaune, Arkivyskupijos konferencijų salėje surengtas pogrindinio leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 30-ųjų metinių minėjimas. Sukakties proga Kronikos leidėjus, bendradarbius ir rėmėjus sveikino Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, rašęs, jog "tai gyvas ir svarbus mūsų tautos ir valstybės laisvės bylos dokumentas, gynęs ne tik tikėjimo tiesas ir už tarnystę joms persekiojamus žmones, bet ir bendražmogiškąsias vertybes, pirmiausia – prigimtines žmogaus teises ir garbę".

Kronikos sukakties proga Kauno arkikatedroje-bazilikoje buvo aukojamos Mišios, paroda surengta Kauno arkivyskupijos muziejuje. Minėjime pranešimą skaitė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Ambasados pastatas Prancūzijai

Kovo viduryje Lietuvos vyriausybei buvo pateiktas tvirtinti projektas, kuriame siūloma perleisti Lietuvos diplomatinės atstovybės Paryžiuje pastatą Prancūzijai. Jis 1940 m. buvo neteisėtai užimtas Sovietų Sąjungos, dar dabar ten yra įsikūrusi Rusijos federacijos diplomatinė atstovybė. 2001 m. liepos mėnesį Lietuvoje lankantis Prancūzijos prezidentui Jacques Chirac buvo galutinai sutarta, kad Lietuva perleis nuosavybės teises į šį pastatą Prancūzijai, o ji sumokės atitinkamą sumą. 2001 m. liepos 26 d. Lietuvos vyriausybė pritarė kainai – 3,506,327 eurų.

KAM "Baltoji knyga"

Lietuvos krašto apsaugos ministerija parengė antrąją laidą "Baltosios knygos", kurioje pateikiami pagrindiniai gynybos politikos tikslai, jų įgyvendinimo priemonės, kariuomenės struktūra, plėtros planai, gynybos pramonė, išlaidų krašto apsaugai apžvalga. Kaip rašo LGTIC, tai švietėjiško pobūdžio leidinys lietuvių ir anglų kalbomis, skirtas plačiajai visuomenei, politikams ir gynybos žinovams.

"Baltojoje knygoje" pažymima, jog svarbiausi Lietuvos gynybos politikos principai yra atgrasymas, visuotinė ir besąlygiška gynyba, euroatlantinio solidarumo bei kolektyvinės gynybos politika. Atgrasymo nuostata reiškia, kad užpuolimo atveju Lietuva ginsis, nepaisydama agresijos pobūdžio ar puolančių pajėgų dydžio, nelaukdama, ar bus suteikta tarptautinė pagalba. Ginklu kraštą gins ne tik kariuomenė – užpuolikui visais būdais priešinsis civiliai piliečiai, tam bus panaudojami valstybės ištekliai. Lietuvos gynyba nėra saistoma jokiomis sąlygomis, išskyrus tarptautines teisės normas.

Lėšos kovai su korupcija

Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis ir JAV ambasadorius Lietuvoje John Tefft kovo 29 d. Vilniuje pasirašė sutartį dėl teisėsaugos, skelbia LGTIC. Joje numatyta, kad JAV vyriausybė skirs reikšmingą finansinę paramą Lietuvos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) kovojant su korupcija, praneša LGTIC. Dokumente numatoma, kad šalys parengs ir vykdys vienerių metų trukmės STT paramos projektą, korupcinių nusikaltimų tyrimo organizavimui ir gerinimui. Lėšos bus skiriamos veiklai reikalingoms medžiagoms, įrangai, techninei pagalbai bei darbuotojų mokymui.

Vežėjams sunkumai pasienyje

Lietuvos vežėjai, gabenantys krovinius į Rusiją, priversti vykti per Latviją, nes nuo balandžio 1 d. Gudijoje įvesta privaloma palyda. Kaip rašo Lietuvos rytas (balandžio 4 d.), Gudijos muitininkai Lietuvos vežėjams neišduoda dokumentų, kol vežėjai nurodytais telefonais neiškviečia Gudijos milicijos palydos. Vadinamas "konvojus" kainuoja 480 JAV dolerių (1886 litus), dar 50 dolerių tenka mokėti už dokumentų sutvarkymą ir palydos iškvietimą. Vienas milicijos automobilis lydi tik penkis sunkvežimius, vežėjams tenka laukti ištisas paras.

Gudija ėmėsi tokių sankcijų, muitininkams pareikalavus iš Lietuvos atlyginti dešimtis milijonų litų siekiančią žalą, kurią neva padarė Lietuvos vežėjai, kontrabanda gabendami krovinius į Gudiją. Kovo 29 d. Minske vyko Lietuvos ir Gudijos muitinių bei vežėjų organizacijų susitikimas, tačiau rezultatų nebuvo. Gudijos atstovai pateikė sąrašą kontrabanda įtariamų įmonių ir pareiškė, kad Lietuvos vežėjai skolingi Gudijos biudžetui 15 bln. Gudijos rublių (34 mln. litų).

Lankėsi Danijos pareigūnas

Vilniuje balandžio 8-9 d. lankėsi Danijos karalystės parlamento pirmininkas Ivar Hansen, rašo LGTIC. Svečią priėmęs prezidentas Valdas Adamkus pabrėžė, kaip svariai Danija prisidėjo prie Lietuvos strateginių užsienio politikos tikslų įgyvendinimo. Kaip praneša LGTIC, susitikime jie aptarė, kaip Lietuva, išnaudodama savo geografinę padėtį bei ilgalaikę bendradarbiavimo su Rusija patirtį, galėtų tapti tiltu tarp Šiaurės ir Vidurio Europos. I. Hansen taip pat lankėsi seime, domėjosi Šiaurės ir Baltijos valstybių regionų tolesnio bendradarbiavimo galimybėmis.

Po Nepriklausomybės atkūrimo Danija nenuilstamai rėmė Lietuvos įsijungimą į euroatlan-

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Kanadiečių vaišingumo įvertinimas

Delta bendrovės 15-tas skrydis iš Vokietijos Frankfurto į JAV Atlantą, GA, tą lemtingą 2001 m. rugsėjo 11 rytą, kai teroristų pagrobti keleiviniai lėktuvai smogė į Pentagoną ir Niujorko dangoraižius, buvo priverstas nusileisti Kanados Gander (Newfoundland) oro uoste. Jokių civilinės aviacijos skrydžių tą dieną ir kurį laiką po to JAV neįsileido į savo teritoriją. Delta 15-to skrydžio keleiviai buvo laikinai nukreipti į Lewisport, mažą – apie 4,000 gyventojų miestelį, 70 km nuo Gander oro uosto. Autobusų vairuotojai, kurie tuo metu Gander ir apylinkėse streikavo, grįžo darban, kad padėtų netikėtiems svečiams nukakti į Lewisport, kur jie buvo apnakvydinti Metodistų šventovėje ir *Lions* klubo patalpose ten laikinai išdėstytose sudedamose lovelėse; vyresnio amžiaus keleiviai ir šeimos su vaikais buvo priglausti privačiuose namuose. "Visas miestelio gyvenimas sustojo", – pasakojo viena iš keleivių", – nes visi stengėsi rūpintis mumis: žmonės mums virė valgį, parūpino rankšluosčių bei tualeto reikmenų, vaikams žaislų, sergantiems vaistų". Per trumpą laiką keleiviai ir miestelio gyventojai taip susigyveno, kad atėjus atsisveikinimo laikui dauguma verkė.

Pakeliui į Atlantą vienas iš keleivių – chirurgas iš North Carolina valstijos – pasiūlė, atsidėkojant Lewisport geradariams, įsteigti mokslo stipendiją. Taip lėktuve gimusi *The Gander Flight 15 Scholarship*, West Palm Beach, FL, gyventojos Shirley Brooks-Jones pastangomis išaugo iki $40,000 (JAV). Bet ji dar mėgina tęsti vajų toliau, kad sudarius didesnį stipendijų fondą ir nors taip atsilyginus kanadiečiams už jų vaišingumą. Lewisport burmistro William Hooper žodžiais, "ši viešnagė mums buvo ne sunkenybė, o malonumas".

Magnetinis šiaurės ašigalis, kuris šiuo metu yra Kanados teritorijoje (Kalėdų metu kaip "Kalėdų senelio gyvenvietė" turi ir pašto kodą – H0H0H0), pamažu slenka į šiaurės vakarų pusę. Jis kasdien gali šiek tiek

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje

Lietuviškos bangos
Dar galima būtų įgyvendinti ir daugiau naudingų projektų
XXI amžiaus vergija klesti
Susirūpino atgabentomis vergėmis iš Rytų Europos ir Afrikos
Paskandintas laivas ir kasdienybė
Narai ieškojo slaptų karinių dokumentų, planų ir brangenybių
Rinkimai ir Lietuva
Svarbu bent minimalus valdžios sugebėjimas administruoti šalį
Didmiesčiai – be etninio savitumo
Reikia skirti komercines šventes nuo krašto tradicijų
Akys ir širdis – gimtinei
Mūsų jaunimas išmoksta atskirti grūdus nuo pelų
Senoji Lietuvos žiniasklaida
Jų liepsningas žodis pakėlė tautą į dainuojančią revoliuciją
Moksleiviai ir internetas
Vaikai nebemoka mokytis, kenčia jų žinios
Vyskupas apie Lietuvos karalaitį
Nušviečiama viena karalaičio savybė – meilė abiem sostinėm

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com

www.tzib.com

PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Popiežinė Šv. Kazimiero lietuvių kolegija Romoje

Paskandintas laivas ir kasdienybė

Leidinys apie karo metu paskandintą pabėgėlių laivą. Dabartinis gyvenimas nedideliame Vokietijos miestelyje

KAZYS BARONAS

1945 m. sausio mėn. 30 d. Sov. Sąjungos pavandeninis laivas nuskandino Vokietijos *Wilhelm Gustloff* laivą, kuriame buvo Rytprūsių pabėgėliai. Liūdnus praeities įvykius plačiai aprašė vokiečių žiniasklaida, ne vieną kartą televizija užšalusiose Kuršių mariose parodė pabėgėlių kolonas, daugiausia vien tik moteris, stumiančias mažus vežimėlius su vaikais, sėdinčius senukus vežimuose.

Tą bėgimo tragediją aprašė prof. Guido Knopp, pavadindamas leidinį *Gustloff nuskandinimas ir tikrovė* (München, 2002 m., 144 psl., kaina 7.95 euro, 1 JAV dol.=1.15 euro). Tai kišeninio formato leidinys, kuriame autorius, pasiremdamas gyvais šios tragedijos liudininkais, aprašė paskutines pabėgėlių valandas laive, net gimdyvę, kurios kūdikis gulėjo kapitono kajutėje. Išsigelbėjusių tarpe minima Juodkrantės (vok. Schwarzort) gyventoja jūrininkė Uršulė Rezas.

Sovietinio laivo kpt. buvo Aleksandras Marinesko, davęs 9 v.v. įsakymą torpeduoti pabėgėlių laivą. Po karo mėginta jį apkaltinti tautžudyste. Deja, laive būta daug sužeistų karių, o pats laivas – ginkluotas.

Šiandieną tas laivas guli Baltijos jūros 60 m. gilumoje, netoli Stolmünde vietovės. Narai ieškojo slaptų karinių dokumentų, planų bei garsaus gintaro kambario, pavogto vokiečių karių Petrapilio caro rezidencijoje, brangenybių. Deja, nieko ypatingo nesurasta. Laivo vieta, kaip ir *Estonia,* dabar laikoma paminkline, kadangi su laivu nuskendo 9,000 žmonių. Nėra jokių abejonių, kad jų tarpe buvo Didžiosios ir Mažosios Lietuvos gyventojų. Išsigelbėjo tik 1,239, kurių šimtinė dar ir dabar gyvena. Jauniausias jų – 57 m. kajutės kūdikis E. Piepmeyer. Jo gimimo metrikai sako: gimė 1945 m. sausio 30 d. *Wilhelm Gustloff* laive.

* * *

Gyvename netoli garsaus Heidelbergo un-to miesto, nedideliame tik 32,000 miestelyje. Gan gausūs yra turkų, italų, graikų, albanų, serbų, kroatų ir kt. tautybių telkiniai (10 Kanados piliečių). Didžiausią grupę sudaro turkai, kurių priskaitoma apie 2,000. Jie įsteigė dvi mečetes, keletą parduotuvių, valgyklų. Panašiai verčiasi italai – turi valgyklas, "picos" parduotuves, daržovių krautuves, ledaines. Tad vokiečiams lieka tik aludės ir vyresnės kartos lankomos kelios vokiškos valgyklos, kavinės.

Miestelio daugumą sudaro katalikai, įsijungę į keturias parapijas, evangelikai – į vieną. Kaip ir visoje Vokietijoje, taip ir mano miestelyje, veikia įvairios sektos, kurių žinomiausios yra Jehovos liudininkų, baptistų ir kt.

Priklausome Šv. apaštalų parapijai. Kovo mėn. lankstinuke klebonas pranešė apie parapijos dvasinę ir finansinę būklę. Parapijai priklauso 5579 tikintieji, tačiau šventadieniais šv. Mišiose vidutiniškai dalyvauja 750-800. Praeitais metais prie Dievo stalo pirmą kartą atėjo 67 vaikai, pakrikštyti 48, santuoką priėmė 16 porų, palaidoti 74 parapijos nariai. Deja, iš katalikų tikėjimo pasitraukė 18 parapiječių. Tam esama daug ir įvairių priežasčių: skirtingos tikybos, įnašo dydis Katalikų Bendrijai, kuris mažina šeimos pajamas, apsunkina šeimos gyvenimą.

Oficialiai Vokietijoje pripažįstamos tik katalikų ir evangelikų Bendrijos. Kiekvienas dirbantysis privalo piniginiu įnašu remti savo tikėjimo Bendriją. Darbdaviai nuo darbėmio automatiškai nuo bruto atlyginimo atskaito įnašą Bendrijai ir pinigus persiunčia į vyskupijos banko s-tą. Pasitraukimas iš Bendrijos turi būti patvirtintas notaro ar advokato ir pareiškimas įteiktas darbdaviui. Vyskupija moka algas kunigams, tad rinkliavos šventovėse nėra didelės. Įnašams yra įvairios lengvatos. Atsižvelgiama į šeimos dydį, vaikų skaičių. Mažas pavyzdys: įnašui imamas pajamų mokestis. Jeigu jis yra pvz. 400 eurų, tai 8% jo sudaro 32 eurus. Jie atskaitomi nuo bruto atlyginimo ir, kaip jau minėjau, darbdavys įnašą persiunčia į vyskupijos banko s-tą.

Liūdnesnė yra Evangelikų Bendrijos padėtis. Toje B-joje yra labai daug pasitraukimų, tad evangelikų parapijose kartais viena alga dalinasi du kunigai, net dirba jų žmonos, patys kunigai randa kelių dienų darbą.

Mano parapijos finansinė būklė 2001 m.: "Adveniat" rinkliava – 22,964 m., "Caritas" – 18,823 m., "Sternsinger" – žvaigždės giesmininkai – 20,071 m. Tai Trijų karalių proga vaikų rinkliava trečiame pasaulyje diasporoje gyvenantiems katalikams. Vaikai, apsirengę "karališkais" drabužiais ir didele ant stiebo prisegta žvaigžde, lanko parapijiečius, sugiedodami prie durų kalėdinę giesmę, prašo aukos. Tuomet ant durų kreida užrašoma C+M+B ir metai. Einant šaligatviu ir matant ant durų tokį užrašą yra aišku, kad čia gyvena katalikų šeima. Atnaujinama Šv. apaštalų šventovė, tad praeitais metais surinkta 99,514 m., "Misereor" – 12,122 m., "Renovabis" – 4,788 m., "Klingelbeutel" – aukų maišiukas – 42,693 m. Kaip matome, Mišių rinkliava nėra didelė, nes iš dirbančiųjų atskaitomas įnašas. Tad dabar pensininkai daugiausia aukoja vieną eurą ar centus. Taip pat ir pasaulio misijai surinkta nedidelė 4,355 m. suma. Iš viso praeitais metais su įvairiom kitom rinkliavom surinkta 397,356 markių. Praeitais metais dolerio santykis su marke buvo 1 JAV=1.95 m., o šiemet 1 JAV dol. =1 euras ir 14 centų.

Parapijos komitetas (balsavime dalyvauja 15-20% parapiječių) kasmet rengia metinę mugę, šventovės atnaujinimui koncertus, nes remiamas vaikų darželis, daugiavaikės neturtingos šeimos. Prieš Persikėlimo šventę iš Mannheimo atvykusi teatro mėgėjų grupė šventovėje suvaidino *Jezus Kristus Super Star.*

Klebonas palaiko glaudžius ryšius su parapijiečiais, sveikindamas juos su gėlėmis gimtadienių proga, dažnai sveikindamas per pagrindines duris išeinančius iš šventovės parapijiečius. Vokietijoje jaučiamas kunigų trūkumas, tad dažnai tą spragą užpildo lenkai. Ir mano parapijoje pastoracinį darbą atlieka ukrainietiška pavarde kunigas. Vieną kartą zakristijoje, kalbėdamas su juo lenkiškai, paklausiau, ar jis nėra ukrainiečių kilmės, nes jo pavardė skamba ukrainietiškai. Gan piktokai atsakė: ne, esu lenkas.

RELIGINIAME GYVENIME

A. a. kun. K. Ubeika (1973-2002) mirė kovo 3 d. po autoavarijos. Pastaruoju metu dirbo Panevėžio Šv. apaštalų Petro ir Povilo šventovės vikaru ir Ėriškių parapijos klebonu. Velionis gimė Utenos parapijoje, 1992 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją, 1999 m. vysk. J. Preikšo įšventintas kunigu. Po gedulinių Mišių, aukotų vysk. J. Kaunecko, vysk. emerito J. Preikšo, dalyvaujant 80 kunigų, velionis palaidotas Utenoje.

A. a. kun. V. Garšva (1964-2002) , Obelių Šv. Onos parapijos klebonas, mirė kovo 4 d. Gimė Joniškėlyje, kur baigė vidurinę mokyklą. Į Kauno kunigų seminariją įstojo 1985 m. Kunigu įšventintas 1991 m. Panevėžio katedroje. Sielovados darbą dirbo Rokiškyje ir Obeliuose. Palaidotas kovo 6 d. dalyvaujant vyskupams J. Kauneckui. R. Norvilai ir J. Preikšui bei 80 kunigų.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" įsteigimo 30-metis Kaune paminėtas š.m. kovo 16 d. Arkikatedroje bazilikoje Mišias koncelebravo arkiv. S. Tamkevičius, vysk. J. Boruta, SJ, vysk. J. Kauneckas, vysk. R. Norvila, vysk. E. Bartulis ir daug kunigų. Pamoksle vysk. J. Boruta, SJ, pabrėžė šio leidinio reikšmę tautos atgimimui. Po iškilmingų pamaldų vyko minėjimas konferencijų salėje. Perskaitytame prezidento sveikinime iškelta mintis, kad "Kronikos" skleistos vertybės nepraranda aktualumo nė šiandien. Kauno miesto meras E. Tamašauskas įteikė ilgamečiam "Kronikos" redaktoriui arkivyskupui S. Tamkevičiui vardinį raškiklį. Susirinkusius pasveikino žymusis Rusijos disidentas S. Kovaliovas, stipriai rėmęs "Kronikos" leidybą. Istorikas A. Streikus savo pranešime tarp kitko pažymėjo, kad "Kronika" sovietų valdžiai labai trukdė kurti užsienio kraštų akyse gerą Sovietų Sąjungos įvaizdį. Arkivyskupas S. Tamkevičius savo kalboje apžvelgė šių dienų problemas ir kvietė katalikus paliudyti, kad tikrai tikime Kristų ir kad bandome gyventi remdamiesi Dievo įsakymais. Vyko koncertėlis, buvo atidaryta sukakčiai skirta paroda. Vilniuje sukaktis paminėta kovo 21 d. "Kronikos" leidėjus sveikino miesto meras A. Zuokas, kalbėjo arkiv. S. Tamkevičius, mons. A. Svarinskas ir kt. Giedojo Vilniaus arkikatedros bazilikos choras.

Lietuvos Biblijos draugijos dešimtmetis paminėtas š.m. kovo 15 d. surengtoje konferencijoje, kuri įvyko Vilniuje, Martyno Mažvydo bibliotekoje. Pasisakyta apie Bibliją Lietuvos dvasinėje kultūroje. Kardinolas Audrys J. Bačkis apgailestavo, kad krikščioniškosios vertybės nebesančios pagrindas ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje, linkėjo ieškoti būdų, kaip žmones, ypač jaunimą, supažindinti su Šventuoju Raštu. Sverre Smaadahlis, Jungtinių Biblijos draugijų atstovas pasidžiaugė, kad draugija tapusi tam tikru ekumenizmo pavyzdžiu; prie to tarp kitų labai prisidėjęs ir kun. V. Aliulis, MIC. Lenkijos atstovė pažymėjo, kad Biblijos draugija ten jungianti vienuolika konfesijų. Buvo apžvelgta lietuviškų Biblijos vertimų raida. Šiuo metu Lietuvoje kasmet išplatinama apie 7000 Biblijos egzempliorių. Dabar draugijai vadovauja kun. V. Aliulis, MIC. Draugijos tikslas – ne tik leisti Bibliją ir su ja susijusią kitą literatūrą, bet ir stengtis, kad toji literatūra būtų skaitoma, o svarbiausia, kad pagal ją būtų gyvenama.

Lietuvių kolegija Romoje

Popiežinės Šv. Kazimiero kolegijos Romoje metinis kreipimasis į lietuvių visuomenę

Pirmuosius trečiojo tūkstantmečio metus pradėjome kupini vilčių ir ryžto. O štai, netrukus, rugsėjo 11, visą pasaulį sukrėtė žiaurus atentatas, prasidėjo karas. Pajutome, kokia trapi yra žmogaus buitis, koks nepastovus pasaulis. Tačiau, napaisant smurto, vis dėlto yra vertybių, dėl kurių verta gyventi, dirbti, aukotis. Ar tokios vertybės nėra šeima, tėvynė, Bažnyčia?

Kiekvienais metais, drauge su Šventuoju Tėvu, iš Romos sveikiname Jus ir kviečiame melstis už pašaukimus. 39-toji *Maldų už pašaukimus diena* šiais metais bus balandžio 21-ąją. Esama per pusantro bilijono katalikų. Mūsų maldos ir aukos neša vaisių. Seminaristų skaičius padaugėjo 73%.

Lietuvių kolegija Romoje gyvuoja Jūsų maldų ir aukų dėka. Šių mokslo metų pradžioje buvo 12 studentų. Iš jų šiais metais užbaigs studijas šešetas: vieni daktaro titulu, kiti – įgiję ir platesnę patirtį. Ar tai ne ženklas, kad dieviškoji Apvaizda laimina šią vienintelę lietuvišką mokslo įstaigą katalikybės centre?

Mūsų krašto Bažnyčia negali mums padėti: daugiau kaip pusė milijono gyventojų vos suduria galą su galu. Jūsų pagalba būtina, prasminga ir labai laukiama. Dėkojame Dievui už Jūsų ligšiolinį dosnumą. Meldžiamės už Jus. Prašome mūsų neužmiršti!

Prel. Alg. Bartkus,
rektorius

Pastaba: Čekius ir auką siųsti: Pontificio Collegio Lituano, c/o Mons. Alg. Bartkus, Rettore, V. Casalmonferrato 20, 00182, Roma – Italia.

Amerikoje, jei norite nurašymo nuo mokesčių: St. Casimir's Guild, c/o Mrs. Anna Wargo, President, 125 S. Morris St., St. Clair, PA 17970, USA.

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

PADĖKA

Nuo ko pradėti dėkoti... Išlydėjome savo brangų vyrą ir tėvą

a.a. ANTANĄ LIAUKŲ.

Viešpatie, priimk jį į savo karalystę. Giminių, artimųjų, draugų įvairiais būdais parodyta meilė mus apgaubė, ramino, maloniai palietė ir sustiprino mūsų širdis. Už gausų dalyvavimą laidotuvių namuose, taip nuoširdžiai visų sukalbėtą Rožinį, velionies apibūdinimus čia ir kapinėse, už šv. Mišias pilnutėlėj šventovėj, už gražius skaitinius, giesmes, aukas šv. Mišiom ir labdarai, už atvirutes, gražiausias gėlių puokštes, už laikraštyje paskelbtus užuojautos žodžius, už bendravimą prie skaniai paruoštų pietų ir mielų draugių suneštus pyragus... kiekvienam ir visiem mūsų nuoširdi padėka.

Su pagarba ir meile –

Elena ir Lilė (Lilly)

Rinkimai ir Lietuva

DR. JONAS KUNCA

Šį kartą prezidento rinkimai vyks labai neramiu metu visame pasaulyje. Ekonominė krizė palietė visus žemynus. Nėra ženklų, kad ji greit galėtų baigtis. Ne mažiau pavojinga ir politinė padėtis. Kova su terorizmu pasirodo yra tik priedanga jėga primesti hegemoniją vienos mažumos, kuri nesiskaito su JTO, ES ir viso pasaulio pasmerkimu.

Aišku, tokiu metu rinkimai Lietuvoje įgauna ypatingos svarbos. Lietuvai reikia išsirinkti prezidentą, gerai nusimanantį šalies valdyme, politikoje, mokantį svetimas kalbas, santūrų ir galų gale bent neblogai atrodantį. Nereikia nei minėti, kad kandidato lojalumas tautai ir valstybei privalo nekelti jokių abejonių. Kokiai partijai tas kandidatas bepriklausytų ar nepriklausytų, nėra taip svarbu.

Gerai, kad Lietuvoje prezidentą renka ne politikai, bet patys gyventojai, nes politikais žmonės nepasitiki dėl jų elgesio, dažno nesąžiningumo ir blogo pareigų atlikimo. Gaila, bet, deja, taip yra, kad dešinieji nesugebėjo susivienyti, o svarbiausia, tai, kad jie neturi gero vado. Rinkėjai, atiduodami savo balsus, primiausia žiūri, kas tai ar anai partijai vadovauja. Taigi, jei partijos neturi patrauklaus vado, įrodžiusio savo darbais sugebėjimą ir išmintį, jos negali laukti pergalės. Dešinės krypties partijų yra per daug kaip tik dėl to, kad geras būrys vyrukų panorėjo būti kad ir menkiausios grupės vadais. Gilesnės erudicijos asmenys buvo atstumti nuo to "vadų" lovio. Mat jie buvo pavojingi mažiau išprususiem, bet labai energingiem oportunistam. Taip ir susiklostė dalykai prieš artėjančius rinkimus. Manyčiau, kad dabar jau per vėlu klijuoti sudaužytą lėkštę.

Iš kitos pusės mūsų valstybei svarbu bent minimalus valdžios sugebėjimas administruoti šalį. Demokratinėje santvarkoje vyriausybė gali gerai dirbti, jei ji turi seime daugumą, kuri ją remia, o ne boikotuoja. Tokiu atveju valdžia nėra privesta šokti populizmo polką, gali įgyvendinti ir nepatrauklias momentui reformas, kurios bus naudingos artimai ar tolimesnei ateičiai. Kraštas su didele korupcija ir nusikalstamumu šaukiasi tokios tvirtos rankos vyriausybės. Gerai, kad seime vyksta diskusijos, yra nuomonių skirtumų, bet galų gale reikia apsispręsti ir leisti vyriausybei nutarimą vykdyti. Reikia gerai apsigalvoti prieš ką nors nutariant. Tik nevalia tyčiom delsti, nes kitaip demokratija nustoja funkcionavusi.

Rinkėjam aišku, kad šalį valdo prezidentas, vyriausybė ir seimas. Valstybei svarbu, kad tas pareigas eitų sugebantys ir sąžiningi asmenys. Dar svarbiau, kad vyriausybės ir seimo priekyje stovėtų kuo išmintingesni ir kartu veiklesni asmenys. Valstybė yra lyg didelis laivas su daug jūreivių ir keleivių. O jį vairuoja kapitonas.

Lietuvos rinkėjam teks nemažai sukti galvas prieš atiduodant balsus. Jiems reikės atsižvelgti į kiekvieno kandidato vertę būti išrinktam atsakingam darbui, nuo kurio priklausys, kaip greit šalis žengs į šviesesnę ateitį. Nusivylimai ir rankų nuleidimas tikrai nepadės. Mes, lietuviai, nesame bukapročiai. Pakeitę pasyvumą produktyviu darbu, pagerinę pakrikusią valstybės administraciją galime gana greit pamatyti, ką pajėgiame, kai tikrai pasiryžtame ką pasiekti ne žodžiais, bet racionaliu darbu.

Rinkimai beveik sutampa su ES ir ŠAS (NATO) nutarimu priimti ar ne Lietuvą į savo tarpą. Diplomatai ir vyriausybė stengėsi išpildyti minėtų organizacijų padiktuotas sąlygas. Dabar Vakarai duos atsakymą. Jie žino, kaip sunku mūsų kraštui buvo pereiti iš okupacinės sistemos į dabartinę kapitalistinę. Jie žino irgi, kad Lietuva neišgali uždaryti Ignalinos jėgainės ir pasistatyti jos vietoj kitą. Taigi nuo Vakarų mūsų padėties supratimo ir jų sąžinės priklausys tas nuosprendis.

Europa atrodo linkus Lietuvos priėmimui pritarti. Bet JAV yra kas kita. Ten žodį turi viena mažuma, kuri nesiliauja spausti Lietuvą ir kelti nepriimtinus reikalavimus. Atrodo, ji kongrese, senate ir Baltuosiuose rūmuose turi stiprų balsą. Taigi su priėmimu dar visko gali būti. Taip pat gali iki rudens pasikeisti padėtis ir pačioj Amerikoj. Prieš vyriausybės vedamą politiką ten jau girdisi nemažai balsų, kurie gali sustiprėti, jei žudynės ir karo veiksmai užsitęs, o naftos kainos gerokai pakils.

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tines organizacijas. Danija Lietuvai yra svarbi kaip didžiausią pagalbą teikianti valstybė, ypač gynybos ir gamtos apsaugos srityje. Nuo 1991 m. Danija skyrė techninės pagalbos už maždaug 150 mln. JAV dolerių. Ji taip pat pirmauja pagal investicijas Lietuvoje, kurios siekia 470 mln. JAV dolerių.

Susitiko prezidentai

Kovo 22 d. Lietuvoje lankėsi Lenkijos prezidentas Aleksandras Kvasnevskis. Su prezidentu Valdu Adamkumi buvo aptarta bendrų žinybų projektų plėtra. Kaip rašo LGTIC, Lietuvos ir Lenkijos vadovai sutarė, kad į šiuos projektus svarbu įtraukti Baltijos valstybes, Suomiją bei kitas Europos sąjungos nares. Pasikeista nuomonėmis dėl tautinių mažumų švietimo klausimų. Taip pat buvo aptartos galimybės plėsti bendradarbiavimą su Karaliaučiaus sritimi šioms valstybėms įsijungiant į ES.

RSJ

XXI amžiaus...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Policija, prokurorai, teisėjai, išklausę apgautų moterų istorijas, išaiškino 1500 nusikaltėlių, iš kurių 800 yra suimti. Jei bus teisme nustatyta kaltė, jiems gresia iki 10 metų kalėjimas.

Jaunos moterys atvežtos iš Nigerijos į Olandiją su instrukcijomis prašyti globos (asylum) kaip benamės, nepilnametės. Joms sudaromi falsifikuoti dokumentai, klaidingai nurodant jų amžių ir kilimo vietą, esą jos yra iš Liberijos ar Sierra Leone, kur vyksta kariniai konfliktai. Šių kraštų pabėgėliai tik retais atvejais grąžinami iš Europos. Pirkliai vartoja prievartą, laikydami jas vergijoje ir iš to pelnosi. Kai kurie iš jų labai brutalūs. Moterys, kurios nenori jiems paklusti, visaip baudžiamos.

Tokie baisūs nusikaltimai šaukiasi Dangaus keršto. Juo labiau, kad tai vyksta XXI amžiuje. Kada gi žmonija pašalins gėdos žymes nuo savo veido!?

PADĖKA

Mirtis palieka tik liūdesį ir atminimą,
Pasiimdama pačius brangiausius žmones.

AtA

VACLOVUI JUREVIČIUI,

mylimam vyrui, tėveliui, seneliui 2002 m. kovo 10 d. iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkojame: Prisikėlimo parapijos visiems kunigams už maldas prie karsto, aukotas gedulines Mišias ir laidotuvių apeigas, D. Radtkienei už giedojimą ir L. Baziliauskui už skaitymus Mišių metu. Dėkojame karsto nešėjams – vaikaičiui K. Baronaičiui, K. Draudvilai, T. Ivanauskui, A. Morkūnui, J. Putrimui, R. Stulgiui.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie aplankė a.a. Vaclovą laidotuvių namuose ir palydėjo į amžino poilsio vietą. Dėkojame už pareikštas užuojautas, gėles, aukas Mišioms, taip pat aukas Pasaulio jaunimo dienoms, Prisikėlimo parapijos persikėlimo vajui, "Kovai su vėžiu ir džiova" sergantiems vaikams ir tremtiniams Lietuvoje, ir M. Povilaitienei bei D. Keršienei už tų aukų surinkimą. Dėkojame virėjams V. Birštonui, B. Stanulienei ir jų padėjėjai už skaniai paruoštus pietus bei ponioms už skanius pyragus.

Ačiū visiems už pagalbą ir parodytą meilę skausmo valandoje.

Likę liūdesyje: *žmona Dalia,*
sesuo Elena ir brolis Petras Lietuvoje,
duktė Daina su vyru Broniumi,
sūnus Edmundas su žmona Krista,
vaikaičiai – Casandra, Carli, Vaciukas,
Vytautukas, Kęstutis

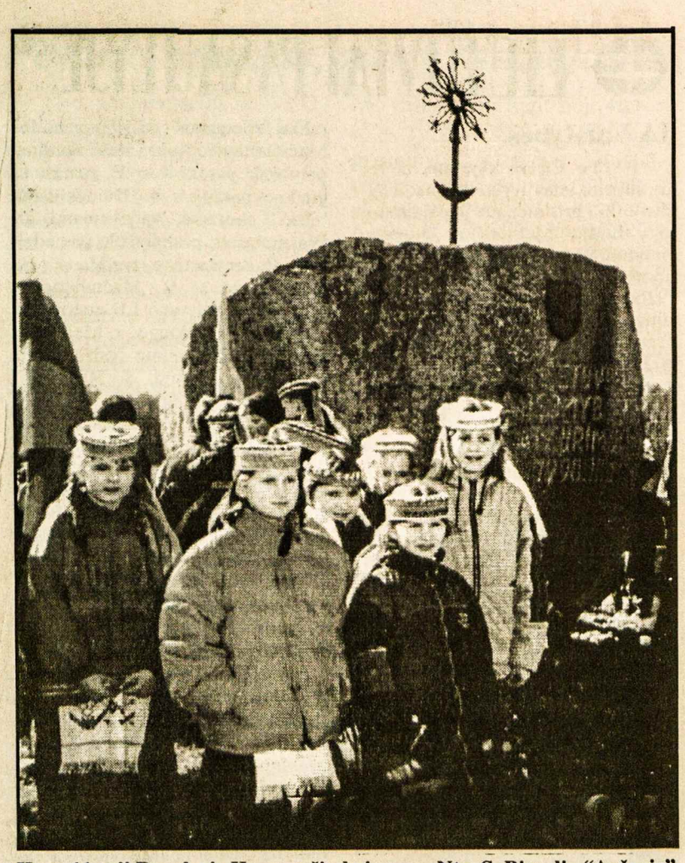

Kovo 11-toji Punske ir Kampuočių kaime Ntr. S. Birgelio "Aušroje"

Karaliaučiaus krašto ateitis - su Lietuva!

Mažosios Lietuvos reikalų taryba reiškia susirūpinimą, kad iki šiol tarptautiniu lygiu nėra išspręstas kaimyninio Lietuvai Karaliaučiaus krašto statuso klausimas. Netrukus šis kraštas iš visų sausumos pusių bus apsuptas NATO ir Europos sąjungos valstybių. Teritoriją laikinai valdanti Rusijos Federacija prašo Europos Sąjungą ieškoti būdų, kaip išvengti gresiančios ekonominės ir politinės krašto izoliacijos. Tuo tarpu Mažosios Lietuvos reikalų taryba laiko savo pareiga Lietuvos ir kitų šalių politikams priminti, kad:

1. Karaliaučiaus kraštas – lietuviškos spaudos, raštijos bei literatūrinės kalbos gimtinė yra pagrindinė Mažosios Lietuvos dalis. Dar 1918 m. *Pašaukime lietuvininkams* buvo teigiama, kad "ten kur Labguva, Vėluva, Įsrutis, Darkiemis, Geldapė tai vis yra lietuviški kraštai", pridurtume – ir kur Karaliaučius – pirmųjų lietuviškų knygų miestas.

2. Karaliaučiaus krašto problemas išspręstų istorinių Mažosios Lietuvos Tarybos Tilžės (1918 m.) ir Fuldos (1946 m.) aktų reikalavimu "priglausti Mažąją Lietuvą prie Didžiosios Lietuvos" vykdymas.

3. Sovietinio genocido po pasaulį išblaškytų lietuvininkų organizacija – Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis (MLRS) 1983 m. suvažiavime Čikagoje "skaudžiai išgyvendamas tragišką Tėvynės netekimą... įpareigojo visus laisvajame pasaulyje tęsti senųjų prūsų ir lietuvių palikimą – nenuilstamai kovoti ir skelbti pasauliui, kad tai (Karaliaučiaus kraštas) – mūsų tautos žemė, kuri turi grįžti į bendrą naujai prisikelsiančią Nepriklausomą Lietuvos valstybę". 1989 m. MLRS nusiuntė laišką TSKP generaliniam sekretoriui Michailui Gorbačiovui, kuriuo atkreipė "dėmesį į tai, kad Mažoji Lietuva, kurios esminę dalį sudaro dabartinė Kaliningrado sritis, nuo neatmenamų laikų yra lietuvių žemė ir, kaip tokia priklauso lietuviams".

4. Istorinį faktą, kad "Karaliaučiaus kraštas yra ne germanų ir, juo labiau, ne slavų, o baltų – lietuvių ir prūsų – etninė žemė" konstatavo ir 2001 m. Vilniuje vykusi tarptautinė mokslinė konferencija "Neišspręstos Karaliaučiaus krašto problemos".

5. Karaliaučiaus krašto statusui nustatyti privalu sušaukti Potsdamo susitarimu (1945 m.) numatytą tarptautinę konferenciją.

6. Karaliaučiaus krašto likimas turi būti sprendžiamas be pataikavimo kolonistams ar kolonizatoriams, nes nei įvykdytas genocidas, nei kolonizacija nesuteikia teisės valdyti užimtą kraštą.

7. Rusijos federacija turėtų stengtis ne bet kokia kaina išlaikyti kraštą, kuris jai jokia teise nepriklauso, o imtis civilizuotai atstatyti istorinį teisingumą. Nuo sovietinio genocido nukentėjusių šių žemių etninių gyventojų, lietuvininkų, išreikštas troškimas, kad Karaliaučiaus kraštas būtų demilitarizuotas, dekolonizuotas ir perduotas Lietuvos globai, turi būti įvykdytas.

8. Lietuvos valstybė – tikroji šios teritorijos baltų (lietuvių ir prūsų) teisių ir pareigų perėmėja turėtų būti pripažinta Karaliaučiaus krašto suverenu.

9. Karaliaučiaus kraštas, kaip Lietuvos globojama teritorija (autonomijos ir kitomis teisėmis), galėtų kartu įeiti į Europos sąjungos valstybių šeimą.

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos nariai ir rėmėjai:

V. Šilas (MLRT pirmininkas), P. Cidzikas, B. Kurgonienė, I. Skomskienė, R. Matulis, dr. A. Liekis, akad. Z. Zinkevičius, V. Žeimantas, dr. V. Bagdonavičius, prof. dr. Girdzijauskas, dr. R. Pakalnis, prof. dr. V. Šimėnas, I. Seliukaitė, dr. A. Kairiūšytė

Vilnius, 2002.III.28

Didmiesčiai - be etninio savitumo

ELĖ KAKANAUSKIENĖ

Lietuva ruošiasi į Europos sąjungą. Šiai sąjungai priklausančios valstybės gana daug dėmesio skiria regionų kultūros plėtrai, atskirų etnosų kultūros ir jų savitumo atkūrimui bei išsaugojimui. Šiems tikslams numatytos nemenkos lėšos Europos sąjungos biudžete. Per įvairius projektus ir programas tokia parama galėtų pasinaudoti ir Žemaitija bei Lietuvos regionai – Dzūkija, Suvalkija, Aukštaitija.

Deja, yra kelios priežastys, dėl kurių Lietuvos valstybė iki šiol nenori ta parama naudotis. Pirmoji iš jų būtų valstybinio mąstymo stoka. Mūsų politikai ir vyriausybės nariai dar neišmoko į Lietuvos valstybę žiūrėti kaip į vieningą visumą, kurią sudaro keturi regionai ir atstovauti jos interesams. Kiekvienas iš jų atstovauja ne valstybei ar tautai, o partijai, finansinei grupuotei... Tad nėra žmogaus valdžioje, kuris galėtų apžvelgti ir įvertinti Lietuvos valstybę kaip savitą etnosų visumą. Politikai prisimena esą žemaičiais tik rinkimų metu atvykę Žemaitijon, Vilniuje jie jau tėra tik valdininkai ar pareigūnai, kurie nori, kad visos lėšos ir valdžia būtų čia pat "po ranka", sostinėje.

Žemaitijoje jau seniai kalbama, kad reikia atkurti krašto kultūrinę autonomiją ir suteikti jam regioninę savivaldą. Tai būtų naudinga Lietuvos valstybei ir ją sustiprintų, tačiau Vilniaus valdininkai bijo, kad tokiu atveju jiems teks dalintis pinigais ir valdžia.

Šiuo metu Žemaitijos sostinės meras ar Telšių apskrities viršininkas yra priklausomi nuo centrinės valdžios. Visai kitą statusą turėtų Žemaitijos seniūnas.

Beje, Vilnių bent Lietuvos mastu jau galime vadinti didmiesčiu. Didmiestyje etninės kultūros klausimas nėra aktualus. Didmiesčiuose paprastai formuojasi kosmopolitinė kultūra, jis tampa komercinės kultūros reiškėju. Ten visa ko pagrindą sudaro principas "perku – parduodu", ten "daromi pinigai".

Vilniuje labiausiai jaučiama ir vakarietiškos kultūros įtaka. Ten kitas pragyvenimo lygis ir kitos galimybės. Didmiestis, norėdamas išsaugoti savo teritorijoje valdžią ir pinigus, paprasčiausiai bijo regionų konkurencijos, ypač tokio stipraus ir savito regiono, koks yra Žemaitija.

Aišku, protingas vyriausybės vadovas ar toliaregis politikas nesunkiai suprastų, kad valdžios sutelkimas centre, o regionų pavertimas depresijos zonomis anaiptol nestiprina valstybės. Tačiau tada jis turėtų atsisakyti asmeninių arba jį iškėlusios grupuotės interesų vykdymo ir iš tiesų dirbti valstybės labui.

Taigi reikalingas normalus valstybės požiūris į etninę kultūrą ir jos saugojimą be jokių politinių baimių. Daug gali nuveikti ir eilinis kultūros entuziastas. Turėtojams kultūra niekada nebuvo svarbus dalykas, valdininkai irgi pasišaipydavo iš Joanos Misiūnienės vargų tiek sovietmečiu, tiek ir mūsų laikais. Vargsta moteriškė, renka dainas, šokių muziką, išgyvena dėl jų autentiškumo. Tos dainos neprapuolė, jas dainuoja etnografinis ansamblis "Šatrija". Luokėje tradicinės šventės to ansamblio dėka vis dar gyvos, gražios žemaitiškos. Kas čia ypatingo? Kaip ir oras, kuriuo kvėpuojame atrodo visai paprastas ir pigus daiktas, o pabandykime be jo apsieiti.

Komercinės šventės

Dvi vakarietiškos šventės atkeliavo į Lietuvą komersantų dėka – tai Valentino diena ir Hallouwenas. Pastarojo Žemaitijoje neteko matyti, na, o Valentino dieną būriai mokinukų jau laksto apsiklijavę skruostus širdelėmis.

Į Žemaitiją tos šventės kol kas dar tik žengia. Jos domina jaunąją kartą, senieji ir vidutinė karta joms abejingos, nors komercines šventes gana aktyviai skleidžia masinės informacijos priemonės. Yra komercinės struktūros, kurioms vienokie ar kitokie spektakliai būtini, kad pritrauktų pirkėjus. Didmiesčių baruose Valentino diena švenčiama kartais gana audringai – iki masinių striptizų ir kitokių "meilės" apraiškų.

Jurgis, kalbėdamas apie Valentino dieną sakė, kad nemato šioje vakarietiškoje šventėje nieko blogo. Jeigu jaunimui patinka bučiuotis ir lipdyti ant skruostų širdeles ir nuo to jiems darosi linksmiau, tai ir puiku.

Reikia skirti komercines šventes nuo krašto tradicijų. Žinant, kas yra kas ir suvokiant kas esi pats, reikia tuo savimi ir būti. Visai nereikia Žemaitijos jaunuoliui atsisakyti kompiuterio ir vengti pasaulio kultūros apraiškų. Gali jis ir abstraktaus šiuolaikinio meno parodą aplankyti ir į striptizo barą užeiti. Tačiau derėtų nepamiršti, gimtojo krašto kalbos, nebijoti sušokti žemaitišką polką, susikaupus pasėdėti prie Kūčių stalo.

Žemaitijos sostinėje irgi vyksta nemažai švenčių, kurių vienintelė prasmė yra pinigų persikėlimas iš vienos kišenės į kitą. Komersantai brukasi ir į tradicines šventes – per Vėlines masiškai pardavinėjami žibintėliai ir žvakės, Joana Misiūnienė piktinosi, kad į šventės vietą būtinai atrieda prekybininkai. Tingintys kepti kūčiukus ar marginti kiaušinius per Velykas jau irgi gali jų nusipirkti. Pagrindinė "šienapjūtė" prekybininkams Žemaitijoje yra Kalėdų šventės. Tada parduodama ypač daug saldainių ir alkoholinių gėrimų. Gerai tai ar blogai? Tiesiog taip yra.

Viešpaties Dolerio valdomame pasaulyje komercinių spektaklių, matyt, negalima išvengti. Dvi galingas šventes Žemaitijos sostinei suorganizavo politikai. Matyt, siekdami populiarumo. Aišku, jų šventės su krašto tradicijomis ir kultūra neturėjo nieko bendro, tačiau miestelėnams patiko. Reginys, kažkas neįprasto, nekasdieniško.

Greta masinių komercinių renginių kartais mėginama sukurti naują ar atkurti seną tradiciją. Grupė senąjį tradicinį baltų tikėjimą išpažįstančių žemaičių jau eilę metų organizuoja deivės Gabijos pagerbimo šventę Šatrijos kalno viršūnėje. Ar tai tradicija? Viską patikrina ir įvertina laikas bei vėlesnės kartos.

Žemaitijoje dar tebėra stiprus ryšys su krašto istorija, kultūra ir kalba. Dauguma mūsų krašto gyventojų suvokia esą žemaičiai ir didžiuojasi tuo. Tradicinės šventės mūsų krašte pasipildo spektakliniais elementais. Toks jau yra gyvenimas. Komercinė kultūra žengia ir Žemaitijon. Kaip pakis mūsų krašto kalba, kultūra ir tradicijos dar po tuzino metų, po pusės amžiaus? Sunku pramatyti. Tiesiog, kaip sakė Joana su Jurgiu, reikia stengtis pastoviai organizuoti tradicines šventes, išlaikant savitą ir įdomią etninę kultūrą. Žemaitija jos savyje dar turi daug.

ŠAS narystės labirintas

Paaštrėjo pažiūros, priešingos Lietuvos, Latvijos ir Estijos kandidatūrai į Šiaurės Atlanto sąjungą

ALGIMANTAS EIMANTAS

Artėjant rugsėjo mėnesio Prahos konferencijai ŠAS plėtros klausimu, tenka išgirsti daugėjančias kritiškas pastabas. Įtakinga JAV spauda prirašo ištisus puslapius ta tema.

Štai žurnalas *The Atlantic Monthly* š.m. vasario laidoje neigiamai vertina Baltijos kraštų pastangas patekti į ŠAS. Straipsnio autoriaus Jefferey Tayler kritiškos pažiūros, atrodo, buvo paveiktos rusakalbių Estijos Narva mieste, kur buvo apsistojęs. Tos vietovės 95% gyventojų laiko save rusais, Estijon atkeltais sovietmečiu iš SSSR.

Autorius tikina skaitytojus pažįstąs Lietuvą, Latviją ir Estiją, tačiau tam nepateikia jokių įrodymų. J. T. naiviai ir nemokšiškai apibūdina visą Pabaltijį. Iš jo straipsnio aiškėja, kad jam neteko matyti nei Lietuvos, nei Latvijos. Estija tad tapo jo daugiausia teriojama auka. Jo nuomone, visi trys Baltijos kraštai "neišlaiko priėmimo į ŠAS egzamino".

J. T. straipsnio tonas pajuntamas iš pirmųjų eilučių. Esą "įjungti buvusias sovietų respublikas ilgainiui pažeistų ŠAS saugumą". Mat Baltijos kraštai, išpažindami demokratinius dėsnius, sukeltų rytų kaimynui plataus masto pavojų ideologiniu ir tautiniu atžvilgiu. Tokiam samprotavimui paremti jis nurodo Jugoslavijos, Serbijos bei Kroatijos pavyzdį.

Toliau autorius rašo, kad kovoje su terorizmu santykiai tarp JAV ir Rusijos taip pakrypo, kad sukėlė nerimą Rusijos žmonėse. Jie baiminasi, kad Vakarai graso Rusijai skverbdamiesi į jos teritoriją bei įtakos zonas. J. T. mano, kad "homo sovieticus" sąvoka, kurios centre jis atsidūrė, dar tebegyvuoja, o jos atgimimas nieko gero nežada, nes šaltojo nuotaikos vėl gali būti atgaivintos. Dėl to, Baltijos valstybių priėmimas į ŠAS esąs nepageidaujamas.

Pasak J. T., ŠAS tėra atsakinga vien už savo narių saugą. Ši jo interpretacija yra netiksli. Iš tikrųjų ŠAS rūpinasi taika ir sauga visoje savo aplinkoje, kuri dabar yra gerokai praplėsta. Juk kaip tada pateisinti ŠAS intervenciją Balkanuose? Karpatų žemėse vykę karo veiksmai grėsė destabilizuoti ne tik ŠAS, bet ir daugelį Europos bei pasaulio demokratijų.

Rusija deklaruoja Pabaltijį esant jos įtakos sferoje, tačiau Lietuva, Latvija ir Estija to nepripažįsta ir siekia ŠAS narystės kraštų saugumui ir taikai.

ŠAS reikalavimas iš narių turėti oficialiai pripažintas valstybines sienas sudaro keblumų Estijai ir Latvijai, nes jų ribos su Rusija dar nėra Maskvos parlamento pripažintos.

J. T. nemažai dėmesio skiria Baltijos valstybių etninėms mažumoms. Šią problemą jis apibūdina nevykusiai, nes nežino jų praeities. Toji spraga vaidina tendencingą rolę jo kompozicijoje, tačiau sveikai mastantiems jo aiškinimai yra absurdiški. Jo vaizduojamos tautinės mažumos išgyvena beveik priespaudą(!?) Rusakalbių "nervinė įtampa išugdė rusakalbiuose masinį alkoholizmą". Ši nesąmonė neverta komentarų, žinant tos etninės mažumos chroniškus polinkius.

Įvairios žinios

Preussische Allgemeine Zeitung š.m. kovo 2 d. laidoje išspausdino įdomų, nuotraukomis pailiustruotą straipsnį apie sūnų, suradusį savo tėvo, Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos kareivio Hermano Burdenskio, kapavietę po 70 metų. Rašoma, kad tai retas įvykis. Taip atrodo Karaliaučiuje gimusiam dr. Wolfhart E. Burdenskiui, kuris dabar per karą žuvusio tėvo kapą Lietuvoje atrado. Ir tai ne tiek svarbu, kad atrado, bet svarbiausia – kieno tai buvusi pagalba. Dr. W. E. Burdenski pasakoja, kad viskas prasidėję 1999 m. žinia apie "vilko vaikus" Šiaulių apylinkėse. "Kai aš žinioje perskaičiau pavardes, prisiminiau, kad tenai mano tėvas kareivis žuvo 1915 m. liepos 25 d." Karui pasibaigus, 1918 m. motina nuvažiavo aplankyti tėvo kapo. Vasarą 1931 m. "važiavau ir aš su broliu Diether". Karių kapai buvę paženklinti mediniais kryželiais. Po 70 metų važiavo sūnus Wolfhart su žmona ir giminaičiais vėl aplankyti tėvo kapo. Pakeliavus visai netikėtai užtiko jie akmeninį antkapį su įrėžtu įrašu, kuris liudijo, kad tai jo tėvas. Viena sesutė paaiškinusi, kad Lietuvos laikais visi mediniai kryželiai buvę pakeisti akmeniniais. Suradimo džiaugsmą Burdenskių šeima išreiškė pastatydami kryžių garsiajame Lietuvos kryžių kalne su inicialais "H. B."

(Informacijas atsiuntė Le. Kro.)

Snk.

A†A

ANTANUI PŪKUI

mirus,

velionies žmoną IEVĄ, sūnų PETRĄ ir jo žmoną JOANĄ, vaikaičius – STEPHANIE ir ADRIAN, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

M. Janeliūnienė *S. J. Sendžikai*
L. P. Murauskai *J. J. Šarūnai*
O. Z. Girdauskai

SPAUSDINAME
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

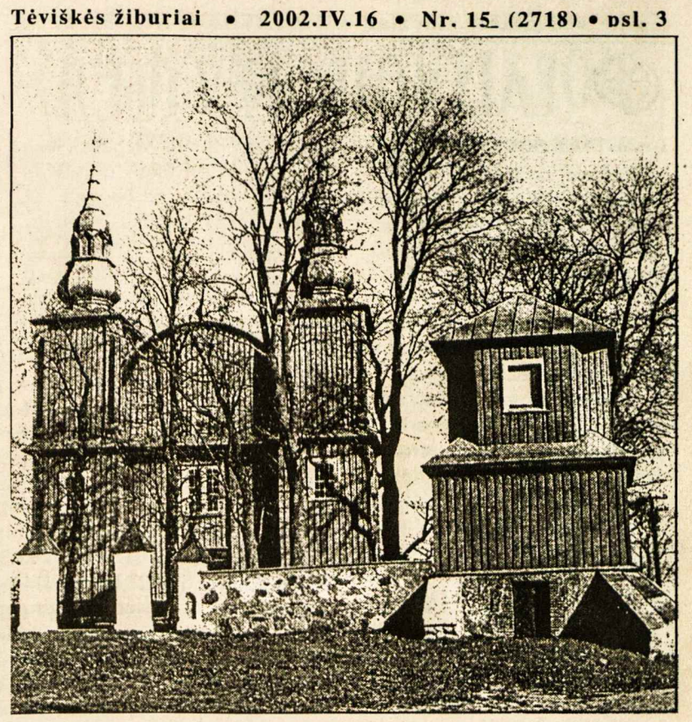

Ukmergės rajono Šešuolių Šv. Juozapo šventovė ir varpinė "Pensininko" nuotr.

Akys ir širdis - gimtinei

ANTANINA GARMUTĖ

Akys – pamatyti. Širdis – pamilti. Rankos – viską apglėbti. Tokia intencija Kaune, Aukštojoje Panemunėje, Mato Šalčiaus vidurinėje mokykloje vyko regiono mokyklų mokytojų ir mokinių konferencija šiltu ir paprastu pavadinimu *Panemunės šviesuoliai.* Neįprastas tai buvo renginys, kuriame dalyvavo ir iš šių vietovių kilę meno bei mokslo žmonės – skulptoriai, dailininkai, rašytojai, žurnalistai, istorikai.

Teka žinių ir informacijos šaltinis. Kiekvienas trumpai kalba apie savo darbus. Mokiniai deklamuoja kraštiečio, gimusio Kampiškių kaime – Jono Aisčio eiles.

Gimtoji mano mokykla, buvusi Kauno 13-oji, primena ir tas dienas, kai 1948 m. gegužės 22-ąją iš jos iškeliavau užkaltame gyvuliniame vagone į šaltąjį Sibirą. Nesušalau. Vėl į savo mokyklą – ją užbaigti – grįžau. Ir jau toli nebeišklydau. Joje lankausi beveik kasmet prieš Vasario 16 arba Kovo 11. Nerandu jau nė vieno savojo mokytojo. Jų estafetę perėmė nauja mokytojų karta. Šviečia ryškiai ir šviečiasi patys. Direktorė Janina Zaparackienė, mokytojos – Gražina Kuzminskienė, Birutė Jokūbaitienė ir kt.

Mokykla neseniai pavadinta įžymaus kraštiečio keliautojo-žurnalisto Mato Šalčiaus vardu. Jis parašė knygą "Svečiuose pas 40 tautų". Mirė 1940 m. Pietų Amerikoje. Jo kapas tolimoje Bolivijoje, Gvajaramerine iki šiol nesurastas. Matas Šalčius, skyręs visas jėgas Lietuvos švietimui ir laisvei, ragino Lietuvos jaunimą tęsti jo darbus.

Mūsų jaunimas išmoksta atskirti grūdus nuo pelų, yra imlus viskam, kas gera, tradiciška, pažangu. Konferencijos darbas vyko keliose sekcijose – lituanistikos ir literatūros, menotyros, kraštotyrininkų bei improvizatorių (aktorių). Norėjosi suspėti visur. Dalyvavau poezijos kūrėjų ir kraštotyros sekcijų darbe.

Poezijos sekcijai vadovavo Vaidoto pagrindinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja B. Jonaitienė. Nustebino ne tik vadovės aukštas poetinis lygis, jos nuoširdžios eilės, intelektas, bet ir pačių mokinių nemeluotas kūrybiškumas. Šiek tiek jaudindamiesi vyresniųjų klasių mokiniai čia pat kūrė, taisė ir skaitė eiles savo bendraamžiams, aptarinėjo vieni kitų kūrybą. Neabejotina, kad ateityje subrendę nė vieno jų talentai džiugins poezijos mylėtojus ir garsins gimtąjį kraštą.

Kraštotyrininkų sekcijos salėje visas būrys jaunimo su vadove – Vaišvydavos vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Jolanta Čekanskiene išskleidė pačių parengtus gimtųjų vietų "topografinius" žemėlapius, schemas, planus. Juose atsispindi upelių ir upeliukų, raistų pavadinimai, kiekvienas kelio ir vieškelio vingis; Tėvynei nusipelniusių žmonių – Jono Aisčio, Kazio Borutos, kunigo poeto – simbolistinės lyrikos Lietuvoje pradininko Motiejaus Gustaičio ir kitų tautos grynuolių gimtosios vietos pažymėtos. Vaišvydaviečiai prisimena kunigaikščio Vaišvydo legendą. Rokų moksleiviai pasakoja apie *Baltaragio malūno* autoriaus K. Borutos gyvenimą Pajiesio kaime. Panemuniečiai – apie gilią – nuo XIV amžiaus – Panemunės kaimo, vėliau valsčiaus senovę, buvusius dvaro ir žemių valdytojus, okupacijas ir laisvės kovas. Nors tai ir girdėta, bet istorinės upės čiurlenimas visuomet malonus. Moksleivių širdyse tai žadina patriotinius jausmus, stiprina meilę gimtinei.

Kultūros paveldo istorikės Taluntytės-Levandauskienės pranešimas susilaukė gausių katučių.

– Jūs – priemiesčio mokyklų vaikai jaučiatės pernelyg kuklūs, lygindami save su miesto centro mokyklų mokiniais, – kalbėjo mokslininkė. – Betgi jūs galite didžiuotis gilesne istorine praeitimi, jūsų protėvių paliktais papročiais, kultūros paveldo lobiais. Miesto pakraščiuose, kaimuose visuomet daugiau lietuvių gyventa. Miesto centre vos keli nuošimčiai lietuvių gyveno, daugumą sudarė kitataučiai pirkliai – vokiečiai, žydai, lenkai. Moksliniais tyrimais nustatyta, kad aplinkinių vietovių upelių balų, raistų pavadinimai turėjo įtakos netgi lietuvių kalbos kai kurių žodžių susidarymui, – mokslininkė pateikė pavyzdžius.

Diena neprailgo. Pertraukose skambėjo muzika ir poetų eilės. Vaidoto pagrindinės mokyklos popchoras dainavo jaunimo pamėgtas valiūkiškas daineles. Džiugino ausį šauni Rokų vidurinės mokyklos kaimo kapela.

Teisus yra mokytojai: kiek daug gražių žmonių gyveno – ir tebegyvena – gimtinėje!

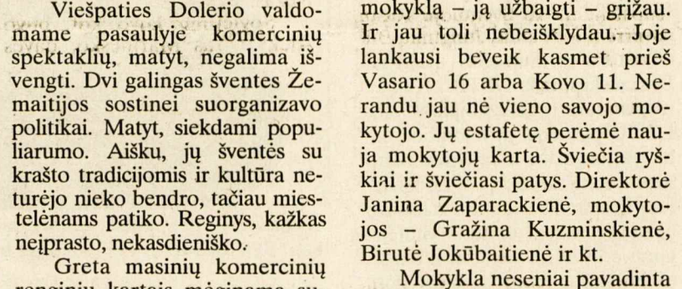

Kūrybinis darbas poezijos sekcijoje, Kauno Mato Šalčiaus vidurinė mokykla, 2002 m. vasaris

Bendras konferencijos salės vaizdas Mato Šalčiaus vid. mokykloje Kaune 2002 m. vasario mėn. (Pirmoje eilėje trečioji iš kairės straipsnio autorė A. Garmutė)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

LAISVOJE TĖVYNĖJE

1-osios ELEKTRINĖS SUKAKTIS

Rietavo savivaldybė ir Valstybinė elektros energetikos sąjunga rengia šventę atšvęsti pirmosios elektrinės Lietuvoje 110-sioms metinėms, praneša LGTIC. Pirmoji elektrinė Rietave buvo pastatyta kunigaikščio Bogdano Oginskio pastangomis. Šventinė programa balandžio 19 d. prasidės 12 val. Mišiomis, Kauno valstybinio choro, Kamerinio orkestro ir solistų koncertu Rietavo Šv. Mykolo Arkangelo šventovėje. Dalyviai pagerbs Lietuvos didikų ir kunigaikščių Oginskių atminimą, dalyvaus atidengiant atkurtus istorinius Rietavo paminklus, galės apsilankyti Rietavo Oginskių kultūros muziejuje, dalyvauti šventiniame minėjime, koncerte miesto aikštėje.

DAUGIAUSIA SAVIŽUDYBIŲ

The Baltic Times (2002.IV.4-10) pirmame puslapyje paskelbė straipsnį apie Lietuvą, pasiekusią aukščiausią pasaulyje savižudybių skaičių. Statistika rodo, kad 44 iš 100,000 piliečių žudosi. Dauguma jų – vyrai, net 25 per savaitę. Rusija yra antroje vietoje, su 39, Estija ir Latvija – trečioje ir ketvirtoje vietoje su 38 ir 36 atitinkamai. Europos sąjungoje vidurkis yra 20. Lietuvoje 1990 m. tas skaičius buvo 26. Žinovai aiškina, jog priežastis – yra ekonominė ir socialinė permaina, suprastinusi eilinio žmogaus gyvenimą. Rusijos ekonominė krizė paveikė Lietuvą labiau negu kitas kaimynes. Ypatingai aukštas savižudybių skaičius (80%) yra surištas su alkoholio vartojimu, labiausiai paplitusiu kaime. Psichologinių paslaugų yra apgailėtinai mažai, o dar ilgai užtruks, kol valdžios parengta savižudybės išankstinės apsaugos programa pasieks rezultatų.

UŽUPIO ŠVENTĖ

Balandžio 1 d. Vilniaus rajone Užupyje buvo atšvęsta tos vietovės "nepriklausomybės" šventė, rašo *The Baltic Times* (bal. 4-10). Tūkstančiai susirinko šioje bohemiškoje apylinkėje Melagių dieną naujos angelo statulos atidengimui, paradui ir kalboms. Minią sveikino Užupio "respublikos" prezidentas Romas Lileikis, Vilniaus meras Artūras Zuokas ir JAV ambasadorius John Tefft, prabilęs lietuviškai. Jis perdavė linkėjimus ir savo šuns, turinčio pilnas teises elgtis šuniškai, kaip numatyta Užupio konstitucijoje.

VIENODAI GINA TEISES

Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolierė Aušrinė Burneikienė balandžio 9 d. seimo posėdyje pateikė praėjusių metų veiklos ataskaitą, rašo LGTIC. Jos vadovaujama įstaiga pernai tyrė 63 skundus, dėl 10-ties jų iškeltos bylos. Vyrai buvo pristatę 41% skundų, moterys – 59%. Tai beveik atitinka visuomenės sudėtį pagal lytis. Beveik vienodai skundų gauta iš privataus ir valstybinio sektoriaus darbuotojų. A. Burneikienės teigimu, visuomenės demokratėjimą rodo tai, kad žmonės drįso kreiptis dėl diskriminavimo, seksualinio priekabiavimo. Dar viena problema ji laiko žmonių diskriminaciją dėl amžiaus.

RESTA 2002

Kovo 26-29 d.d. Vilniuje "LITEXPO" parodų centre vyko prekybos mugė RESTA 2002, kurioje dalyvavo 570 firmos, pardavinėjančios statybos medžiagas. Iš viso Lietuvos firmų buvo 509, dar 27 iš Lenkijos, 13 iš Estijos, o 21 iš kitų kraštų. Šiemet buvo atstovaujama mažiau užsienio bendrovių, daugelis jų prekiauja per vietines firmas. Lankytojų buvo daugiau kaip 60,000, rašo *The Baltic Times* (bal. 4-10), rekordiniai aukštas skaičius, atspindintis didėjantį susidomėjimą statyba ir remontu. Praėjusiais metais buvo išleista 2.5 litų statybai. Lankytojai daugiausia domėjosi stogo dengimo medžiagomis ir langais.

ATGIJO GAMYKLA

"Naujasis Sirijus", prieš metus sustabdęs veiklą dėl bankroto vėl pradėjo darbą Klaipėdoje. Praėjusių metų spalio mėnesį firmos turtą nupirko Baltijos finansų plėtros grupė už 2 mln. litų. Baterijų gamyba prasidėjo š.m. vasario mėn., numatoma pagaminti 7 mln. vienetų. Firma, veikusi sovietų okupacijos metu ir pardavinėjusi gaminius Rusijai, ruošiasi grįžti į Rusijos rinką, atidarydama skyrių Maskvoje, o taip pat eksportuoti baterijas į Estiją, Latviją, Lenkiją, Gudiją ir Ukrainą. "Naujasis Sirijus" importuoja žaliavas iš Kinijos, Indonezijos, Vokietijos ir Anglijos, rašo The Baltic Times (kovo 21-27). Firmos vedėja – 25 m. Lina Skiudulaitė.

PARODA KAUNE

Balandžio 4 d. Lietuvos žemės ūkio universitete (LŽŪU) prasidėjo tradicinė žemės bei miško ūkio paroda "Ką pasėsi...2002". Atidaryme dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus ir ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas, rašo LGTIC. Rudenį ir pavasarį organizuojamos šios LŽŪU parodos, jų nuomone, labai pažengusios ir prilygsta sostinėje rengiamiems "AgroBalt" renginiams. Prezidentas dalyvavo pirmosios vagos vertimo šventėje, kurioje jo išartą vagą, kuri užvertė praėjusių metų derliaus duonos riekę, palaimino Vilkaviškio bei Telšių vyskupai, tada į dangų buvo paleisti apie tūkstantis balandžių. **RSJ**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS,** M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

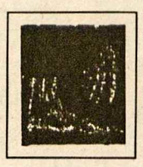

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

✗ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
✗ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
✗ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Dalis *TŽ* spaudos vakaro dalyvių: kairėje – Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. RIMANTAS ŠIDLAUSKAS, viduryje – A. ŠIDLAUSKIENĖ, dešinėje – garbės konsulas HARIS LAPAS ir kiti **Nuotr. K. Baliūnaitės**

Keturi sūnūs - trys tautybės

Prisimenant Ivanauskų šeimą, kurioje vyravo skirtingos tautybės

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Ivanauskų šeima buvo gana įdomi tiek tautiniu atžvilgiu, tiek idėjinių kelių įvairove. Senis Ivanauskas buvo žymus rusų valdininkas prieš I Pasaulinį karą. Jis turėjo keturis sūnus, kurie pasirinko sau skirtingas tautybes. Vyriausias sūnus Jurgis – aršus lenkas pilsudskininkas, kurį laiką buvo paskirtas Lenkijos ministeriu. Antrasis, Vaclovas – gudas, žinomas gudų veikėjas, iš profesijos inžinierius chemikas, vėliau Varšuvos politechnikos profesorius. Trečiasis, Tadas, tikriausias lietuvis, iškiliausias patriotas, šaulys, su užsidegimu dalyvavęs fronto žygiuose prieš lenkus už Lietuvos nepriklausomybę ir Klaipėdos užėmimą. Dėl jo lietuviškumo netenka abejoti – jis yra neblėstantis pavyzdys lietuviams, ypač mūsų dabartiniais laikais. Jo asmenybė iškyla visu skaidrumu ir titaniška jėga kovoje už savo idealus, už Lietuvą.

Reikia pasakyti, kad visi šie trys Ivanausko sūnūs turėjo vieną bendrą bruožą: savo įsitikinimais nemainikavo ir mokėjo už savo idealus kovoti. Tik ketvirtasis Ivanauskas Stasys, juristas lenkas, nepasižymėjo nei savo pažiūrų tvirtumu, nei rimtumu, kaip jo vyresnieji trys broliai.

Nelengva buvo tokiai šviesiai asmenybei tikram lietuviui prof. Tadui Ivanauskui gyventi ir dirbti bolševikų okupuotoje Lietuvoje. Girdėjau pasakojant anuomet, kad už įvairius sovietinių normų "persižengimus" profesorius dažnai būdavo kviečiamas ant "raudono kilimėlio" smegenis "pravalančiam" pokalbiui. Mačiusieji jį tuose pokalbiuose-susirinkimuose stebėjosi jo nepriklausoma tvirta laikysena, tarsi raudonų tų tauškalų srautas nesiekė jo, o kažkur biro pro šalį. Profesorius T. Ivanauskas paprastai tokių pokalbių metu sėdėdavo sunėręs rankas ir pirštais sukdavo savo nykščius vieną apie kitą su neįskaitomu veidu. Tik gyvos šelmiškos liepsnelės jo mėlynose akyse tarytum kalbėjo apie raudonųjų okupantų padlaižių menkumą.

Jis niekad nesižemino, nesitraukė nuo savo įsitikinimų, visada liko tvirtas Lietuvos ąžuolas! Pastoviai palaikė lietuvišką dvasią tarp guduose gyvenančių lietuvių, už savo pinigus nuolat pirkdavo ir ten siųsdavo lietuviškus mokyklinius vadovėlius ir kitas lietuviškas knygas. Jo auka lietuvybei buvo tyli, giliai atsidavusi idėjai, srovenanti tyru šaltiniu iš giliausių sielos versmių.

Jo parašytos knygos, moksliniai darbai spinduliuoja neblėstančia meile Lietuvai. Jos gamta taip meistriškai suspindi profesoriaus knygų puslapiuose, kad nejučiomis susižavi jo asmeniu kaip nepralenkiamu literatu mūsų Tėvynės gamtos pajautime. "Šit ir tamsus ruduo, dienos trumpos, naktys ilgos. Balose medeliai jau pliki, tik dar viename, kitame beržely atkakliai geltonuoja keli lapeliai, ar šnara raudonais lapais apsiklėtusi epušės viršūnė. Tarp jų kažkaip patekęs vienišas šermukšnis, tarsi karoliais pasipuošusi gražuolė, jo puikios uogos lyg kraujo lašeliai, spindėte spindi. Vien tik mažos apykreivės pelkėje užaugusios pušelės atrodo dar žalesnės, negu vasarą. Jau pasirodė nykūs žiemos pranašai-sniegenos, kažkokiu liūdesiu dvelkia jų tylus švilpesys". (T. Ivanauskas, *Apie žvėris ir paukščius,* 1956 m. leidimas, psl. 228).

***Tėviškės žiburių* spaudos vakare dalyvavę kunigai – svečias iš Brazilijos kun. PETRAS RUKŠYS (kairėje) ir kun. VYTAUTAS STAŠKEVIČIUS** **Nuotr. K. Baliūnaitės**

Prisimenant agronomę Marytę

AGR. P. NORUŠIENĖ

Š. m. kovo 27 d., būdama 84 metų, iškeliavo į amžiną poilsį agronomė Marytė Miceikienė, palikusi giliame liūdesyje savo dukrą Daivą su jos vyru Bob Vorps, sūnų Gintautą ir jo žmoną Sharon, gyvenančius Čikagoje. Liūdi vaikaičiai Laura, Robertas, Erin ir Christopher.

A.a. MARYTĖ MICEIKIENĖ

Marytė Barščiauskaitė ištekėjo už Vlado Miceikos, kuris mirė prieš 5 metus. Abu buvo agronomai, turėjo tabako ūkį netoli Simcoe. Tame ūkyje labai sunkiai dirbo. Ji pati pasakojo, kaip kasdien gamino valgyti dirbantiems prie tabako, turėjo gyvulių ir dar išmūrijo akmens sieną apie namą. Didelius akmenis ritindavo iš laukų. Sveikatai susilpnėjus, pardavė ūkį ir persikėlė gyventi į Torontą. Mirus Marytės vyrui Vladui, Marytės sveikata labai pablogėjo, ją slėgė depresija ir kankino iki mirties...

Likimas mane suvedė su Maryte, kai aš atvažiavau studijuoti į Dotnuvos Ž. Ū. akademiją. Mergaitėms buvo skirti bendrabučiai – vienas naujai atvykusioms, kurias vadino "fuksėm", kitas – senjorėm (jį vadino "žvėrynu"). Mane iš karto patalpino "žvėryne" su senjorėm. Man tai buvo didelė garbė. Kartą priėjo prie manęs senjorė, tai buvo Marytė, ir sako: "Tai ką, fuksele, papuolei į žvėryną ar nebijai, kad tave sudraskytų?" Paėmė mane už rankos ir parodė man Akademijos rūmus – auditorijas, laboratorijas, didžiulę salę, kur kas šeštadienį vyksta šokiai, o kas mėnesį – dideli baliai. Parketas toks slidus – kai žengiau ir išsitiesiau. Marytė skaniai juokėsi, kad nemoku eiti.

Vedė į mokamąjį ūkį, gėlynus, kurių buvo daug ir labai gražių. Parko takeliai išbarstyti smėliu, o šalia žydi pinavijos ir kitokios gėlės. Vienoj vietoj medžių viršūnės susisiekia ir padaro lyg tunelį. Marytė sakė: "Čia bučkių alėja, žiūrėk, kad čia nesibučiuotum su kokiu studentu".

Marytė ir aš dainavom Akademijos chore. Kai Vilnių užėmė lenkai, mūsų akademijos choras važiavo į Vilnių ir lankė lietuvius studentus. Akademijoj buvo mūsų chorvedžio Broniaus Budriūno vestuvės. Mes abi su Maryte važiavom su juo karietoje į šventovę, puotavom mokomojo personalo valgykloje, sėdėjom prie vieno stalo.

Kai baigėm Akademiją, prasidėjo karas, ir 25 metus aš nieko nežinojau apie Marytę. Kai atvažiavau į Kanadą, Kecoriai mane nuvežė į jų tada turimą tabako ūkį ir vėl atgimė sena draugystė. Aš dažnai nuvažiuodavau pas juos, jie atvažiuodavo dažnai pas mane. Pas juos buvo surengtas agronomų susitikimas.

Sužinoję mano ką tik atvykusios į Kanadą skurdžią padėtį, jie pirmieji atsiuntė 50 dolerių čekį. Prieš 30 metų tai buvo dideli pinigai.

Sužinoję, kad aš ruošiuos tekėti už Norušio, labai susirūpinę, atvažiavo, nes manė, kad aš teku už to Norušio, kuris pas juos dirba tabako ūkyje, labai geria, nežinojo, kad yra kitas Norušis. Labai daug malonių prisiminimų, praleistų su Maryte, ilgai pasiliks atmintyje.

Ilsėkis, mano mieloji Kolege, ilsėkis, nes gyvenime sunkiai dirbai, o ilga liga pakankamai prikankino.

Garbė tebūna dukrai Daivai, kuri kantriai globojo motiną, neatidavė į prieglaudą, ją slaugė. Geri darbai susilaukia atpildo.

Agronomai, kurie pažinojo Marytę, liūdi netekę mielos, draugiškos ir mylimos agronomės.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

BALFo Cicero skyriaus metinis susirinkimas įvyko sekmadienį, sausio 27, prisimenant ir palaimintojo Jurgio Matulaičio 75-tąsias metines. Susirinkimas pradėtas Mišiomis Šv. Antano šventovėje, kurią 1926 m. pašventino arkiv. J. Matulaitis. Mišias atnašavo kun. dr. K. Trimakas, pasakydamas ir pamokslą. Jame jis iškėlė Palaimintojo labdarystės darbus ir pagyrė BALFo veiklą. Susirinkimas vyko parapijos salėje. Jį pradėjo BALFo Cicero skyriaus pirm. dr. Br. Motušienė, pakviesdama minutės tyla pagerbti mirusius skyriaus narius. Susirinkimui pirmininkavo inž. A. Stepaitis, sekretoriavo dr. Č. Bačinskienė. Skyriaus pirm. dr. Br. Motušienė savo pranešime prisiminė, kad BALFas buvo įsteigtas 1944 m. padėti pabėgėliams iš Lietuvos. Cicero skyrius taipgi įsteigtas tais pačiais metais. BALFo organizatoriai sugebėjo prieiti prie Amerikos karo fondo ir gauti iš jo pinigų, maisto, vaistų ri kitų gėrybių. Gausiai aukoję ir Amerikos lietuviai. Aukos renkamos ir dabar; jomis šelpiami Lietuvos žmonės. Neseniai BALFas (vieno mecenato dėka) 500,000 dol. paskyrė amatų mokyklai Vilniuje remti neturtingų tėvų kaimo vaikams mokiniams. Ižd. A. Didžiulis pranešė, kad vajaus metu surinkta 5,438 dol. ir įteikta BALFo centro valdybai. Į skyrių įstojo 194 nauji nariai. Lėšas surinkti ypač padeda šimtininkų būrelis, kurio nariai aukoja po 100 ir daugiau dolerių. Lenkijos komisijos aktą perskaitė V. Motušis. Valdybą ir kitai kadencijai sudaro: pirm. Br. Motušienė, vicepirm. A. Stepaitis, ižd. A. Didžiulis, sekr. Č. Bačinskienė, renginių vadovė S. Žemaitienė, atstovai įvairiems reikalams J. Mikulis ir A. Mickas.

Brazilija

A. a. Kazys Galeckas, 87 metų amžiaus, mirė š.m. sausio 2 d. Sta. Isabel ligoninėje Sao Paulo mieste. Velionis gimė Virbalyje. Su tėvais Juozu ir Uršule 1928 m. atvyko į Brazilija ir čia išmoko siuvėjo amato, kuriuo ir vertėsi visą laiką. 1941 m. vedė Oną Pukėnaitę ir užaugino du sūnus Carlos ir Valterį. Pastarieji Sao Paulo mieste turi transporto įmones. Velionis buvo ramaus būdo ir daugiausia rūpinosi savo darbu bei namais. Skaitė lietuvių laikraštį *Mūsų Lietuva.* Palaidotas Sao Paulo miesto kapinėse. Gedulinės Mišios buvo aukojamos sausio 6 d. Šv. Juozapo šventovėje, Vila Zelinoje. Jo liūdi žmona Ona ir sūnūs su šeimomis. (*Mūsų lietuva* 2002 m. 1 nr.).

Australija

A. a. prel. dr. Prano Dauknio, mirusio š.m. vasario 4 d., laidotuvės įvyko vasario 16 d. Melburno Šv. Marijos Jūros Žvaigždės šventovėje, dalyvaujant daugybei žmonių. Gedulines Mišias koncelebravo kun. J. Petraitis, MIC, kun. E. Arnašius, kun. J. Petrauskas ir dešimt kitų Melburno parapijų kunigų. Skaitinius atliko Melburno lietuvių parapijos tarybos pirm. H. Antanaitis, Australijos lietuvių katalikų federacijos (ALKF) pirm. R. Mačiulaitienė. Aukas nešė skautai, pamokslą pasakė kun. E. Arnašius, giedojo parapijos ir "Dainos sambūrio" choristai, vadovaujami Z. Prašmutaitės, psalmę solo pagiedojo B. Prašmutaitė, o *Ave Maria* – B. Kymantienė ir R. Mačiulaitienė. Pamaldose dalyvavo LB atstovai iš Adelaidės, Geelongo ir Melburno apylinkių. Sveikinimo žodžius tarė kunigų vardu kun. J. Racanelli, Adelaidės LB atstovė G. Vasiliauskienė, ALKF pirm. R. Mačiulaitienė, LB Melburno apylinkės valdybos atstovas Z. Augaitis, Melburno lietuvių parapijos choro vadovė Z. Prašmutaitė, parapijos tarybos pirm. H. Antanaitis, "Džiugo" tunto skautų bei "Dainos sambūrio" atstovė D. Lynikienė, Karių ramovės atstovas V. Bosikis, šaulių vadas V. Šukevičius, Melburno lietuvių kat. moterų draugijos pirm. H. Statkuvienė. Velionies gyvenimą apibūdino E. Šidlauskas. Velionis palaidotas Faukner kapinėse, lietuvių skyriuje. Po religinių apeigų sugiedota *Marija, Marija,* o skautai su savo dvasios vadu atsisveikino tradicine vakarine malda *Ateina naktis.* Laidotuvių apeigos baigtos Tautos himnu. Gedulo pietūs vyko Lietuvių Namuose. Čia buvo pranešta, kad už velionį Mišias Lietuvoje atnašavo vysk. A. Vaičius ir vysk. J. Boruta, SJ. (*Tėviškės aidai* 2002 m. 4 nr.).

Lenkija

Seinuose steigiama lietuvių "Žiburio" gimnazija. Tuo reikalu Lietuvių kultūros ir švietimo fondo "Seina" vadovybė š.m. sausio 28 d. susitiko su Seinų valsčiaus lietuvių tarėjais. Buvo svarstoma, kaip įsteigti lietuvių gimnaziją Seinuose. Fondo vadovybė posėdyje pranešė, kad gimnazijai steigti yra parengti visi dokumentai ir jau pateikti Seinų miesto burmistrui, prašant juos registruoti. Fondas "Seina" taipgi yra gavęs vaivadijos švietimo kuratorijos pritarimą. Valsčiaus tarėjai domėjosi, kaip bus vežiojami mokiniai ir kas finansuos mokyklos išlaikymą. Pasak fondo "Seina" vadovybės, gimnazija bus valstybinė ir kaip tokia bus išlaikoma Lenkijos valdžios. Papildomas išlaidas apmokės Lietuvos valdžia ir kiti fondai. Gimnazija turėtų būti įsteigta Vyskupų rūmuose. Ruošiamasi šiuo reikalu pasirašyti sutartį su Seinų klebonu. Posėdyje buvo paprašyta tarėjų, kad jie valsčiaus tarybos posėdžiuose šį užmojį stipriai paremtų. (*Aušra* 2002 m. 3 nr.).

Gudija

Pelesos vidurinėje mokykloje š.m. vasario 2 d. buvo paminėtas lietuvių literatūros klasiko ir rašytojo vaikams Bernardo Brazdžionio – Vytės Nemunėlio 95-tasis gimtadienis. Minėjime dalyvavo mokiniai ir mokytojai. Apie poeto gyvenimą ir jo kūrybą kalbėjo mokytoja Ž. Dainienė. Jos klasės auklėtiniai inscenizavo Vytės Nemunėlio kūrinį *Meškiukas Rudnosiukas,* padeklamavo jo eilėraščių, padainavo dainelių. Pelesos būrelio jaunieji knygnešiai nutarė pasivadinti Vytės Nemunėlio vardu. Jie buvo parašę poetui laišką, paprašydami jo sutikimo. Gudijos lietuvių laikraštyje *Lietuvių godos* 2002 m. 1-2 nr. minima, kad B. Brazdžionis yra šio laikraščio bičiulis, ne sykį džiuginęs jo skaitytojus savo poezija. Redakcija taipgi džiaugiasi Pelesos lietuvių mokytojų kūrybingumu ir nuoširdžiu dėmesiu lietuvių literatūros klasikams. **J. Andr.**

Hamilton, Ont.

AUKOS "PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS": *a.a. Antaninos Asmenavičienės* ketverių metų mirties sukakčiai paminėti vyras Juozas aukojo $600; *a.a. Antano Liaukaus* atminimui aukojo: L. P. Cipariai $25; "The Members or Regina Mundi's Small Christian Community" $55; *a.a. Vinco Gelžinio* atminimui, užjausdami žmoną Kazimierą, dukras – Dalią, Giną ir jų šeimas, aukojo: $30 – E. M. Klevas; $25 – J. Asmenavičius; $20 – E. K. Gudinskai, N. A. Gutauskai, I. J. Jokūbynai, J. V. Pilkauskai, T. J. Povilauskai, M. Rybienė, F. Venskevičienė, P. Vitienė; $10 – G. Agurkienė, J. Astas, E. Bilevičienė, A. Didžbalienė, S. Kalvaitienė, V. P. Šidlauskai, A. S. Urbonavičiai, Z. Vainauskienė; $5 – M. Borusienė, F. M. Gudinskai.

Aukos, gautos per ruoštus pusryčius "Pagalbai Lietuvos vaikams": $50 – D. P. Juškevičiai, E. Kronienė; $20 – P. T. Kareckai; $10 – E. Kudabienė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems – **PLV komitetas**

A.a. VINCUI GELŽINIUI mirus, reikšdami užuojautą jo šeimai *Kanados lietuvių fondui* aukojo $25 – St. Dalius; $20 – Z. Čečkauskas, J. Stankus ir G. J. Krištolaičiai.

Atitaisymas. A.a. S. Bilevičiaus atminimui $25 aukojo N. Z. Stonkai, ne N. Z. Stankai. **J.K.**

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 545-8868

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.90%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.25%		
180 dienų indėlius	1.25%		
1 m. term. indėlius	1.60%		
2 m. term. indėlius	2.35%		
3 m. term. indėlius	3.10%		
4 m. term. indėlius	3.35%		
5 m. term. indėlius	4.25%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.35%		
2 m. ind.	2.85%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	3.85%		
5 m. ind.	4.25%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

Mississaugos lietuvių vaikų chorui "Gintarėliai" Kovo 11-sios minėjime Prisikėlimo parapijoje dirigavo svečias iš JAV maestro Mark Laycock (2002.III.17). Kairėje "Lyros" vadovė Audronė Šarpytė

Senoji Lietuvos žiniasklaida

Nuo Jono Gutenbergo spausdinimo išradimo iki mūsų laikų. Tai ilgas kelias nuo pirmųjų spaudos leidinių, pradėtų spausdinti Rytprūsiuose

VIKTORAS ALEKNA

Sukaktys, sukaktys.

Šalia daugelio įvairių įvykių vienas svarbiausių žmonijos istorijoje buvo Jono Gutenbergo spausdinimo išradimas. Šiuo išradimu pasinaudodami žmonės sukūrė ir vadinamąją ketvirtą valdžią – žiniasklaidą, kuri valdo žmonių protus.

Spaudos galimybėmis pasinaudojo visa žmonija. Ji visomis kalbomis per spaudą ėmė garbinti Dievą ir skleisti žmonijos pasiekimus. Ir lietuviai jau 1547 m. gavo Martyno Mažvydo *Katekizmo paprastus žodžius.* Bet periodinė lietuviška spauda pasirodė tik XIX š. Pirmas leidinys buvo *Nusidavimai Dievo karalystėje,* išleisti 1823 m. Karaliaučiuje, deja, lig šiol žinomas tik iš šaltinių.

O jau žinomas leidinys pasirodė 1832 m. Jis vadinosi panašiai – *Nusidavimai apie Evangelijos prasiplatinimą tarp žydų ir pagonų.* Kaip ir pirmasis leidinys, jis buvo leidžiamas Karaliaučiuje; 35 m. jį tvarkė mokytojas Johanas Ferdinandas Kelkis, vėliau F. Neisas, K. Sturys, K. Jurkšaitis, J. Pipiras, F. Penčiukas, E. Endrulaitis, M. Šuišelis ir paskutinis redaktorius K. Redmeris. Tai ir ilgiausiai ėjęs leidinys, nes paskutinis jo numeris išėjo jau 1921 m.

Pirmąjį leidinį tvarkė raštijos darbuotojas Natanelis Fridrichas Ostermejeris, bet pirmuoju tikru lietuviškos žiniasklaidos darbininku reikia laikyti Joną Ferdinandą Kelkį, gimusį 1801.VI.10 Šilutės raj., Piktupėnų km., 35 metus leidusį pirmąjį periodinį lietuvišką leidinį *Nusidavimus...* ir mirusį 1877 m. vasario 19 d. Klaipėdos raj., Kisinų km. Taigi šiemet dabartinė mūsų žiniasklaida turi progą paminėti ne tik pirmojo ir ilgamečio periodinio leidinio 180 metų, bet ir pirmojo spaudos leidėjo bei tvarkytojo J. F. Kelkio 125 m. mirties sukaktį.

Vėliau, 1849 m., tuose pačiuose vokiečių valdomuose Rytprūsiuose, iš karto pasirodė net trys naujї leidiniai: *Keleivis, Prietelis* ir *Lietuviškas Prielaiškas.* Pastarieji du ėjo trumpai, o *Keleivis* (jo pilnas pavadinimas – *Keleivis iš Karaliaučiaus broliams lietuvininkams žinias parnešąs*) ėjo iki 1880 m., buvo savaitraštis, redaguojamas Fridricho Kuršaičio (1806-1884). Šie pirmieji laikraščiai buvo skiriami Rytų Prūsijos lietuvininkams, spausdinami gotiškomis raidėmis ir ugdė lietuvininkų palankumą vokiečių valdžiai.

Didžiojoje Lietuvoje pirmą lietuvišką laikraštį mėgino išleisti vyskupas Motiejus Valančius. Jis jau 1857 m. nuo sausio 1 d. norėjo išleisti laikraštį *Aitvaras,* bet tuometiniai caro valdininkai nedavė leidimo. Petras Vileišis 1875-76 m. Peterburge leido rankraštinį nelegalų laikraštėlį *Kalvis melagis.* Jo išėjo dešimt numerių, bet didesnės reikšmės visai Lietuvai jis neturėjo, o pirmas lietuviškas laikraštis *Aušra,* skirtas visiems lietuviams, nors leistas ir Rytprūsiuose, pasirodė 1883 m. kovo mėn. pradžioje. Buvo išleista 40 numerių (29 knygelės). Žurnale bendradarbiavo apie 70 žmonių. Tai jie ir buvo pirmieji lietuviškos spaudos žiniasklaidininkai. Tai jie pralaužė ledus lietuviškam žodžiui, tai jie pabudino ir Vincą Kudirką, Juozą Vaižgantą, Kazimierą Pakalniškį, Aleksandrą Dambrauską-Jakštą, Antaną Smetoną ir daugelį kitų lietuvių periodinės spaudos darbininkų, kurių pėdomis eina ir dabartinės žiniasklaidos leidėjai.

Ilgą laiką lietuviai žiniasklaidininkai nesusiprato vienytis ir bendromis jėgomis irtis per lietuviškų žodžių jūrą. Tik 1922 m. pradžioje ryžosi steigti savo draugiją ir tų metų sausio 31 d. įvyko steigiamasis Lietuvių rašytojų ir žurnalistų sąjungos susirinkimas. Nors tada ėjo dešimtys lietuviškų laikraščių bei žurnalų, bet į šį susirinkimą atėjo ir į sąjungą įsirašė tik 15 spaudos darbininkų. Per keletą metų ši sąjunga labai išaugo ir 1929 m. jau buvo įsteigta atskira Lietuvos žurnalistų sąjunga, o rašytojai savo draugiją įsteigė tik 1932 m.

Lietuvos žurnalistų sąjunga 1940 m. buvo perorganizuota į Lietuvos TSRS Žurnalistų sąjungą, vėliau (nuo 1957 m.) ši sąjunga buvo TSRS žurnalistų sąjungos dalis, ir tik 1989 m. Lietuvos žurnalistai atsiskyrė nuo sovietų žurnalistų sąjungos ir pasiskelbė esanti nepriklausoma Lietuvos žurnalistų sąjunga.

Bet ir sąjunga, ir jos nariai buvo tie patys sovietiniai žurnalistai, kurie penkiasdešimt metų vykdė Sovietų Sąjungos valdžios ir komunistų partijos užduotis. Po 1988 m. Sąjūdžio bangos Lietuvoje atsirado daugybė naujų laikraščių bei žurnalų, kurių leidėjai bei darbuotojai ne tik nevykdė sovietų valdžios užduočių, bet ir atvirai kėlė tą žalą, kurią per 50 metų patyrė lietuvių tauta ir okupuota Lietuvos valstybė. Tuos leidinius spausdino, juose rašė žmonės, dažnai išėję iš pogrindžio, dažnai neturintys specialaus žurnalisto išsimokslinimo, bet jų liepsningas žodis pakėlė tautą į dainuojančią revoliuciją, sukvietė į Baltijos kelią, atidarė duris nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimui, sovietinės armijos iš Lietuvos išėjimui.

Tie naujos, kartu ir senos, Lietuvos valstybės žiniasklaidininkai niekaip negalėjo tilpti toje žurnalistų sąjungoje, kuriai vadovavo tie patys sovietiniai žurnalistai, todėl jie ir ryžosi įsteigti Lietuvos žurnalistų draugiją. Tokia draugija ir buvo įsteigta 1991 m. gruodžio 21 d. Į ją įsirašė beveik 300 spaudos darbuotojų. Ir praeitų metų gruodį ši draugija pau paminėjo dešimties metų savo gyvavimo sukaktį ir žurnalistų sąjungos aštuoniasdešimtmečio minėjimą. Šis susirinkimas turi ne tiek praeities aptarimus, kiek žvilgsnis į dabartinę lietuvių žiniasklaidą. Šiandien ji apima ne tik laikraščius ar žurnalus, bet ir radiją, televiziją ar net internetą. Jos laukuose darbuojasi keli tūkstančiai žiniasklaidininkų, kurie ir mano esą ketvirtoji valdžia.

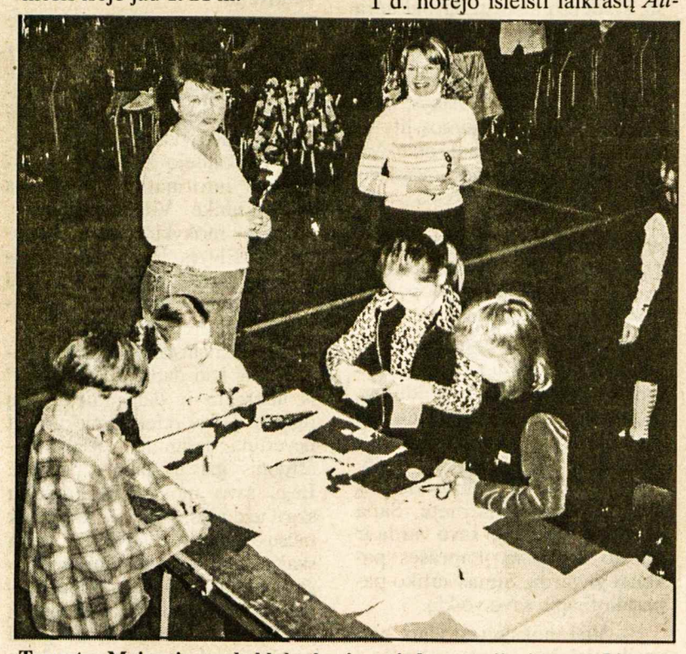

Toronto Maironio mokykloje kuria vaizdus, susijusius su Lietuva, panaudodami spalvotą popierių

AtA

ANTANUI PŪKUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jo žmonai IEVAI ir sūnui su šeima –

Toronto Prisikėlimo parapijos choras

Neringa Inc. su Nek. Pr. Marijos Seserimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje, Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA

birž. 23-29 d.d. – jauniems studentams 17-20 metų

birž. 30 – liep. 6 d.d. – šeimoms su mažais vaikais

liep. 7-13 d.d. – vaikams 7-10 metų

liep.14-28 d.d. – vaikams10-16 metų

liep. 28 – rugp. 3 d.d. – vaikams 13-16 metų

ANGLŲ KALBA – LIETUVIŲ KILMĖS

rugp. 4-17 d.d. – vaikams 7-16 metų

rugp.17-21 d.d. – šeimoms su mažais vaikais

INFO: 416-537-7363, info@neringa.org, www.neringa.org

Liudininkai tebėra gyvi

Prieš penkiasdešimt metų sušaudyti tremtiniai

Šio skausmingo jubiliejaus išvakarėse savo rankose laikau dvi Tiumenės prokuratūros išduotas pažymas.

Vienoje rašoma: Kazys Jankauskas, gimęs 1919 m. Jotiškių k., Šakių apskr., iki suėmimo gyvenęs Baikalovo raj., Tiumenės srityje, 1951 m. spalio 19 d. Vakarų Sibiro karinio tribunolo, pagal straipsnius 58-1-a, 58-10-2 nuteistas sušaudyti, konfiskuojant turtą. Tribunolo sprendimą patvirtino SSSR aukščiausiojo teismo karinė kolegija. Nuosprendis įvykdytas 1952 m. vasario 26 d.

Pagal Rusijos Federacijos įstatymą "Dėl respesuotų politinių aukų reabilitacijos", nuo 1991 m. spalio 18 d. Kazys Jankauskas reabilituotas.

Antroje pažymoje rašoma: pilietis Antanas Kybartas, gimęs 1908 m. Stanaičių k., Gelgaudiškio valsč., Šakių apskr., iki suėmimo gyvenęs Verch-Kamenkos gyvenvietėje, Jurginsko raj., Tiumenės srityje, 1951 m. spalio 19 d. pagal straipsnius 58-1-a, 58-10-2 (tėvynės išdavimas, kontrevoliucinė propoganda ir agitacija) Vakarų Sibiro karinio tribunolo nuteistas sušaudyti. Tribunolo sprendimą patvirtino SSSR aukščiausiojo teismo karinė kolegija. Sprendimas įvykdytas 1952 m. vasario 26 d. Tiumenės mieste. Pagal Rusijos Federacijos įstatymą, nuo 1991 m. spalio 18 d. pilietis Antanas Kybartas reabilituotas.

Galima stebėtis bolševikinės Temidės operatyvumu jurisdiniuose reikaluose. Netenka abejoti, kad reabilitavo tie patys, kurie būdami jauni pasirašė mirties nuosprendį. Šiandieną jie nukriošę seniai, tačiau patikimi ir nepakeičiami prokuratūroje ir teisėtvarkoje.

Ar gi pas mus ne tas pats? Kaip pavyzdį paimkime buvusios politinės kalinės Marijos Laugalienės atvejį (su jos vyru a.a. Vytautu kartu dalyvavome Norilsko kalinių sukilime, po to dirbome Magadano aukso kasyklose). Prieš daugelį metų buvo nuteista, neseniai reabilituota ir vėl teisiama, dalyvaujant dabar jau tiesioginiam kaltintojui, kuris tuo laiku, kai nekaltą M. Laugalienę kagebistai kankino bolševikiniame konclageryje, skynė bolševikinio rojaus vaisius. Tai poetas Vacys Reimeris, kurio atseit orumą ir garbę įžeidė M. Laugalienė. Apie kokį orumą gali kalbėti žmogus, ištisą 50 m. savo rašliava nuodijęs žmonių sąmones, šlovindamas kruvino teroro vykdytojus?

Prieš 50 m. Vakarų Sibiro karinis tribunolas kartu su J. Jankausku ir A. Kybartu nuteisė dar dešimt tremtinių: iš Baikalovo raj. (dabar Jarkovo raj.) A. Volungevičių, L. Sidarą, N. Čapliką ir V. Kaziulionį; iš Jurginsko raj.: P. Goberį, J. Stirną, Vosylių, Ragelį, Mačiulį ir E. Vaikšnorą. Mus sujungė į vieną grupę. Nesvarbu, kad mes viens kito nepažinom. Atseikėjo visiems vienodai po 25 m. lagerio, 5 be teisių su turto atėmimu. Visus po mirties reabilitavo. Pasak prokuroro mus teisė už pastangas nuversti sovietų valdžią. Iš dalies jis teisus, kadangi čekistams taip ir nepavyko mūsų palaužti nei tremtyje, nei lageriuose ir vadinamoje "laisvėje". Mes taip ir likome nesutaikomais bolševikų imperijos priešais. Labiausiai erzino čekistus tai, kad pagal Lietuvoje išbandytus kovos metodus ir tremtyje įsisteigė slapta jaunimo draugija "Priesaika ištrėmime". Mūsų tikslas ir reikalavimai ginti tremtinius nuo vietos vergvaldžių savivalės. Iš savitarpio šalpos fondo rėmėme badaujančias daugiavaikes šeimas. Jaunimo tarpe ugdėme patriotinę dvasią. Padėjome neprarasti vilties, tikėti ateitimi. Be to, rinkome statistines žinias, užrašinėjome bolševikų smurto atvejus. Pagaliau šafirografu spausdinome periodinį laikraštėlį *Toli nuo Tėvynės.*

Draugija "Priesaika ištrėmime" įsteigta Kazio Jankausko Baikalovo rajone išsiplėtė į Jurginsko rajoną, ir iš viso gyvavo beveik trejus metus.

Minėdami šį skausmingą jubiliejų, mes nuoširdžiai užjaučiame nužudytų bendražygių K. Jankausko ir A. Kybarto giminės bei artimuosius, pastarojo sūnų A. Kybartą.

Pralietas kraujas nenuėjo veltui – mes sulaukėme nepriklausomybės. Tikėkime, kad mūsų vaikai ir vaikaičiai sulauks bolševikinių gaivalų pabaigos ir tik tada į Lietuvą sugrįš daug aukų pareikalavusi Laisvė.

Vytautas Kaziulionis, Varėna
Antanas Volungevičius, Lazdijai

Ir vėl nuskambėjo "Gaudeamus"...

Pabaltijo universiteto įsteigimo jubiliejaus minėjimas Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Š. m. kovo 14 d. kaip ir kiekvienais metais, vėl susirinko būrys buvusių studentų paminėti 56 sukaktuvių, pabuvoti kartu.

Šį kartą tikrai buvo džiugu matyti tiek daug susirinkusių, apie 40; daugiau nei kitais metais.

Kad prisimename savo pirmąjį universitetą, kur pačiomis gražiausiomis jaunystės dienomis buvo tiek dirbta, veikta, kurta, ir visų trijų Baltijos tautų studentų bei profesorių vienybę, turime būti dėkingi veikliesiems Danutei Jankauskaitei-Eidukienei ir Pranui Jurkui, visur pabrėžiantiems Pabaltijo universiteto Hamburge unikalumą ir svarbą. Pr. Jurkus šia proga parašė net du išsamius straipsnius apie Pabaltijo un-tą *Draugui* ir *Amerikos lietuviui.*

Susirinkusiųjų tarpe buvo ne vien buvę studentai/ės su žmonomis/vyrais, bet ir svečiai – Stasys Baras su ponia Elena. Invokaciją sukalbėjo irgi svečias is Floridos, buvęs studentas kun. dr. Eugenius Gerulis.

Mirusieji pereitais metais buvo pagerbti atsistojimu. Mirusiųjų studentų ir profesorių pavardes perskaitė Aldona Puzinaitė-Čepėnienė.

Sukakties proga nuoširdų žodį tarė D. Eidukienė, prisimindama šiais metais jau deimantinio amžiaus gimtadienius švenčiančius buv. studentus ir sveikino juos. Iš viso buv. studentų įvairiuose kraštuose yra per 80, o profesorių 2: Mečislovas Mackevičius ir Vincas Maciūnas.

Sveikinimo žodį tarė St. Baras. Sveikinimus gautus iš nedalyvaujančių kolegų perskaitė Pranas Jurkus, o jų buvo iš Australijos ir iš Kanados, ne tik iš JAV.

Apie piniginę "dešimtuko" padėtį pranešė Jurgis Bendikas. Šie susibūrimai yra įdomūs ir tuo, kad tai nei klubas, nei organizacija, o Pabaltijo un-to dvasios jungiami, už tai nėra nei oficialaus pirmininko, nei iždininko. O "dešimtuko" vardas kilo iš pirmųjų dešimties un-to sukakčių organizatorių, kurių vėliau vis daugėjo.

Pr. Jurkus kėlė mintį sukurti Pabaltijo un-to herbą ir pakabinti jį parinktoje vietoje Kauno Vytauto Didžiojo un-te, o gal ir Vilniaus un-te. (Latviai jau tai yra padarę Rygos un-te). Visi pritarė šiai minčiai ir buvo sudarytas komitetas iš architektų ir inžinierių tai padaryti.

D. Eidukienės pastangomis yra surinkta daug medžiagos apie Pabaltijo un-tą. Ji tą medžiagą yra padauginusi ir sudariusi 4 knygas. Planuojama po vieną egzempliorių įteikti Išeivijos studijų centrui Kauno un-te, Mažvydo bibliotekai Vilniuje ir pan.

Visi susirinkusieji buvo už tai, kad ir kitais metais susitiktume. Po vaišių dar ilgokai buvo kalbamasi ir dalinamasi įspūdžiais, nes niekas taip nesuartina, kaip studijos kartu tame pačiame un-te.

Pabaigai buvo sugiedotas *Gaudeamus igitur.* Po jo visi išsiskirstė į savuosius namus. Dauguma jų gyvena artimose Čikagos apylinkėse ir pačioje Čikagoje.

Sekmadieniniame Cicero lietuvių suėjime po lietuviškų šv. Mišių Šv. Antano parapijos šventovėje tautiečiai aptaria įvairius klausimus. Pirmoje eilėje – STEFA KISIELIENĖ ir šio lietuvių telkinio veiklus narys ALTos pirm. SAULIUS KUPRYS Nuotr. Ed. Šulaičio

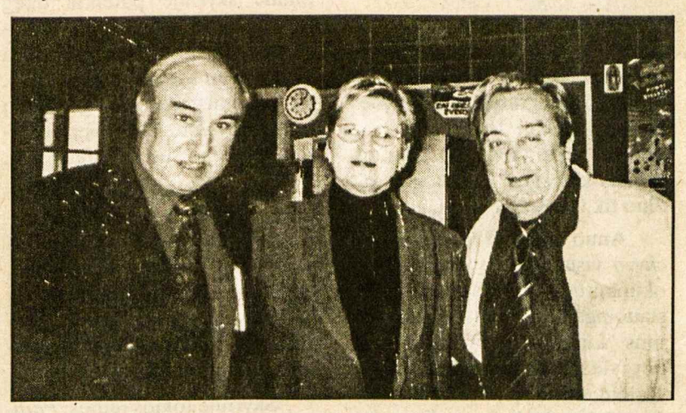

Amerikos lietuvių radijo vedėjas Čikagoje 2001 m. JAV LB kultūros tarybos premijos laimėtojas – ANATOLIJUS ŠLUTAS (dešinėje) su savo nuolatiniais talkininkais – SIGITA ŠLUTIENE ir LEONU NARBUČIU Nuotr. Ed. Šulaičio

Kelionė į Europą

Europa – pirmaujantis žemynas JAV turistams

EDUARDAS ŠULAITIS

Jau nuo senų laikų Europa yra JAV turistų dėmesio centre, nes labai daug šio krašto gyventojų savo kilmės vieta laiko "senąjį žemyną".

Todėl daug Amerikos piliečių, ypač vasaros mėnesiais, traukia į Europą. Daugumas tai daro ne tik norėdami aplankyti ten likusius artimuosius, bet ir palyginti už nebrangią kainą praleisti savo atostogas. Taip daro ir nemažai lietuvių.

Didžiulis Čikagos dienraštis *Chicago Tribune* beveik visą kovo 10 d. sekmadieninės laidos kelionių sekciją (o ji turi 18 didoko formato puslapių) paskyrė šių metų kelionių galimybėms į Europą. Taip pat supažindino su šią vasarą Europos valstybėse numatomais svarbesniais renginiais.

Kai kurių valstybių siūlomoms turistinėms kelionėms nemažai laikraščio vietos. Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms skirta mažai vietos. Vienuolikos eilučių informacijoje apie Lietuvą iškeliamos Joninės – vasaros pradžios šventė, minima birželio 23-24 dienomis, kuomet naujas sezonas pasitinkamas su alumi, sūriais, pyragu ir iš ąžuolo šakų nupintais vainikais bei gėlėmis. Sakoma, kad tada uždegami laužai ir per juos šokama, norint susilaukti geresnės laimės. Taip pat rašinyje dar sakoma, kad liepos 6-ji yra valstybinė šventė, pažyminti šalies suvienytojo – Mindaugo karūnavimą 1252 m.

Lietuvos kaimynai latviai tame straipsnyje irgi labai panašiai aprašomi. Pas juos Joninės irgi pagrindinė vasaros šventė. Tik Latvijoje birželio 24-ji vadinama "Jani ir Janu Diena".

Estijos vasaros pramogų tarpe yra patrauklesnių (bent vyrams) datų. Pavyzdžiui, liepos 3-7 dienomis Taline nurodomas alaus festivalis, kuris esąs didžiausias Baltijos valstybėse.

Chicago Tribune kelionių priede taip pat nurodomi ir atskirų Europos valstybių kelionių agentūrų adresai bei telefonai. Kaip matosi iš sąrašo Lietuva (o taip pat ir kitos Baltijos valstybės), tokios agentūros nebeturi: pateikiamas Lietuvos ambasados Vašingtone adresas ir telefonas, kuriuo turėtų skambinti kelionėmis į Lietuvą susidomėjusieji žmonės.

Žinoma, lietuviams ten skambinti nėra būtina, nes beveik kiekviename lietuvių telkinyje Š. Amerikoje yra mūsų tautiečių vadovaujamų kelionių agentūrų. Pavyzdžiui, Čikagoje iš tokių žinomesnės yra "American Travel Service" (vad. V. Lauraitis) ir "Jurgita Travel, Inc.". Niujorke ir apylinkėse yra gerai žinoma "Vytis Travel" (vad. R. Kezys). Toronte bene žinomiausia agentūra yra "Astra Travel & Service Inc."

Pasiteiravus bent keliose kelionių agentūrose paaiškėjo, kad dar šiuo metu važiavimu Europon ir Lietuvon ne taip labai domimasi (gerokai mažiau negu prieš metus ar anksčiau). Atrodo, jog čia gerokai pakenkė rugsėjo 11-sios žiaurieji įvykiai Amerikoje. Jie gerokai išgąsdino keliautojus, nes yra žmonių, kurie dabar iš viso nenori skristi. Kitiems net nepatinka pernelyg dideli tikrinimai orouostuose, kur reikia sugaišti apie 3 valandas. Ateityje vėl viskas turėtų įeiti į normalias vėžes.

Mūsų tautiečiai artimųjų ir tokių, kurie atveža į Lietuvą dolerių, laukia. O Lietuvoje vasaros mėnesiais yra žymiai daugiau įdomių renginių negu *Chicago Tribune* suminėjo. Apie juos plačiau galime patirti iš lietuviškos spaudos.

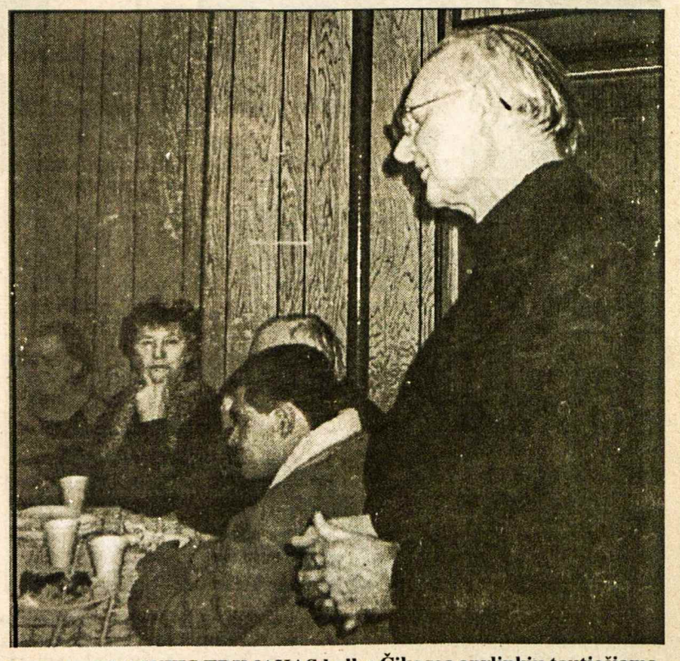

Kun. dr. KĘSTUTIS TRIMAKAS kalba Čikagos apylinkių tautiečiams Nuotr. Ed. Šulaičio

"Bolševizmo byla"

Buvusio Lietuvos partizano knyga, sukaupusi daug istorinės reikšmės duomenų

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Knygynuose pasirodė Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos išleista knyga apie bolševizmo nusikaltimus Lietuvoje (Antanas Šimėnas, *Bolševizmo byla.* Genocidas ir smurtas okupuotoje Lietuvoje 1940-1953 m. Panevėžio kraštas, LPKTS, 2002, 1500 egz., 350 p.).

Vokiečių okupacijos metais buvo išleisti keturi tomai *Lietuvių archyvo*. Šios knygos seniai tapo bibliografine retenybe. Bolševikmečiu laikyti jas namuose reiškė rizikuoti 25-riais metais katorgos. Todėl apie jas žino tik vyresnioji karta.

Anuo metu iš *Lietuvių archyvo* visuomenė sužinojo apie okupantų ir vietinių talkininkų siaubingai kraupius nusikaltimus Lietuvoje, padarytus tik per vienerius metus! Žudynės Rainių miškelyje, Pravieniškėse, Petrašiūnų kapinėse, trijų gydytojų tragedija Panevėžyje, žudynės prie cukraus fabriko Panevėžyje, mirties kelias Červenėje ir t.t. Iš *Lietuvių archyvo* manoji karta sužinojo, kas per žvėrys buvo Petras Raslanas, Domas Rocius, Danielius Todesas, Leonardas Martavičius, Genrikas Zimanas, Nachmanas Dušanskis ir daugybė į juos panašių; kokį siaubingą vaidmenį tautos elito naikinime ir 1941 m. tremties organizavime atliko Antanas Sniečkus, Justas Paleckis, Mečislovas Gedvilas, Aleksandras Guzevičius-Gudaitis ir daugybė kitų, laisva valia nuėjusių tarnauti raudoniesiems okupantams.

Knygoje *Bolševizmo byla* yra trys skyriai: 1. Bolševizmo nusikaltimai 1940-1941 m. (121 p.); 2. Raudonasis teroras Vidurio Lietuvoje (Panevėžio, Kupiškio, Rokiškio, Biržų, Utenos apsk., 46 p.); 3. Okupantų kariniai nusikaltimai slopinant pasipriešinimą: provokacijos, verbavimai, žudynės (132 p.) Knygos pabaigoje duotas Vyčio apygardos partizanų sąrašas – 1039 pavardės.

Pirmame skyriuje pateikti devyni straipsniai iš minėtų *Lietuvių archyvo* knygų bei ano meto spaudos. Tai B. Daunoro *Lietuvis sovietiniame pragare;* A. Vilainio *Labardžių kaimas bolševikų metu;* Leono *Maskvos kalėjimuose;* V. Kemėžio *Kaip žydai užvaldė lietuviškas įmones ir jose šeimininkavo;* M. Valavičiaus *Enkavedistų replėse;* A. Vilainio *Apie NKVD tardymo metodus;* A. Merkelio *Kur ir kaip bolševikai žudė ir kankino lietuvius;* Emilijos Arlickienės *Trijų gydytojų tragedija Panevėžyje 1941 m.* Straipsniai iliustruoti žudynių nuotraukomis.

Antrame skyriuje pateikta informacija apie LTSR MVD ir MGB struktūrų nusikalstamą veiklą Vidurio Lietuvoje 1944-1953 m. Šiame skyriuje daug informacijos apie užverbuotus agentus, rezidentus, pranešėjus, smogikus, konspiracinius butus Šimonių, Viešintų, Subačiaus, Svėdasų, Skapiškio ir Kupiškio valsčiuose; pateikti ir vardiniai stribų sąrašai tuose valsčiuose. Šiame skyriuje pateikta daug MVD ir MGB tarnybų dokumentų kopijų, iš kurių aiškėja šių tarnybų nusikalstama veikla. Skyrius iliustruotas saugumiečių nuotraukomis, kur mūsų dienomis dirba kai kurie nusikaltėliai.

Trečiame skyriuje pateikta daug represinių struktūrų dokumentų apie kovų su partizanais planavimą, agentų verbavimą, saugumo agentų infiltravimą į partizanų gretas, tų agentų pragaištingą veiklą, suimtųjų laisvės kovotojų tardymą ir pan.

Skyriuje tokios temos: *Partizanų kovos Subačiaus valsčiuje, Apie Šimonių kraštą, Panevėžio gimnazistų pogrindis, Agentų akiratyje Šarūno rinktinė, Jie kartu pasitiko žūtį, Pranešimai apie Kupiškio apskrities partizanų veiklą, Trečią kartą išsigelbėti nepavyko, Apie Dianą Glemžaitę, Agentų-smogikų veikla, Apie Sabaliausko-Kirvio būrį ir jo vado likimą, Okupantų provakacijos Vyčio apygardoje.* Skyriaus medžiaga iliustruota nuotraukomis.

Kaip visoje Lietuvoje, taip ir Panevėžio krašte laisvės kovose būta ir heroizmo, ir niekšybių. Knygos autorius stengiasi, kad ne tik kiekvienas tėvynės gynėjas būtų neužmirštas, bet ir kiekvienas okupantų tarnas, išdavikas ir tautžudys būtų įvardintas. Jei Lietuvoje būtų institucija, kuri domisi tautos atplaišomis, A. Šimėno ir kitose panašiose knygose duomenų apie tautžudžius – per akis. Tik kad nusikaltėliai niekam nerūpi…

Knygos autorius, vos 14-kos metų tesulaukęs, atlikęs partizano priesaiką, tapo ryšininku, paėmė ginklą į rankas ir kartu su tūkstančiais nepanorusių vergauti, stojo ginti gimtinės ir tėvynės. 17-kos jis jau Vorkutos katorgininkas, praleidęs "jaunystę už grotų".

Bolševizmo byla tai trečioji A. Šimėno knyga. Prieš tai buvo *Vilties ir gėlos ūkanose* ir *Kovoje dėl Lietuvos laisvės.* Šias knygas jis rašė todėl, kad jo "(…) jaunystė praėjo kovų sūkuriuose už brangią Tėvynę Lietuvą. Rašau ne trokšdamas garbės, bet jaudindamasis, kad mes numirsime ir nusinešime visą tų milžiniškų kovų, to nepaprasto įtempimo, to pasibaisėtino bolševikinio genocido istoriją į nežinią, į amžinybę, ir mūsų jaunosios kartos apie tai nieko nežinos".

Giesmes gieda Vilkaviškio vyskupijos palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos ansamblis. Vadovas – Vytautas Mazirskas (trečias iš kairės). Žemiau – a.a. Jono Limbos ir dukros dailininkės Nijolės Limbaitės-Buslienės darbų paroda Nuotr. I. Bradaitienės

Diplomatiniame priėmime Toronte Lietuvos generalinis garbės konsulas HARIS LAPAS susipažino su naujai išrinktu Ontario premjeru ERNIE EVES (kairėje), kuris prašė perduoti lietuviams geriausius jo linkėjimus

Vyskupas apie Lietuvos karalaitį

Vyskupo Jurgio ganytojinis laiškas ir šv. Kazimiero 400 metų sukaktis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Šiemet, 2002-aisiais, sukako 400 metų nuo šv. Kazimiero kanonizavimo; galutinį teisinį pagrindą tam sudarė popiežiaus Klemenso VIII brevė *Quae ad sanctorum* 1602 m. Prof. P. Rabikausko teigimu, ji buvo *Ištarmė apie šv. Kazimierą kaip šventąjį.*

Keturių šimtmečių sukakčiai pagerbti MA biblioteka Vilniuje iš savo lobių kovo 1 d. surengė vertingą rankraščių, knygų, ikonografinės medžiagos parodą. Tą pačią dieną Taikomosios dailės muziejuje įvyko konferencija *Šv. Kazimieras Lietuvos kultūroje,* kurioje dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, prof. E. Ulčinaitė, prof. J. Trilupaitienė, doktorantė N. Markauskaitė, kuratorė S. Maslauskaitė, dėst. M. Čiurinskas, muziejaus direktorius R. Budrys, choras "Aidija", vadovaujamas R. Gražinio.

Gražų, turtingą minėjimą – tiek parodą, tiek konferenciją – norėtųsi papildyti mažai kam žinomu (veikiausiai nežinomu) sukakčiai skirtu Vilniaus vyskupo Jurgio Matulaičio ganytojiniu laišku, parašytu 1922 m. gegužės 3 d. (Laiškas saugomas Vilniaus universiteto bibliotekos rankraščių skyriuje, jo signatūra F 164-50).

Iki šiol dėmesio nesusilaukęs radinys įdomus ne vienu atveju. Pirmiausia jis, būdamas visas skirtas istorinei sukakčiai, jos minėjimą atkelia į pereito šimtmečio pirmąjį ketvirtį, taigi paankstina 80 metų, be to, parodo vysk. Jurgio ganytojinės veiklos būdus.

Jau laiško pradžioje, pirmame sakinyje, teigiama: "Šie metai (1922) visam mūsų kraštui, o ypač Vilniaus vyskupijai, yra didelių iškilmių ir gausių malonių metai. Prabėgo keturi šimtmečiai nuo didžiojo mūsų globėjo, šv. Kazimiero, Lenkijos ir Lietuvos karalaičio, kanonizavimo".

Toliau sukakties data pakartojama dar du kartus. Antrą kartą minint, šv. Kazimieras, Lenkijos ir Lietuvos karalaitis, lyg suasmeninamas, susiejamas su "mūsų (!) katedra" ir šitaip priartinamas tinkintiesiems. "400 metų kaip tie šventieji palaikai ilsisi mūsų katedroje".

O paskutinis, trečiasis datos paminėjimas siejamas su įpareigojimu tiek viso krašto, tiek ypač vyskupijos tikintiesiems. "Reikia, kad šiais metais – keturių šimtmečių sukakties metų – visas kraštas ir ypač Vilniaus vyskupija su dar didesniu užsidegimu (…) pašlovintų šv. Kazimierą, savo globėją". Toliau po mylimų tikinčiųjų, ypač "mylimo mūsų jaunimo, paskatinimo sekti šv. Kazimiero dorybėmis, laiško pabaigoje vėl grįžtame prie plačios istorinės erdvės, supančios šv. Kazimierą. Tačiau šįsyk toje erdvėje išryškinama, nušviečiama viena karalaičio savybė – meilė abiem sostinėm, abiem valstybėm: "Be to, šv. Kazimieras, kaip Lenkijos ir Lietuvos karalaitis, mylinčia širdimi vienodai apglėbė Krokuvą ir Vilnių, Lenkiją ir Lietuvą. Ir šiandien turime jį maldauti, kad per savo tarpininkavimą pašalintų mūsų tautinius ir visuomeninius nesutarimus, (…) kad mūsų šalyje tikra taika viešpatautų".

Kokia reikalinga buvo tikra taika be galo nualintai po Pirmojo pasaulinio karo vyskupijai, kokia buvo jos būklė, puikiai parodo vysk. Jurgio *Užrašai,* jo laiškai nuncijui A. Ratti, artimiausiam draugui Pr. Būčiui. Juose guodėsi: "Čia baisi tautų neapykanta", "Baisus žmonių sužvėrėjimas", "Miestas neapykanta kunkuliuoja", "Laikai yra pikti, liūdni ir kruvini", "Dažnai man labai sunku, skurdu ir skaudu būdavo".

Tokioje aplinkoje daug ką pasako apie vyskupą jo nepamiršta, nepraleista šv. Kazimiero sukaktis, spindėte suspindi vienintelis teisingas veiklos būdas, išreikštas pasirinkto šūkio *Nugalėk blogį gerumu,* neįmanomo įgyvendinti be širdies, be meilės. Verta prisiminti čia ir esminę ingreso pamokslo Vilniaus katedroje mintį: "Ateinu pas jus su meile".

Siekdamas švelninti prieštaravimus, malšinti sužvėrėjimą, neapykantą, vyskupas pasirinko gražų, sektiną istorinį pavyzdį šv. Kazimierą, svarbų abiem valstybėm, abiem tautybėm, pasinaudodamas 400 metų sukakties data (nuo Šventojo paskelbimo bylos pradžios, ne pabaigos).

Karalaitį Kazimierą paskelbti šventuoju 1516 m. prašė Vilniaus vysk. Albertas su kapitula ir sostinės pranciškonai. Po to popiežius Leonas X įsakė sudaryti proceso komisiją ir pasiuntė į Lietuvą savo legatą Z. Ferrari, kuris informacinį kanonizavimo parengimą baigė 1520 m. Be to, kitais metais (1521) Krokuvoje išleido pirmąją šv. Kazimiero gyvenimo aprašymo knygą *Vita beati Casimiri (…)* Tad jau 1521-aisiais karalaitis Kazimieras vadinamas palaimintuoju. Popiežius Leonas X baigti paskelbimo šventuoju bylos nesuspėjo – tų pačių metų (1521) gruodžio 1 d. mirė. Dėl susidėjusių istorinių aplinkybių XVI a. pirmame ketvirtyje pradėta byla teisiškai buvo baigta tik 1602 m. Tuomet popiežius Klemensas VIII savo minėta breve karalaitį Kazimierą paskelbė šventuoju.

1922 m. gegužės 3 d. vysk. Jurgio ganytojinis laiškas kartu yra istorinis dokumentas, kuris negali nepatraukti keliais atžvilgiais. Pirmiausia jis leidžia šv. Kazimiero 400 metų sukakties minėjimo datą paankstinti aštuoniais dešimtmečiais, nukelti ją į XX a. pirmąjį ketvirtį. Kita vertus, laiškas santūriai praskleidžia Vilniaus vyskupijos būklę – baisią tautų neapykantą – taip pat paties vyskupo asmenybę: įžvalgią, nuovokią, drąsią, savo mąstymo bei veiklos būdu – "Nugalėk blogį gerumu" – pranokstančią amžininkus.

"Gavėnios popietė" Antanave

Antanavas (Kazlų Rūdos savivaldybė, Marijanpolės raj.) – nedidelis miestelis, prisiglaudęs prie netoliese pratekančios Šešupės.

Daugelyje panašių Lietuvos miestelių, bažnytkaimių kultūrinis gyvenimas merdi dėl nepakankamo vyriausybės rūpesčio ir netinkamo finansavimo kultūrinių įstaigų. Tačiau Antanave kultūrinį darbą dirbantys bei juos palaikantys žmonės ištvermingi. Jie nori kaimo žmogų matyti apsišvietusį, besišypsantį, auginantį duoną ir vaikus; džiaugiasi, kad gali padėti jiems atsipalaiduoti, pabendrauti po sunkių kasdieniškų darbų.

Neabejingas šio miestelio gyvenimo pagyvinimui seniūnas Arūnas Aleksa. Jo mintyse – gražiai atremontuoti kultūros namų, bibliotekos patalpas, išasfaltuoti miestelio šaligatvius, gatveles, pastatyti koplytėlę, turgavietę ir kt. darbai. Miestelyje veikia mokykla, biblioteka, kultūros namai, buvusio vaikų darželio patalpose aukojamos Mišios.

Saulėtą kovo 17-osios rytą į Antanavo kultūros namų salę rinkosi miestelio gyventojai. Salė buvo pilnutėlė.

Čia šių namų šeimininkų Romo Liutkaus, Redos Kneizevičienės (ji dar ir vargonininkė), miestelio seniūno ir kt. iniciatyva vyko renginys *Gavėnios popietė.*

Šiame renginyje, kuris yra tapęs tradiciniu, giedojo giesmes ir lietuvių liaudies dainas dainavo Vilkaviškio vyskupijos Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos ansamblis (vad. klierikas Vytautas Mazirskas), savo kūrybą skaitė žemietis poetas Valentinas-Vytautas Navickas, dabar gyvenantis Aukštadvaryje, Marijampolės literatų klubo "Sietynas" narės Birutė Papečkienė, Marija Krasauskienė ir šių eilučių autorė.

Renginio metu vyko taip pat kraštietės dailininkės Nijolės Limbaitės-Buslienės ir jos tėvelio Jono Limbos, prieš 3 mėn. išėjusio amžinybėn, kūrybos paroda.

Renginio atomazga – bendra svečių, šeimininkų ir žiūrovų senovinė lietuvių liaudies daina – dar kartą patvirtino patarlę, kad ne vien duona žmogus sotus.

Mes, svečiai, buvome maloniai nustebinti ne tik gausių žiūrovų plojimų, bet ir seniūno, šventės rengėjų gėlių, padėkos raštų bei atminimo dovanėlių.

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

Moksleiviai ir internetas

Nesąžiningi moksleiviai ir aplaidūs mokytojai

REDA ULINSKAITĖ

Namų darbai per 15 minučių

Mokytoja Liudmila pasakojo, kad šiuolaikinis Lietuvos jaunimas išrado naują ir greitą būdą mokytis. Istoriją ir geografiją dėstanti mokytoja teigia jau praėjusiais mokslo metais pastebėjusi, jog moksleiviai atneša namų darbams pateiktas užduotis nukopijuotas nuo interneto.

Referatai, atsakymai į pratybų klausimus, recenzijos. Tokių dalykėlių galima rasti internete. Šiuolaikinis jaunimėlis labai imlus, tad greitai perprato šią sistemą. Paspaudi keletą mygtukų ir namų darbai padaryti. Atnešę darbą jie nesako iš kur jį gavo, tikina, jog patys parašė. Pradėjau mažinti pažymius arba neužskaityti tokių darbų. Tada prisipažįsta, kad darbą paėmė iš interneto.

Teko kalbėtis ir su kolegėmis. Pagyvenusio amžiaus mokytojos apie internetą nieko nežino. Jaunesnės į tokius darbelius žiūri labai atlaidžiai. Nors jaučia, kad darbas tikrai rašytas ne moksleivio, vis tiek pralei-džia. Nemanau, kad tai teisingas sprendimas. Mokiniai mūsų atlaidumu linkę pasinaudoti. Jie galvoja, kad mokytojai vis dar bijo kompiuterio, o apie internetą yra tik girdėję. Žinau tokių savo kolegų, kurie nesidomi naujovėmis. Tačiau kiekviena miesto mokykla turi kompiuterinę klasę. Ir mokytojų pareiga būtų peržvelgti savo dalyko "špargalkes" internete bei įspėti moksleivius, kad taip nesielgtų. O dabar visi tik džiaugiasi, kad vaikai tampa tikrais europiečiais, moka dirbti kompiuteriais… Sutinku, moksleiviai turi mokėti naudotis kompiuteriu, internetinėmis enciklopedijomis, tačiau nereikia tuo piktnaudžiauti. Vaikai nebemoka mokytis, kenčia jų žinios. Kaip aš galiu rašyti dešimtokui septynis balus už tai, kad jis atneša rašto darbą ištrauktą iš interneto? Neskaitęs nė vienos duotos knygos, nevartęs žinyno ar enciklopedijos. Esu pedagogė ir žinau, kad tokie plagijavimai nieko gero neduos.

Internetas – rojus tinginiams

Pasidomėjome ir mes, ar sunku rasti internete norimą referatą bei rašinį. "Studentų ir moksleivių kursiniai darbai, paruoštukės" – toks adresas internete išduoda apie galimybę surasti tai, ko reikia. Tokie tinklalapiai yra legalūs. Jie nenusižengia jokiems įstatymams. Be moksleiviams ir studentams skirtų darbų ten galima naudotis ir įvairiomis profesionalų sudarytomis enciklopedijomis.

Beje, moksleiviams skirti darbai yra rašyti ir atsiųsti jų pačių. Tinklalapiuose nesunku rasti referatą ar atsakymus į testų klausimus. Viskas sugrupuota ir nuosekliai paaiškinta. Kad nereikėtų sugaišti daug laiko, duomenų bazė pateikiama pagal disciplinas, kurių čia net keliasdešimt nuo matematikos iki medicinos. Kompiuterio pelyte tereikia paspausti jums reikiamos informacijos eilutę, ir visa duomenų bazė – jūsų. Atidžiai ir įdėmiai peržvelgus pateiktą informaciją susidaro įspūdis, kad ir didžiausias tinginys gali rasti išeitį. Rašinių analizės, interpretacijos, diplominiai ir kursiniai darbai, laboratoriniai, testai…

Perskaičius keletą darbų galima suabejoti jų kokybe. Tiesa, studentų atsiųsti darbai nėra prasti. Tačiau moksleiviams skirti rašiniai ar kitokios užduotys parašytos labai paviršutiniškai. Gana skurdus turinys, naudota nedaug papildomos literatūros. Istorijos referatas apie Antaną Smetoną beveik nesiskiria nuo medžiagos, pateiktos vadovėliuose. Geografinis aprašymas apie Austriją nėra vertas net silpniausio penketo. Viskas nurašyta iš senos sovietinės enciklopedijos ir mokyklinio vadovėlio.

Neverta bibliotekoje sėdėti

Kad tokie internetiniai puslapiai yra savotiškas žaidimas, mums pasakojo ir labai dažnai savo darbus ten siunčiantis šiaulietis. Jo atsiųstus fizikos, biologijos ir lietuvių kalbos darbus mes suradome internete. Šalia jų vaikinas nurodo savo vardą ir miesto mokyklą. Paprašęs pakeisti jo vardą, Simas sutiko papasakoti apie savo veiklą.

– Visi moksleiviai žino, kad pasiknaisiojus internete galima gauti ir egzamino bilietų atsakymus ir anglų kalbos testus. Tai labai patogu. Jei man reikia parašyti referatą apie demokratijos ištakas pasaulyje – informacijos ieškau tik internete. Sėdėjimas šaltoje bibliotekoje, kur sunku rasti naujų knygų, yra tuščias laiko leidimas.

Visas mokytojų pateiktas užduotis Simas suranda internete. Susiranda keletą jam patikusių darbų, juos perskaito, sudėlioja savaip ir darbas padarytas. Pasiteiravome vienuoliktoko, ar jis negalvojantis, kad taip lengvabūdiškai dirbant nukenčia jo žinios.

– Nieko čia blogo. Manau kokie 50% moksleivių taip elgiasi. Nedaug? Jei turėtų kompiuterius, būtų daugiau. Mano klasėje septyniolika vaikinų ir visi naudoja tokius darbo metodus. Merginos prisibijo mokytojų, tad ir sėdi bibliotekose. Nėra čia ko bijoti. Mokytojai juk nieko nesako. Nes jie beveik nesinaudoja internetu arba nekreipia dėmesio. Natūralu, kad moksleivių darbai panašūs. Juk visi mokomės iš vienodų programų. Vienodos ir užduotys. Beje, čia mūsų problema, mes juk baigsime mokyklą ir stosime į universitetus, – galvoja Simas.

– Kodėl siunti savo parašytus darbus į tokius puslapius. Juk kiti įsigudrina savo triūsą parduoti?

– Jei dirbčiau tikrai nuoširdžiai ir rašyčiau pats, būtų gaila juos veltui atiduoti. Siunčiu darbus, nes įdomu paskaityti atsiliepimus, kiek šis darbas buvo įvertintas Kaune ar Papilėje.

Pedagogų nuomonės

Pasiteiravę miesto pedagogų apie naują ir lengvą mokymąsi interneto pagalba, sulaukėme įvairių atsakymų.

– Labai dažnai nurodau šį adresą moksleiviams. Pasakau, kad ten yra didžiulė duomenų bazė. Jei moksleiviai ruošiasi informatikos egzaminui ir internete yra gerai sukonspektuoti bilietai, nėra didelis nusikaltimas jais naudotis. Tai palengvina darbą ir mokytojui, ir mokiniui. Reikia džiaugtis, kad moksleiviai nesibijo naudotis internetu. Jei aklai kopijuoja darbus – pažymį mažinti reikėtų. Ir pedagogams vertėtų peržiūrėti šiuos darbus, kad žinotų, ar savarankiškai moksleivis dirba, ar naudojasi internetu. Praėjo tokie laikai, kai užtekdavo vieno vadovėlio.

– Gyvename informacinėje visuomenėje. Vaikams dabar mokytis yra ypatingai sunku. Dideli krūviai, daug informacijos ir jei ne tokios duomenų bazės, mokytis būtų dar sunkiau, – kalbėjo J. Janonio gimnazijos informatikos mokytoja metodininkė Vilma Narkienė. Minėtos mokyklos istorijos mokytoja Elvyra Rickevičiūtė teigė, kad moksleiviai labai dažnai atneša namų užduotis, padarytas su interneto pagalba.

– Dažniausiai moksleiviai prisipažįsta, kad darbą "pasiskolino" iš interneto ir dar pridėjo savų minčių. Tokių referatų niekuomet nevertinu dešimtuku. Septynis – aštuonis gal ir galima parašyti. Beje, savo mokiniams pradėjau skirti užduotis, kurių ten nėra. Juk mūsų pareiga išmokyti vaiką skaityti knygas, sisteminti medžiagą. Deja, gyvename informaciniame amžiuje. Tad vaikai gauna tik paviršutiniškas žinias. Manau, kad praėjusios kartos buvo labiau apsiskaičiusios, – rodydama moksleivių referatus kalbėjo mokytoja.

"Major Music" orkestras, grojęs šokiams *Tėviškės žiburių* spaudos vakare Nuotr. K. Baliūnaitės

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Pajūrio namelis, virtęs muziejumi

Das Ostpreussenblatt 2002 m. vasario 16 d., laidoje paskelbė Bruno Schweitzer straipsnį, pavadintą *Trys vasaros Nidoje* papildant filmo trilogiją *Die Manns*. Rašoma, kad netoli Nidos tarp iškilusių aukštų kopų glūdi vadinamasis Taikos slėnis. Paprastas medinis kryžius primena, kad čia kažkur kopų smėlyje yra paskendęs kaimas. Rytprūsių poetė Agnes Miegel pagal tą legendą yra sukūrusi išliekančią poemą "Nidos moterys". Ir atsitiko taip, kad kaip tik čia Nobelio premijos laureatas rašytojas Thomas Mann pasistatydino namelį, kuriame praleisdavo vasaras ir galėdavo ramybėje niekeno netrukdomas kurti. Taipgi ir jo šeimai su mažaisiais čia būdavo puikiausia vieta paatostogauti. Tiesiog ir dabar dar nuostabu, kiek daug meilės vokiečių literatūrai ir kokia pagarba vokiečių rašytojui atsispindi šitame namelyje – dabar muziejui ir kultūros centrui. Už visa tai dėkingumas jaučiamas lietuviams.

Straipsnyje su to namelio nuotrauka plačiai aprašomos laimingos ir ramios rašytojo dienos vasaras leidžiant šioje vietovėje. Tačiau 1939 m. Vokietijai prisijungus Klaipėdos kraštą, namelis buvo paimtas valstybės globon ir pavadintas *Jagdhaus Elchwald* (Briedžių medžioklės namas), kuriame lankydavosi nacių didikai, kaip Hermann Goering, Albert Speer ir kt. Karui baigiantis, sprogusi granata apgadino namelio dalį. Bet jau 1955 m. jo išvaizda buvo atstatyta. Tais pačiais metais Thomas Mann Weimare sutiko rašytoją Antaną Venclovą. Susitikime paaiškėjo, kad namelis numatytas priskirti istorinio paveldo grupei, ir 1967 m. jis tapo Klaipėdos miesto bibliotekos skyriumi, kurį 1974 m. jau lankė apie 150,000 žmonių. Po metų buvo švenčiamas 100-tasis T. Mann'o gimtadienis. Ta proga namelis buvo vėl atnaujintas. Nuo 1987 m. jame vyksta literatūros seminarai. 1995/96 m. Lietuvos ir Vokietijos vyriausybių bendromis pastangomis namelis vėl atnaujintas, o Lietuvos lėšomis jame įsteigtos dvi institucijos – muziejus ir kultūrinis centras. (Informaciją atsiuntė Le. Kro.) **Snk.**

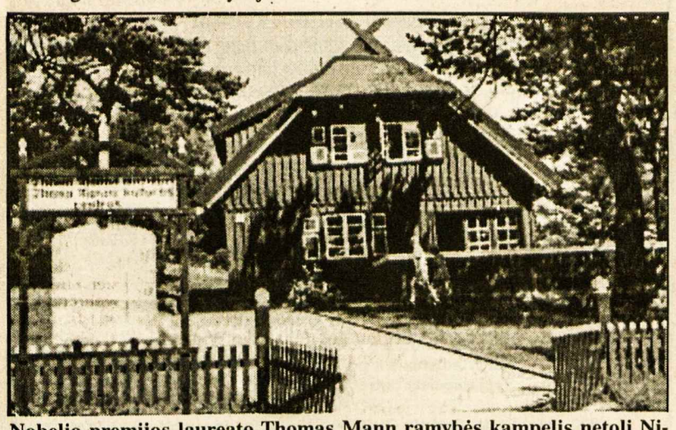

Nobelio premijos laureato Thomas Mann ramybės kampelis netoli Nidos, kur rašytojas kurdavo ir ilsėdavosi. Šiuo metu čia veikia muziejus ir kultūros centras, kurį kasmet lanko šimtai tūkstančių žmonių iš įvairių kraštų Nuotr. Schweitzer

Lietuvaitė aktorė Amerikos televizijoje

Lietuvių kilmės aktorė Arija Bareikis vaidina "The American Embassy" dramoje

EDUARDAS ŠULAITIS

Nors aktorė Arija Bareikis (Bareikytė) jau 35 metų amžiaus, bet iki šiol lietuvių visuomenėje buvo mažai žinoma. Ši iš Bloomington miesto, Indianos valstijos, kilusi lietuvių kilmės mergina dabar gyvena Niujorko dalyje – Manhattane ir pirmadienių vakarais yra matoma per "Fox" televizijos tinklą visoje Š. Amerikoje. Kovo 11 d. ji debiutavo seriale *The American Embassy*.

Šioje dramoje Arija turi pagrindinį moterišką vaidmenį. Ji valandos laiko seriale vaidina Emmą, kuri pabėgusi nuo įkyrios motinos pradėjo dirbti JAV ambasadoje Londone vicekonsule.

Kovo 11 d. parodytame pirmajame šios dramos epizode Arija užsirekomendavo kaip patyrusi aktorė, mokanti ir galinti į save patraukti žiūrovą. Kadangi jos JAV ambasadoje pareigos liečia pagalbą Amerikos turistams, kurie užsienyje patenka į problemines situacijas, jau pirmame epizode ji turėjo vargo su keistuoliu Amerikos piliečiu. Šis vyras, nusivilkęs visus savo drabužius, norėjo atkreipti į save dėmesį, o Emmai čia buvo proga parodyti savo sugebėjimus.

Ryšium su šios televizijos dramos premjera net ir didžiuosiuose JAV bei Kanados dienraščiuose pasirodė straipsniai ir nuotraukos, liečiančios šią lietuvių kilmės aktorę. Pasirodo, kad jai aktorinė praeitis jau gana ilga: ji buvo matoma ir scenoje, ir televizijos ekranuose.

Arija yra vaidinusi garsiuosiuose Brodvėjaus ir vadinamuose *Off-Broadway* teatruose. Ji pasirodė HBO televizijos dramoje – *Oz*. Ši aktorė turėjo vaidmenis įvairiuose filmuose, jų tarpe *Snow Falling on Cedars* ir Rob Schneiderio komedijoje *Dence Bigalow: Male Gigolo*

Beje, kai Londone buvo filmuojami 6 dabar televizijoje rodomi *The American Embassy* epizodai, ji gyveno toli nuo savo namų Manhattene, kur praėjusių metų rugsėjo 11 d. dėjosi šiurpūs dalykai. Filmavimas buvo užbaigtas praėjusių metų lapkričio mėnesio pabaigoje, ir ji dabar vėl gyvena Niujorke, laukdama, koks bus šio serialo pasisekimas.

"Fox" televizijos tinklo vadovai ne vėliau š.m. gegužės mėnesį turės nuspręsti ar pratęsti šio serialo gamybą, kuri teigiamu atveju turėtų būti pradėta vasaros pabaigoje. Todėl Arija dabartiniu metu save vadina "bedarbe" ir klausia, gal kam nors yra reikalinga aktorė?

Lietuvių kilmės aktorė amerikietė ARIJA BAREIKYTĖ (Bareikis), vaidinanti amerikiečių teatruose Nuotr. iš "The Gazette"

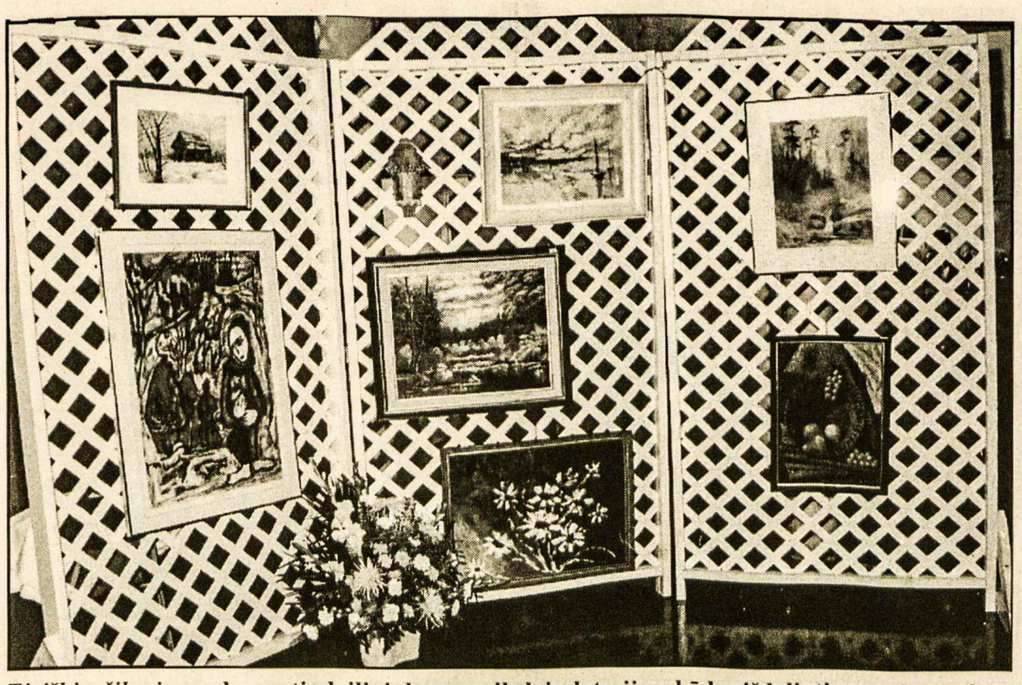

Tėviškės žiburiams **dovanoti dailininkų paveikslai, loterijos būdu išdalinti spaudos vakaro dalyviams** Nuotr. K. Baliūnaitės

Muzikologės Viliūtės darbai

SLAVA ŽIEMELYTĖ

Pasirodė muzikologės Jūratės Viliūtės parašyta biografinė knyga apie mons. Vincentą Vėlavičių (1914 – 1997), pavadinta *Brolis Vincentas*. Už šią knygą *Lietuvių balso* konkurse autorė laimėjo premiją. Premijų įteikimas įvyko š.m. kovo 10 d. Čikagoje. 2000 dol. premijos mecenatas – dr. J. Adomavičius. Autorė gavo ir Lietuvos prezidento V. Adamkaus sveikinimą.

Sovietų priespaudos laikais J. Viliūtės pagrindinis darbas buvo Vilniaus radijo ir televizijos programų paruošimai įvairiomis muzikinio gyvenimo temomis: apie kompozitorių kūrybą, operos teatro pastatymus, dainininkus – I. Milkevičiūtę, G. Kaukaitę, V. Noreiką, J. Stasiūną, V. Kuprį, V. Čėsną ir kt.

J. Viliūtė anuomet išleisdino pirmąsias savo knygas apie žymius operos solistus – Eleną Čiudakovą ir Valentiną Adamkevičių. Baigusi konservatoriją ir įsigijusi muzikologės bei muzikos istorikės specialybę, apie 10 metų dirbo Lietuvos televizijoje muzikos programų rengėjos bei vedėjos pareigose. 1977 m. priimta į Lietuvos muzikų sąjungą. Jos vyras – kompozitorius Justinas Bašinskas, gerai žinomas kompozitorius, parašęs daugelį dainų ir giesmių. Jo kūryba pasižymi tradicine klasika su imponuojančiu ritmu ir harmonija.

Atgavus Lietuvos nepriklausomybę, Jūratė Viliūtė pradėjo intensyviai rašyti knygas, gaivino ryšius su išeivijos muzikine kultūra. Išleido knygą *Lagerininko teatrai* (1994) apie politinį kalinį, Sibiro lageriuose ir Rusijos teatruose dainavusį (neturėjo teisės grįžti Lietuvon) operos solistą tenorą Balį Radžių (mirė 2000); parašė monografijas apie išeivijos dainininkus – Slavą Žiemelytę (1995), Vladą Baltrušaitį (1996), taip pat – *Čikagos lietuvių opera*. Iš viso – 10 knygų.

Jūratė Viliūtė rašė straipsnius apie Vincę Jonuškaitę-Zaunienę, Gražiną Matulaitytę, Elzbietą Kardelienę; recenzijas – apie Lilijos Šukytės, Marytės Bizinkauskaitės koncertus. Vilniuje išleisdino knygą *Jono Kardelio atsiminimai,* parengė radijo laidas apie sol. D. Stankaitytę, Čikagos lietuvių operą, sol. Aldoną Stempužienę, sol. Stasį Liepą bei kitus.

Jūratė Viliūtė per Lietuvos radiją garsino ir Kanados menininkus – sol. Giną Čapkauskienę, kompozitorių Aleksandrą Stankevičių, garsajuostę *Prisimename Henriką Nagį,* o Vilniuje, menininkų rūmuose vedė iškilmingą jubiliejinį vakarą, skirta sol. Vaclovui Verikaičiui, kuriame skambėjo Toronto vyrų choro "Aras" ir paties Verikaičio įdainavimai.

Su pasisekimu praėjo Vilniaus menininkų rūmuose rengiami vakarai – koncertai: V. Jonuškaitės-Zaunienės, B. Radžiaus metinėms, Čikagos lietuvių operos, S. Žiemelytės rečitaliai Vilniuje, Skuode, religinis koncertas Telšių katedroje, V. Baltrušaičio prisiminimui skirti vakarai Vilniuje, Jurbarke.

Paklausta kodėl *Brolis Vincentas* skirtinga nuo kitų, Jūratė Viliūtė atsakė: "Jaučiau pareigą pasakyti, ką mačiau, išgyvenau, todėl ir ėmiausi neįprastos, bet man labai brangios ir svarbios lietuvių tautos kančių bei heroizmo temų. Mons. Vincentą Vėlavičių, gyvenusį Telšiuose, gerai pažinojau kaip sovietų lagerių kalinį, *Kronikos* bendradarbį, Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komiteto steigėją, palaužtos sveikatos, bet stiprios dvasios kunigą patriotą".

Lietuvos muzikologė JŪRATĖ VILIŪTĖ Čikagoje vienos iškilmės metu Nuotr. Z. Degučio

Šalelė, vardu Lietuva

Apjuosiu jaunystę žvaigždynais,
Priskinsiu Juventus žiedų.
Maldoj tau prisieksiu, tėvyne,
Kad būsime ten, kur ir tu...

Tau Dovydo psalmę giedosim,
Atgimsim vilties aušrine,
Žirgais baltakarčiais atjosim,
Jei vėl reiks – apginti daina...

Kai vėl mus pašauksi į kovą –
Išeisim erškėčių keliais,
Pratęsim pradėtąją šlovę –
Už laisvę kova nesiliaus!

Ir kur bekeliausiu, beeisiu, –
Visur man paliksi šviesi.
Tavęs aš į nieką nekeisiu, –
Tu man nuostabiausia esi.

Tu man lyg altorius pražydęs,
Lyg Ostija Kristaus Gyva.
Džiaugsmu nesiliauju išvydus
Šalelę, vardu Lietuva.

Gražina Lebedienė

Tėvynė

Kas būčiau be tavęs,
Tėvyne, be girių žalių,
ir čiulbančių paukščių,
skarotų šilų?
Be upių, kai nardo
tarp sidabro lankų,
klegenimo gandro
virš sodybų jaunų.
Be Šešupės bangų,
kai plaukia į lankas,
ir Nemuno krantų –
jis seka pasakas žilas.
Papurusių raudonų dobilų,
gelsvėjančių javų plotų,
ir skambančių dainų,
net vakarų miglotų.
Be jūros ošančių bangų
ir gintaro lašelio,
melsvai pražydusių linų
prie tėviškės kelelio.
Be motinos, gimtų namų,
tėvo, sesių ir brolių,
Tėvyne, į tave einu
net iš toliausių tolių.

Vida Vosylienė, Lietuvos kaimo rašytojų s-gos narė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dvylika Lietuvos mokslo premijų, po 42,500 Lt. kiekviena, buvo įteikta už Lietuvos mokslui reikšmingus darbus 2001 metais. Humanitarinių ir socialinių mokslų premijos paskirtos Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto mokslininkų grupei – K. Grigui, L. S. Kudirkienei, R. Kašėtienei, D. Zaikauskienei už leidinio *Lietuvių patarlės ir priežodžiai* I tomą, architektūros ir statybos instituto bendradarbiui A. Miškiniui už darbų ciklą *Lietuvos urbanistikos istorijos ir paveldo tyrimai (1963-2000)* ir Lietuvos istorijos instituto mokslininkui E. A. Rimšai už knygą *Lietuvos didžiosios kunigaikštystės miestų antspaudai.* Fizinių mokslų srityje premijos paskirtos Vilniaus universiteto mokslininkui K. Kilkui už darbų ciklą *Lietuvos sausumos vandenų hidrologijos tyrimai (1985-2000)*, Biotechnologijos instituto darbuotojams S. Klimašauskui ir V. Šikšniui už darbų ciklą *Fermentų, sąveikaujančių su DNR , struktūros ir funkcijos tyrimai (1989-2000)* ir Fizikos instituto mokslininkui L. Valkūnui už darbų ciklą *Eksitonai fotosintezėje (1990-2000)*.

Biomedicinos mokslų premijos skirtos Lietuvos mokslų akademijos mokslininkų grupei – A. Merkiui, J.A. Darginavičienei, R. Laurinavičiui, L. Novickienei už darbų ciklą *Augalų augimo ir erdvinės orientacijos valdymo fiziologija (1960-2000),* Lietuvos žemdirbystės instituto bendradarbiams A. Sliesaravičiui, I. Pašakinskienei, H. Černiauskui už darbų ciklą *Tradicinės ir moderniosios genetikos sintezė kuriant naujo tipo varpinių pašarinių žolių veisles (1966-2000)*, Botanikos instituto mokslininkams V.K. Urbonui, M.I. Ignatavičiūtei, S.D. Stanevičienei, B. Grigaliūnaitei, E. Kutorgai už darbų ciklą *Lietuvos makromicetų ir augalų parazitinių mikromicetų įvairovės įvertinimas (1991-2000)*. Technologijos mokslų premijas gavo Kauno technologijos universiteto mokslininkai R. Čiukas, A. Matukonis. V.M. Milašius, A.J. Vitkauskas už darbų ciklą *Tekstilės gaminių projektavimo teorija, savybių tyrimai ir prognozavimas (1980-2000),* Matematikos ir informatikos instituto mokslininkai G. Dzemyda, V. Šaltenis, A. Žilinskas už darbų ciklą *Efektyvus optimizavimas technikoje (1971-2000)* ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto mokslininkas I.Z. Kamaitis už darbų ciklą *Pastatų ir inžinerinių statinių būklės tyrimai, renovacija ir Ilgaamžiškumo didinimas (1970-2000).*

Irena Kriauzaitė, garsi Valstybinio jaunimo teatro aktorė, balandžio 4 d. šventė savo 50 metų jubiliejų. Ta proga Valstybiniame jaunimo teatre buvo parodytas premjerinis režisieriaus Algirdo Latėno ir choreografo Jurijaus Smorigino spektaklis *Barboros Radvilaitės testamentas*, kuriame I. Kriauzaitė vaidina karalienę Boną. Po spektaklio Jaunimo teatro patalpose įvyko asmeninės I. Kriauzaitės tapybos darbų parodos atidarymas. 2001-02 metais tapytų 19 paveikslų rinkinys buvo pavadintas pačios autorės sugalvotu vardu *Monospektaklis spalvose.*

Donatui Banioniui, žinomam Panevėžio teatro ir kino aktoriui, rusų Teatro liaudies akademija Maskvoje suteikė Akademiko titulą už jo nuopelnus teatre ir kino filmuose. "Apdovanojimas man netikėtas ir nepaprastas; patekau tarp garsiausių pasaulio menininkų", sakė apie tai D. Banionis. Iš viso akademikų titulai suteikti keturiolikai teatro menininkų, tarp kurių yra žymūs rusai, kaip režisierius Boris Pokrovski, balerina Olga Lepešinskaja ir tik dū užsieniečiai: D. Banionis ir prancūzų aktorė Ani Girardot. D. Banionis apie šį apdovanojimą iš anksto nieko nežinojo – jis buvo pakviestas į Maskvoje rengiamą Tarptautinės teatro dienos minėjimą. Į iškilmes vyko iš S. Peterburgo, kur tuo metu dalyvavo veikalo televizijai ruošime.

Jono Meko filmų apžvalga buvo ruošiama balandžio pradžioje Tarptautiniame Seine-Saint-Denis trumpo metražo filmų festivalyje Pantene, netoli Paryžiaus. Festivalio programoje rašoma: "Jonas Mekas atvyko į Niujorką 1949 metais. Tremtyje jis sukūrė savo nuosavą draugystės ir kino šalį. Poetas, kritikas, kinematografininkas jis kūrė išsaugodamas harmoniją tarp buvimo pasaulyje ir mąstymo apie kiną kaip apie nepriklausomą meną. Iš šios unikalios kūrybos gimė nauja kine-n.atografinė kalba, vedanti ten, kur niekas anksčiau nėra buvęs: į pojūčių, įspūdžių ir jausmų šerdį. Esmė ir forma susilieja į žodžius-vaizdus, sukuriančius poetišką ir romantišką kino sintaksę". Festivalyje vyko jam skirta paroda, buvo parodytos dvi J. Meko parinktos senų ir naujų eksperimentinių filmų programos. Balandžio 9 d. J. Mekas dalyvavo jam skirtame kino vakare.

Kaimo kapelų šventė, vardu *Čiulba lakštingalėlė,* balandžio pradžioje linksmino kėdainiečius. Apie 200 muzikantų ir dainininkų nešykštėjo linksmos bei trankios muzikos, šokėjai žvaliai trepsėjo, o kapelų pasakotojai tryško sąmojumi. Skambėjo Kėdainiuose ir lenkiškos dainos, kurias atliko Lenkijos Punsko kapela "Klumpė". Kapelos "Vilainiai" vadovas A. Mikalauskas, jau trečius metus organizuojantis šią šventę, teigė, kad smagu kaimo kapelų nariams susitikti bent kartą per metus ir įvertinti vieniems kitų kūrybą. Dalyvaujančioms kapeloms pagrindinis reikalavimas – atlikti savo pačių kūrinius. Šventėje dalyvauja vis daugiau kapelų. Šiais metais pasirodė 11 grupių: Baisogalos "Žvangulis", Krekenavos "O-ho", Akmenės "Ventukai", Jurbarko "Mituva", Šeduvos "Užuovėja", Kauno rajono "Smilga", Kėdainių "Vilainiai", Pelutavos kaimo kapela, Vilniaus elektrinės kapela, o "Rokiškio muzikantai" nustebino žiūrovus ir kolegas savo teatralizuota programa. Kėdainiečiai parūpino visiems muzikantams rėmėjų dovanų bei įdomių prizų.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Toronto "Šatrijos" tunto "Dainos" draugovės skautės Kaziuko mugėje prie savo paviljono Prisikėlimo parapijos salėje š.m. kovo 3 d. Nuotr. M. Vasiliauskienės

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.15%
180-364 d. term.ind.	1.15%
1 metų term. indėlius	1.35%
2 metų term. indėlius	2.50%
3 metų term. indėlius	2.75%
4 metų term. indėlius	3.50%
5 metų term. indėlius	4.00%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	1.85%
2 metų GIC-met. palūk.	3.00%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.00%
5 metų GIC-met. palūk.	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.10%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.25%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	4.75%
Sutarties paskolas nuo	4.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.75%
2 metų	5.30%
3 metų	5.60%
4 metų	6.10%
5 metų	6.30%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	3.75%

Duodame komercinius mortgičius

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC-PLUS" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Galvojat parduoti ar pirkti nuosavybę? Mielai atsiųsiu į Jūsų namus informacines knygutes be jokių Jūsų įsipareigojimų
SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. **416 769-1616**;
namų **416-231-4937**

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

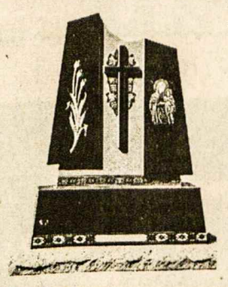

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off COUPON for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto "Rambyno" tunto vilkiukai su savo vadovu sk.v. D. Sonda laukia pirkėjų Kaziuko mugėje š.m. kovo 3 d.
Nuotr. M. Vasiliauskienės

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pakeisti vietą, bet vidutiniškai per metus nukeliauja nuo 10 iki 40 km. Kanadietis geologas Larry Newitt yra įsitikinęs, kad maždaug 2004 metais magnetinis ašigalis išslinks iš Kanados ir, keliaudamas vandenynu į šiaurę nuo Aliaskos, po pusės šimtmečio atsiras Sibire. Magnetinis šiaurės ašigalis dabar yra netoli nuo *Resolute Bay* vietovės, pačioje šiauriausioje Kanados dalyje, apgyvendintoje apie 200 šalčio nebijančių piliečių (jie teigia, kad "*Resolute* nėra pasaulio galas, bet iš ten galima jį matyti"). Jis yra 966 km atstumu nuo geografinio šiaurės ašigalio, apie kurį sukasi žemės planeta, ir kuris nejuda. Kadangi kompasas visada orientuojasi į magnetinį šiaurės ašigalį, navigacijos žemėlapiai yra periodiškai peržiūrimi, kad patikslinus ašigalio magnetinį tašką.

Automobilių vagystės kainuoja kanadiečiams beveik $600 milijonų per metus. *Vehicle Information Centre of Canada* statistikos duomenys rodo, kad tiek automobilių savininkai yra priversti mokėti už tą "įvairių pavojų" (*comprehensive*) draudos dalį, kuri padengia vagysčių nuostolius.

G-8 konferencijos, įvyksiančios š.m. birželio 25-28 d.d. *Kananaskis Country* (Alberta) kurorte, metu bus uždrausta privatiems ir civilinės aviacijos lėktuvams įskristi į teritoriją 150 km spinduliu nuo konferencijos centro. G-8 konferencijoje dalyvauja aštuonių pasaulio turtingiausių bei įtakingiausių valstybių vadovai bei jų palydovai. Pasak *Transport Canada,* tai didžiausia skrydžiams uždrausta zona Kanados istorijoje. Įskridę į tą zoną lėktuvai bus sutikti kanadiškųjų karo aviacijos CF-18 naikintuvų, kurie juos privers išskristi iš uždraustos zonos, o nepaklusnieji bus sunaikinti. Kalgario tarptautiniam oro uostui, nors jis ir bus uždraustoje zonoje, padaryta išimtis, nes tikriausiai į jį turės atskristi visi konferencijos dalyviai. Kariuomenės ir policijos daliniai saugos ir visus priėjimus prie konferencijos centro, kad dalyviams būtų garantuotas saugumas ir ramybė nuo galimų demonstrantų.

Prancūzijos Courseulles-sur-Mer vietovėje, 1944 m. sąjungininkų kariuomenės išsikėlimo Normandijoje metu, pavadintoje *Juno Beach*, pradėtas statyti naujas muziejus, kuriame bus rodiniai apie kanadiečių indėlį 1939-1945 m. kare. Šis 1,437 kv m ploto centras ant 1.5 hektaro sklypo, kainuosiąs $6.1 mln., buvo suplanuotas Burlingtono (Ontario) *Chamberlain Architect Services Ltd.* bendrovės. Jo atidarymas planuojamas 2003 m. birželio 6 d., 59-tos išsikėlimo sukakties metu. Tą 1944 m. dieną *Juno Beach* pajūryje išsikėlė kanadiečių daliniai: keli pulkai pėstininkų, tankų, inžinerijos bei artilerijos vienetai. Po sunkių kautynių jie išplėtė ir sutvirtino šį prietiltį – po kelių dienų į jį saugiai atvyko britų min. pirmininkas Winston Churchill, D. Britanijos karalius George VI ir prancūzų gen. Charles de Gaulle. Courseulles-sur-Mer apylinkėse yra daug pažymėtų svarbesnių kautynių taškų, kapinaičių, kuriose palaidoti žuvusieji kanadiečiai, bet šis centras turėtų parodyti tų įvykių pilną istoriją ir jų reikšmę ateinančioms kartoms. Prie centro statybos prisidėjo ir Prancūzijos valdžia (su $2.1 mln.), Walmart Canada (su $1.5 mln. pažadu), bus renkamos tam tikslui aukos visoje Kanadoje. Centras turės 8 rodinių grupuotes klevo lapo formos pastate ir apžiūros platformą, nuo kurios matysis kariuomenės išsikėlimo ir pajūrio kautynių sritis.

Orangeville (Ontario) miesto kanalizacijos švarinimo įrenginiai keliais atvejais nepajėgė apdoroti visų srutų, ir dalis jų buvo praleista į Credit upę. Upė buvo sunkiai užteršta *E.coli* bakterijomis, kurių kiekis siekė net 15,000 kartų didesnį negu leistiną lygį. Nors joks miestelis neima geriamo vandens iš Credit upės, bet pavieniai namai turi šulinius arti upės, o taip pat pati upė yra labai populiari su Toronto ir apylinkių meškeriotojais. Mississaugos burmistrė Hazel McCallion mano, kad Orangeville kanalizacijos švarinimo įrengimai nepajėgia apdoroti srutų dėl pergreitos miesto plėtros. Pastaruoju metu miestelyje prisidėjo kasmet po 18,000 iki 25,000 gyventojų, o kanalizacijos įrengimai liko tie patys. Gamtosaugos ministerija perspėjo miesto savivaldybę, kad geriau koordinuotų gyvenamų namų statybą, naujai statomas pramonės įmones ir miesto aptarnavimo sistemą, bet už praeities nusižengimus miesto bausti nežada.

Ontario provincija išleidžia mažiausiai pinigų savo universitetams. 2001 metų statistika rodo, kad labiausiai finansiškai remiančios savo universitetus provincijos buvo Kvebekas, Britų Kolumbija ir Manitoba. Po jų rikiavosi Newfoundland, Prince Edward Island, N. Scotia, o Saskatchewan, Alberta, N. Brunswick ir Ontario provincijos buvo sąrašo gale. **G.K.**

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Sporto žinios

Šokių sportas

Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) jau yra pripažinęs pokylių salės šokius kaip tam tikrą sporto šaką, ir jau ateinančioje pasaulinėje olimpiadoje Graikijos Atėnuose vyks šios sporto šakos varžybos. Toronte tokios klasikinių šokių varžybos tarptautiniu lygiu įvyks sekmadienį, balandžio 28 "Inn On the Park Hotel" patalpose. Daugiau informacijos teikia šio renginio organizatoriai J. Karakis ir Ann Harding, P.O. Box 52120, 307 Robinson St., Oakville, ON, L6J 7N5; tel. 905 849-7323; faksas 905 849-0702.

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Kaune paskutinėse šio sezono rungtynėse Kauno "Žalgiris" 93:87 įveikė Vilniaus "Lietuvos rytą". Kaune aštuntojo Lietuvos moterų krepšinio lygos (LMKL) čempionato baigmės antrąsias rungtynes vėl laimėjo Vilniaus "Lietuvos telekomas", 67:51 nugalėjęs vietos "LKKA-Kaunas" komandą. Baigiantis reguliariam Lietuvos vyrų krepšinio sezonui komandos išsidėstė taip: 1. Vilniaus "Lietuvos rytas", 2. Kauno "Žalgiris", 3. Šiaulių "Šiauliai", 4. Alytaus "Alita", 5. Mažeikių "Nafta", 6. Vilniaus "Sakalai", 7. Kauno "TOPO centras-Atletas", 8. Klaipėdos "Neptūnas", 9. Panevėžio "Prevenda-Malsena".

DVIRAČIAI: E. Pučinskaitė "Trophee Mediterraneen" (Prancūzija) dviračių lenktynėse užėmė trečiąją vietą. D. Žiliūtė ir pasaulio čempionė R. Polikevičiūtė "Memorial Pasquale de Carlo" (Italija) lenktynėse užėmė atitinkamai 8-ąją ir 14-ąją vietas.

LENGVOJI ATLETIKA: olimpinių disko metimo čempionas Virgilijus Alekna antrajame tarptautinių lengvosios atletikos varžybų "Engen Summer Series" tarpsnyje Pretoria (PAR) vėl turėjo pasitenkinti ketvirtąja vieta (62 m. 04 cm). Pirmas buvo L. Rydel (66.72 m), antras – pietų afrikietis F. Kruger (64.57 m), trečias estas A. Tamert (64.00 m). Marijampolėje vykusiame šalies jėgos trikovės čempionate absoliučiu nugalėtoju tapo marijampolietis galiūnas Audrius Vosylius. Jis atkėlimo rungtyje užfiksavo 345 kilogramus. Šis rezultatas tik 2.5 kg mažesnis už Lietuvos rekordą. Pusė kilogramo šalies jaunimo rekordą grupėje iki 67.5 kg pagerino kuršėniškis E. Paplauskas. 23 metų Lietuvos bėgikė Živilė Balčiūnaitė 22-ajame Berlyno pusės maratono bėgime tarp moterų užėmė trečiąją vietą.

TENISAS: Antalya (Turkija) vykstančiose varžybose Lietuvos vyrų teniso rinktinė nepateko į Davis taurės varžybų Europos-Afrikos zonos trečiosios grupės pusbaigmę ir prarado galimybę kovoti dėl pakilimo į aukštesnę grupę.

LEDO RITULYS: Jugoslavijoje pasibaigusiose pasaulio ledo ritulio čempionato antrojo poskyrio B grupės varžybose Lietuvos ledo ritulininkai, laimėję visas penkerias rungtynes, tapo nugalėtojais.

ŽOLĖS RIEDULYS: "Šiaulių" žolės riedulininkių komanda tapo Wales (Anglija) Europos moterų klubų taurių laimėtojų B grupės čempionato nugalėtoja ir išsikovojo teisę kitą sezoną žaisti elitiniame A poskyryje.

VANDENSVYDIS: Lietuvos vandensvydžio čempionato reguliariojo sezono nugalėtojo vardą užsitikrino Vilniaus "Baltic Amadeus" komanda. Antrąją vietą išsikovojo Kauno "Lituanica-Dainava", trečiąją – Klaipėdos "Liūtai".

APDOVANOJIMAI: Kūno kultūros bei sporto departamento generalinis direktorius Vytas Nėnius įteikė 48,000 litų premiją moterų žolės riedulininkėms už 2001 metų Europos čempionate uždarosiose patalpose iškovotus sidabro medalius. Po 7,500 litų buvo įteikta rankų lenkikėms S. Bumšaitei ir E. Vaitkutei už iškovotą vietą tarptautinėse pirmenybėse. **V.P.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.15% už 30-89 d.	term. indėlius
1.15% už 90-179 d.	term. indėlius
1.15% už 180-364 d.	term. indėlius
1.35% už 1 m. term.	indėlius
2.50% už 2 m. term.	indėlius
2.75% už 3 m. term.	indėlius
3.50% už 4 m. term.	indėlius
4.00% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
1.85% už 1 m. GIC invest.	pažym.
3.00% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.
4.00% už 4 m. GIC invest.	pažym.
4.50% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.10% už RRSP 1 m. term. ind.	
3.25% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.	
4.25% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.75% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC	
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	4.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.75%
2 metų	5.30%
3 metų	5.60%
4 metų	6.10%
5 metų	6.30%
– su keičiamu nuošimčiu	3.75%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Dėmesio! Organizuojama kelionė į Lietuvą rugpjūčio 26 – rugsėjo 10 d.d.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1366 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

ROYAL LEPAGE

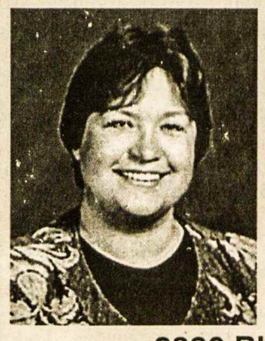

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Išvykstantiems į Lietuvą iki balandžio 30 pritaikomos 2001-jų metų kainos. Įvairūs maršrutai. Patogūs persėdimai. Naudokitės proga, skambinkite man asmeniškai!
TURIU DAR VIETŲ TURISTINĖSE/MALDININKŲ KELIONĖSE:
28 balandžio, 13 dienų – Italija ir Prancūzija (Vatikanas ir Liurdas!);
12 gegu-žės, 12 dienų – Portugalija, Ispanija, Prancūzija (Fatima ir Liurdas).
Įdomūs maršrutai, patogūs viešbučiai, kelionės vadovas!
Pusryčiai ir vakarienė. Prieinamos kainos! Teiraukitės!
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ ***MEDELIS CONSULTING***
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.
* * *
Atstovaujam telefoninių ryšių firmai **RapidTel.**
Minutė į Lietuvą – 41 c bet kuriuo laiku.
+Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c,
arba **+Planas I:** Canada ir US – 7.5 c.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Didžiosios "TŽ" loterijos aukotojai ir laimėtojai

1. **Gedimino Kurpio dovanotą M. K. Čiurlionio reprodukcijų rinkinį ir Petro Mališausko dovanotą dekoratyvinę lėkštę – nr. 1309;**
2. **A. a. Vandos Demikienės dovanotą paveikslą – O. Dementavičienė, Toronto, Ont. , nr. 9663;**
3. **Antano Suprono medžio drožinį "Rūpintojėlis" – N. Jonušaitis, Oakville, Ont., nr. 8532;**
4. **Valentinos Balsienės keramikos indą – E. Macijauskas, Toronto, Ont., nr. 1249;**
5. **Rimo Paulionio dovanotą Veronikos Paulionienės paveikslą – A. H. Povilaitis, Toronto, Ont., nr. 7668;**
6. **A. a. Paulės Sičiūnienės tautinę juostą ir N. N. dovanotą medžio drožinį – B. Steponavičius, Hamilton, Ont., nr. 13940;**
7. **Aldonos Vaitonienės tautinę lėlę – S. Sakalienė, Toronto, Ont., nr. 6467;**
8. **Alfonso Juozapavičiaus dovanotą A. Pautieniaus paveikslą – G. Bugailiškis, Winnipeg, MB, nr. 11573;**
9. **L. Matulevičienės dovanotą rankšluostinę ir Slavos Žiemelytės dovanotą lininį rankšluostį – A. Gustaitis, Los Angeles, CA, nr. 3667;**
10. **A. Laurinaičio paveikslą – A. Šidlauskienė, Ottawa, Ont., nr. 6490;**
11. **Karolio Abromaičio medžio drožinį – J. Jaseliūnas, Toronto, Ont., nr. 12190;**
12. **A. a. G. Balčiūnienės dovanotą juostinę ir a.a. Paulės Sičiūnienės tautinę juostą – Z. Bilevičiūtė, Toronto, Ont., nr. 0358;**
13. **A. a. Vandos Demikienės dovanotą paveikslą – P. Pargauskas, Otterville, Ont., nr. 12391;**
14. **Sofijos Pacevičienės keramikos indą – J. Čuplinskienė, Toronto, Ont., nr. 6409;**
15. **Liudos Sendžikienės tautinę lėlę – G. Vyšniauskas, Mississauga, Ont., nr. 8867;**
16. **Kazimiero Manglico batikos paveikslą "Miške" – D. Vasiliauskas, Pointe Claire, Que., nr. 10632;**
17. **G. G. dovanotą dekoratyvinę lėkštę ir servetėles – R. Dunphy, Markham, Ont., nr. 13424;**
18. **N. N. dovanotą albumą "Lietuvos tapyba" ir dekoratyvinę lėkštę – D. Steponaitienė, Toronto, Ont., nr. 7760;**
19. **A. Abromaitienės juostinę ir E. Markauskienės dovanotą juostą – A. Čerškus, Hamilton, Ont., nr. 14003;**
20. **Reginos Žiūraitienės paveikslą – D. Čerškus, Barrie, Ont., nr. 13179.**

Mažojoje loterijoje buvo PRISIKĖLIMO PARAPIJOS kredito kooperatyvo ir "PARAMOS" kredito kooperatyvo dovanotos pintinės su skanumynais, V. BALIŪNO keptas tradicinis "Napoleonas", T. SENKEVIČIAUS dovanotas butelis degtinės, G. GAIŽUTIENĖS dovanotas skanumynų bei N. N. dovanotas gėrimo laimikis , dr. S. ČEPO dovanotas butelis degtinės bei N. N. dovanotas arbatų rinkinys.

NUOŠIRDŽIAUSIA PADĖKA didžiosios ir mažosios loterijos laimikių aukotojams.

"Tėviškės žiburių" spaudos vakaro proga mūsų nuoširdūs rėmėjai aukojo: **$500** – B. ir S. Sakalai; **$250** – A. Bumbulis; **$150** – H. ir G. Lapai; **$110** – A. ir A. Vaičiūnai; **$100** – G. ir D. Sakai, V. ir S. Balsevičiai, kun. V. Staškevičius, V. ir S. Aušrotai, V. ir S. Piečaičiai, dr. R. ir A. Karkai; **$75** – R. ir G. Paulioniai; **$70** – V. ir E. Krikščiūnai; **$60** –J. ir R. Karasiejai, J. Kuraitė – Lasienė, I. Guilford; **$50** – J. Stankus, dr. S. Čepas, V. ir L. Sendžikai, V. Montvilas; **$35** – V. ir B. Biretos; **$30** – prel. P. Gaida; **$10** – L. Narušis, G. Karasiejus, R. Kalendraitė, G. Sinskaitė.

Dalis loterijos laimikių *Tėviškės žiburių* spaudos vakare **Nuotr. K. Baliūnaitės**

SKAITYTOJAI PASISAKO

ŠVENTINIAI SVEIKINIMAI

Nuoširdžiausiai sveikinu visus *Tėviškės žiburių* leidėjus iš visos širdies linkėdama, kad Jūsų laikraščio skleidžiama TIESA ir ŠVIESA mus visus lydėtų ir padėtų gyvenimo klystkeliuose nepaklysti!

Labai dėkinga, kad pagarsinate mano padėką Kanados lietuviams, kurie savo aukomis paremia per Moniką Povilaitienę Lietuvoje sergančius vėžiu ar džiova vaikučius, Sibire kentėjusius ligonius. Jie, per savo artimųjų laidotuves, vietoje gėlių, palengvina ligonių dalią. Teatlygina DIEVAS gausiausiai! To mes visi meldžiame iš visos širdies čia Lietuvoje.

Su nuoširdžiausia pagarba ir dėkingumu –

Jūsų sesė Nijolė Sadūnaitė,
Vilnius

M. LIETUVOS ENCIKLOPEDIJA

Mažosios Lietuvos enciklopedijos redakcijai reikia duomenų apie gyvenusius ar esančius lietuvininkus, veikusias ar veikiančias draugijas, sambūrius ir įvairius įvykius, susijusius su Mažąja Lietuva. Enciklopedijai reikalingos tom temom nuotraukos su datomis, vietovėmis, matomų asmenų vardais, pavardėmis, fotografo pavarde.

Taip pat reikia informacijų apie jūsų vietovės lietuvius evangelikus liuteronus. Leidinius ar iškarpas minėtom temom siųsti, įrašant leidinio pavadinimą, vietovę, numerį, datą. Taip pat reikalinga medžiaga apie Mažosios Lietuvos bičiulių draugijas, parodas, paskaitininkus, Lietuvos pajūrį.

Tokius duomenis prašom nevilkinant siųsti Mažosios Lietuvos enciklopedijos redaktorei Nijolei Dzindziliauskienei (L. Asanavičiūtės g. 23, LT-2050 Vilnius, Lithuania). Telefonas: 370-245-8536. Fax: 370-245- 8537. E-mail: *mle@meli.lt*

Arba galite siųsti man (Algirdui Gustaičiui) 7944 W. 4th Street, Los Angeles, CA 90048, USA. Fax: (323) 936-6897.

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles, Calif.

KAS TRUKDO SIEKTI GĖRIO?

Lietuvos kardinolas A.J. Bačkis per radiją kalbėjo apie Bažnyčios ir visuomenės santykius šiandieniniame mūsų gyvenime... Iš jo kalbos supratau, kad ne viskas išsprendžiama turint galimybę laisvai skelbti tikėjimo tiesas nepersekiojant tikinčiųjų, į mokyklas įsileidžiant kunigus bei katechetus...

Per ilgai užsitęsęs sovietmetis paliko mūsų visuomenės dvasiniame pasaulyje gilią žaizdą, blogio paveldą, kuris dar ilgai neleis žmonėms prisikelti...

Jau dvylika metų laisvoje Lietuvoje darželiams, bibliotekoms, mokykloms ir kitoms mūsų vaikų – jaunimo auklėjimo įstaigoms – institucijoms, tebevadovauja daugiausia vedliai, pedagogai, profesoriai ir kiti, baigę leninizmo-marksizmo persunktus mokslus...

Yra pedagogų, galinčių pasukti mūsų vaikus į gerumo kelią... Labai gaila, kad tokiose mokyklose katacheto vieta "pelytės po šluota" ar pelenės ar dar blogiau... Tie pedagogai ten – balti juodvarniai... Pedagogai, besistengiantys vaikus auklėti patriotiškai, ignoruojami... Jie mokyklose be reikiamo dėmesio, įvertinimo be pagalbos...

Regina Stokėnaitė-Pranscevičienė,
Subačius

POLITKALINIAI IR TREMTINIAI

Pasak kun. Česlovo Kavaliausko, praėjome ugnį ir plieną, užsigrūdinom tundrų šaly, kas gi pasidarė su mumis? Mes, kurių nepalaužė ir neparklupdė bolševikai per 50 metų, šiandieną išsibarstėme, paklydome tarp kelių dešimčių politinių partijų.

Kaip pavyzdį pateiksiu LPKTS Varėnos skyrių, turintį apie 1000 narių. Praeituose savivaldybės rinkimuose už mūsų sąrašą balsavo tik 630 rinkėjų. Kodėl iš mūsų į savivaldą išrinktas tik vienas atstovas, kai mūsų realios galimybės be kitų paramos turėti nemažiau keturių. Galima būtų suprasti, jei prieš rinkimus būtume užnigę ant laurų. Aplankėme vos ne kiekvieną šeimą, lakstėme kaip partizanai šiluose pasiklydusiuose kaimuose ir vienkiemiuose, aiškindami rinkimų svarbą. Atkrinta ir tai, kad mūsų rinkėjai savo balsus atidavė broliškom partijom, kadangi krikdemai iš vis neįveikė 4% barjero, o konservatoriai gavo tik vieną vietą. Kitas 23 vietas išsidalino buvę komunistai.

Pagaliau mūsų veiklumą atspindi *Tremtinio* prenumeravimas. Gėda prisipažinti, mano kraštiečiai užsisako truputį daugiau nei skaičiuojama ant pirštų.

Vytautas Kazilionis,
Antanas Volungevičius,
LPKT sąjungos Varėnos sk. valdyba

PARAMA TREMTINIAMS

Julius ir Stefa Sinkevičiai, nuolatiniai vargšų rėmėjai, atsiuntė $200 auką Lietuvoje apleistiems vaikams ir skurstantiems tremtiniams paremti. Niekad dar nebuvo taip reikalinga pašalpa tremtiniams, kaip šiuo metu. Buvę rusų armijos kariškiai ir KGB darbuotojai Lietuvoje gauna stambias pensijas; tremtiniai, didesnę gyvenimo dalį vargę sovietų koncentracijos lageriuose, jokio papildomo atlyginimo už tai negauna. Dabartinė Rusijos valdžia nesiima atsakomybės už tūkstančius lietuvių senelių tremtinių, kurie nori sugrįžti iš Sibiro į Lietuvą, tačiau nepajėgia dėl lėšų stokos. Geriesiems aukotojams Tremtinių grįžimo fondo vardu dėkojame –

KLK Moterų dr-jos centro valdyba

KLAUSIMAI KALBĖTOJAMS

Atvažiuoja iš Lietuvos parlamentarai ar šiaip garsūs žmonės su paskaitomis ar pranešimais. Atėjus klausimų laikui tautiečiai pradeda teikti klausimus, kurie neturi jokios reikšmės ar turinio. Taip jie sugadina nuotaiką.

Kodėl klausėjas gerai neapgalvoja, ar jo klausimas tinkamas. Dažnai klausimo atsakymas jau visiems žinomas, išskyrus klausėją. Kartais iškelia sarkastiškus, užgaulius, kompromituojančius bei provokuojančius klausimus. Klausimai turėtų būti trumpi ir aiškūs, o ne ilgi kaip paskaitos.

Stasys Prakapas,
Toronto, Ont.

Toronto

A. a. Birutei Šalkienei mirus, užjausdami jos vyrą dr. Antaną, draugai *Sergantiems vaikučiams ir tremtiniams Lietuvoje* aukojo $60 – D. G. Sakai; $20 – B. P. Sapliai, dr. A. A. Valadkos, dr. J. Rimšaitė, A. G. Valiūnai, D. K. Lazauskai, J. Pacevičienė, A. K. Kudirkos, A. A. Baltrūnai; $10 – A. Bražys, A. Lemežys. **M.P.**

Tradiciniuose Atvelykio pietuose balandžio 7 d. Toronto Lietuvių Namuose dalyvavo apie 300 žmonių. Rengėjų – LN moterų būrelio vardu susirinkusius pasveikino būrelio pirm. A. Biškevičienė ir prie mikrofono pakvietė LN pirmininką Rimą Juodį bei vicepirmininką dr. R. Zabieliauską. Pastarieji taipgi sveikino gausiai susirinkusius tautiečius ir pristatė kviestus svečius.

Dalyvius džiugino graži, kruopščiai paruošta programa, kurią atliko 40 vaikų būrys. Vaikučių choras "Gintarėliai", vad. muz. D. Grigutienės, padainavo ir padeklamavo. Jaunųjų smuikininkų vienetui vadovavo muz. A. Šarpytė akompanuojant pianistei E. Morkūnienei. "Velykų bobutė" (L. Mačionienė) vaikams išdalino velykinių dovanėlių. Maldą prieš pietus sukalbėjo prel. J. Staškevičius. Nuotaiką kėlė ne tik puikiai atlikta jaunimo programa, bet ir gražiai atrodantis velykinis pyragų stalas. Pasisotinę ir pabendravę visi skirstėsi gerai nusiteikę ir patenkinti. (Sutrumpinta pagal G. Bijūnienės paruoštą korespondenciją).

Tėviškės žiburių **spaudos vakare Anapilio salėje pareigūnai, aptarnavę ištroškusius dalyvius. Iš kairės: Darius Vaičiūnas, Algis Jonaitis, Marius Rusinas** **Nuotr. K. Baliūnaitės**

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

VIKING ESCAPADES™

"Viking Escapades™" yra pati puikiausia keliavimo patirtis. Skriskite tiesioginiu "Finnair" skrydžiu į modernų ir madingą Helsinkį, kuris jus sužavės savo vaizdais ir istorinėmis vietomis. Pamatysite Stokholmo turtingą istorinę kultūrą ir patirsite įdomias vakarines pramogas. Nepaprastoje "Viking Line" laivo kelionėje pamatysite gražiuosius šių miestų salynus. Kainoje įskaitytas grįžimas į Helsinkį, nakvynės viešbutyje keturioms naktims ir dviejų parų grįžimas "Viking Line" laivu.

Nuo $1,395.00* + mokesčiai

Užsisakyti vietas arba daugiau sužinoti galite skambinant mums arba kelionių agentui. Skambinkit šiandien!
Telefonas 1 877 668-6155.

FINNAIR
VIKING LINE
SCANDIC HOTELS
ADVANtage ULTRA TRAVEL

*Kaina vienam asmeniui nakvojant dviese. Kaina galioja tik išskridimui birželio 11, 18, 25, liepos 2, 9, 16, 23, rugpjūčio 6 ir 13. "Finnair" tiesioginius skrydžius, "Viking Line" laivo keliones ir viešbučių kambarius galima užsisakyti atskirai. Pasiteiraukite ir apie kitas vietoves, keliones ir maršrutus. Skambinkite šiandien!
Ontario Reg. # 3150865, 50009320

RE/MAX
JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP

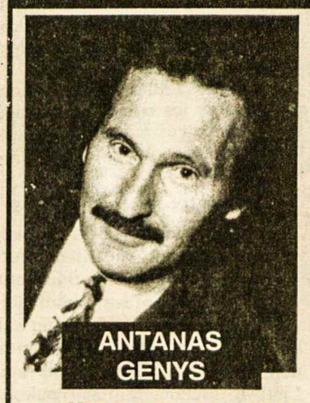

PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

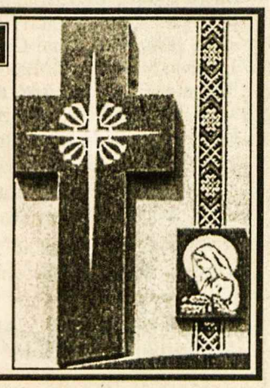

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A8
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001
Informaciją teikia administratorius L. Baziliauskas tel. 905 279-8226

TORONTO

Anapilio žinios

– Balandžio 12, penktadienį, palaidota a.a. Birutė Šalkienė, 79 m. amžiaus.

– Tikinčiajai Lietuvai aukos priimamos per visą Velykų laikotarpį iki Sekminių.

– Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais klebonijoje po 9.30 v.r. Mišių.

– Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambary.

– Vietinis jaunimas (16-35 m.), norintis dalyvauti Pasaulio jaunimo dienose, turi užsiregistruoti iki gegužės 8 d. Registracijos lapai – prie visų šventovės durų. Juos užpildytus kartu su čekiais perduoti mūsų atstovei Kristinai Baliūnaitei arba parapijos kunigams.

– Toronto LB apylinkės valdyba renka solidarumo įnašą Anapilyje balandžio 21, ateinantį sekmadienį parapijos salėje.

– Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūrio susirinkimas įvyks balandžio 21, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Anapilio salės antrame aukšte, chorų repeticijos kambary.

– Mišios balandžio 21, sekmadienį: 9.30 v.r. už Stripinių ir Valadkų mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už Bronių Vitkų (VII metinės); Delhi Šv. Kazimiero šventovėje balandžio 20, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Povilą ir Vladą Jocus.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos įprastu laiku – 11.15 v. ryto. Prieš ir po pamaldų Toronto lietuvių bendruomenės valdyba rinks metinį solidarumo įnašą.

– Praeitą sekmadienį pamaldų metu buvo prisimintas a.a. Antanas Pūkas. Velionis gimė 1914 m. sausio 14 d. Prienuose, Lietuvoje, mirė š.m. kovo mėn. 31 d. Toronte. Paliko liūdinčius žmoną Ievą ir sūnų Petrą Winter su šeima. Velionis palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Ont.

Lietuvių Namų žinios

– Balandžio 14 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 266 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio pirmininkė A. Biškevičienė. Svečių knygoje pasirašė A. L. Trečiokas iš Floridos.

– LN valdybos posėdis – balandžio 24 d., 7 v.v.

– Gegužės 5 d., 1 v.p.p. LN seklyčioje įvyks LN vyrų būrelio susirinkimas. Bus aptariami vyrų būrelio reikalai, ateities planai bei perspektyvos. Kviečiame dalyvauti.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti, pasiskaityti žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto svetaine.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai a.a. A. Pūko atminimui $40 aukojo A. R. Žilinskai. Slaugos namams aukojo: po $500 – S. M. Petrylos ($2,500), R. Žiogarys ($2,500), $100 – T. E. Siumos ($350). Slaugos namų komitetas dėkoja už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Slaugos namams ypač reikalingos lietuviškai kalbančios, diplomuotos ar turinčios patirtį gailestingos seserys. Reikalingi ir kiti tarnautojai. Darbui gauti prašymus siųsti raštu: Mrs. Joan Ciupek, c/o Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6 arba faksuoti 416-233-5519. Yra galimybių kai kuriems darbams pasiruošti specialiuose kursuose.

Šv. Jono lietuvių kapinėms $200 aukojo M. Gaivelienė.

Išeivijos Lietuvių klierikų studijų fondui $100 aukojo A. T. Sekoniai.

Sporto klubui "Anapilis" $500 aukojo Prisikėlimo kredito kooperatyvas.

Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui $50 aukojo M. A. Empakeriai (a.a. Alfonso Dąusos XXXV mirties metinių proga).

A.a. Stefos Sakienės atminimui C. Pakštienė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

A. a. Marijos Miceikienės atminimui pagerbti *Tremtinių grįžimo fondui* $10 aukojo A. Lukšėnienė.

KLKM dr-jos centro valdyba

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Mišių tvarka parapijos šventovėj: šiokiadieniais Mišios aukojamos 8 v.r. ir 7 v.v., šeštadieniais 8 ir 9 v.r., o sekmadieniais 8 v.r., 9 v.r., 10.30 v.r. ir 12 v.r. Parapijos raštinės telefonas 416 533-0621.

– Metinis parapijos susirinkimas įvyks balandžio 28 d., 12 v.r. Susirinkimo programoje įvairūs pranešimai ir parapijos tarybos narių rinkimai. Jei kas nori kandidatuoti ar, gavus sutikimą, pasiūlyti kitus, yra prašomi pranešti nominacijų komisijos narėms B. Čepaitienei ar R. Kurienei.

– KLKM dr-jos parapijos skyriaus susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba. Per pastaruosius trejus metus skyriui vadovavo V. Siminkevičienė. Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstys balandžio 24 d. posėdyje.

– Sriubos vakaronė su "Spirit Movers" ansamblio programa įvyks parapijos salėje šį sekmadienį, balandžio 21 d., 4 v.p.p. Vakaronei bilietus platina V. Taseckas tel. 905 824-4461.

– KLB Toronto apylinkės darbuotojai šį sekmadienį rinks solidarumo įnašą parapijos patalpose nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.

– Santuokos sakramentui ruošiasi Rasa Povilavičiūtė su Robert Sharkey.

– Pakrikštyti: Spencer Jonathan, Vidos (Vitkūnaitės) ir Stephen Gallop sūnus ir Daniel Teodoras Francesco, Loretos (Stanulytės) ir Fred Duz sūnus.

– Lietuvoje mirė a.a. Verutė Gineitienė, M. Grambienės teta; Floridoj mirė V. Gudaičio žmonos vyras a.a. Juozas Grabauskas.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimui, kuris vyks gegužės 3-4 d.d., daiktus prašom atvežti į salę dieną prieš išpardavimą.

– Mišios sekmadienį, balandžio 21: 8 v.r. už a.a. K. Budrevičių; 9.15 v.r. už a.a. Petrą Mačiulskį; 10. 30 v.r. už a.a. Antaną ir Stasę Gindrėnus ir Antaną ir Sofiją Laurinavičius, už a.a. prel. Juozą Tadarauską, už Čeponkų ir Šikšnių šeimų mirusius; 12 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Prisikėlimo kredito kooperatyvas paaukojo $4,000 mokyklos reikalams. Nuoširdžiai dėkojame.

– Linas Zubrickas, "Paramos" kredito kooperatyvo vedėjas, aplankė vyresniųjų darželį, antrą, trečią, penktą ir septintą skyrius balandžio 13 d. Liekame jam dėkingi.

– Muz. Dalia Viskontienė grįžo pas mus balandžio 13 d. Kartu su ja atėjo iš Lietuvos atvykusi folkloristė Zita Kelmickienė, kuri jai padėjo vesti muzikos pamokas.

– Balandžio 13 d. lituanistinių kursų moksleiviai nuvyko į Tarptautinį kalbų simpoziumą su vedėja Nijole Benotiene.

– Mok. Liucijos des Rosiers pastangomis jos vyras Denis įrengė labai reikalingas naujas knygų lentynas mokyklos bibliotekoje. Dėkojame. **Živilė**

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejaus vedėja padeda moksleiviams bei studentams, ruošiantiems mokyklinius darbus lietuviškom temom. Mūsų bibliotekoje yra knygų bei straipsnių anglų kalba; taip pat galim patarti, kur internete lengviausia rasti žinių apie Lietuvą. Galima taip pat nukopijuoti originalius dokumentus, nuotraukas, pasiskolinti vaizdajuosčių.

– Antanas Bumbulis aukojo $100 muziejaus-archyvo išlaikymui.

Gautas pranešimas, kad š.m. sausio 25 d. po sunkios ligos savo namuose mirė dail. Kazimieras Švainauskas, gyvenęs ir kūręs Lenkijoje, Siedlcuose. Po gedulinių Mišių Šv. Juozapo šventovėje sausio 28 d. palaidotas Siedlcų miesto senosiose kapinėse. Nuliūdime paliko žmoną Valeriją, kitus gimines bei artimuosius.

Tėviškės žiburių spaudos vakaro proga (balandžio 6 d.) Kanados lietuvių fondas aukojo savaitraščiui $4,000. Leidėjai dėkingi KLF už kasmetinę paramą.

A. a. Marijai Miceikienei mirus, nuoširdžiai užjausdami velionės seserį I. Ignaitienę, jos dukras Gražiną ir Aldoną su vyru, Tefa Ciparienė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Juozo Klimo 16 metų mirties atminimui dukra ir žentas A. P. Žuliai *Tėviškės žiburiams* aukojo $40.

A. a. Rimui Bagdonui mirus, užjausdama žmoną Reginą ir visą šeimą, Aldona Čerškienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

IEŠKOME vidutinio amžiaus šeimininkės, kuri gyventų kartu. Skambinti tel. 416 322-4968 arba 416 420-8578.

Vaizdai iš Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos Montrealio skyriaus 50-čio iškilmių. Iš kairės: Aušros Vartų parapijos klebonas kun. R. Birbilas; svečias bei viešnios iš Longueuil; meninę programą atlikusi trijulė su vadovu muziku A. Stankevičiumi; skyriaus narės, kurių tarpe matyti ir sesuo Paulė

Nuotr. A. J. Mickaus

VOLUNGĖS SUBATVAKARIS

"Nuskink man žvaigždę nuo dangaus"

Širdies dainos ir kramstukai

Vakarą ves žymi folkloristė iš Lietuvos **ZITA KELMICKAITĖ**

Gros tautiška kapela **"SUTARAS"**

Visa tai atsitiks –

š.m. balandžio 27, šeštadienį, 7 v.v.,

Prisikėlimo parapijoje, 1 Resurrection Rd., Toronto, Ont.

Kaina $20. *Dėl bilietų prašome skambinti*

Julijai Adamonytei-Danaitienei tel. (416) 232-9772

KAIMIŠKA ALAUS VAKARONĖ

PIRMĄ KARTĄ

įvyks š.m. gegužės 4, šeštadienį

Toronto Lietuvių Namuose (Karaliaus Mindaugo menėje).

Programą ves ir šokiams gros liaudiškos muzikos kapela iš Lietuvos "SUTARAS".

Baras veiks nuo 6 v.v., programos pradžia – 7 v.v.

Kaimiška karšta vakarienė (žirniai su spirgiais, kugelis, vištų sparneliai) su alumi. Veiks loterija ir baras. Dėl bilietų teirautis tel. **416 532-3311**, tel. **416 538-1748** arba sekmadieniais per popietes abiejose parapijose ir Lietuvių Namuose. **Įėjimas – $30 asmeniui**

APRANGA – laisvu stiliumi

RĖMĖJAS: "Creemore Springs" bendrovė ***Vakarą rengia lietuvių klubas "SANTAKA"***

Kanados lietuvių fondo visuotinio narių susirinkimo metu, kuris vyks š.m. balandžio 27 d. Lietuvių Namuose, bus renkami 4 nariai į tarybą ir 1 narys į kontrolės komisiją. Kandidatus prašoma siūlyti asmeniškai nominacijos komisijai, kurią sudaro E. Čuplinskas, K. Deksnys ir P. Kuras, arba skambinant telefonu 905 707-6510.

Kanados lietuvių fondas primena lietuvių kilmės studentams, studijuojantiems Kanados universitetuose ar kolegijose, kad prašymai stipendijoms gauti turi pasiekti Fondo raštinę ne vėliau kaip š.m. gegužės mėn. 15 d. Prašymai, gauti po tos dienos, gali būti visiškai nesvarstomi.

Pasaulio jaunimo dienų komitetas kviečia jaunimą tarp 18 ir 35 metų susipažinti su keliomis Toronto krikščioniškomis vietomis. P.J.D. tema yra "Esi Pasaulio šviesa, žemės druska". Ruošdamiesi šios vasaros šventei, esame suorganizavę keliones penktadienį balandžio 26 d. ir gegužės 31 d. į vietas, kuriose randamos šviesa ir druska! Balandžio 26 d. ekskursija į *10,000 Villages* (organizacija, kuri rūpinasi pirkimu/pardavimu iš vargingų kraštų) ir į *Taizé* (maldos vietą). O gegužės mėn. 31 d. vyksime į *Covenant House, Scott Mission* ir *Taizé*. Norintys informacijos prašomi skambinti Indrei Čuplinskaitei (416) 537-2697 arba Onai Stanevičiūtei (416) 762-2572.

Toronto lietuvių pensininkų klubas balandžio 3 d. surengė "Vilniaus Manor" patalpose velykinį pobūvį. Susirinko apie 80 svečių, kurie buvo pavaišinti V. Birštono paruoštais pietumis. O renginių vadovė su savo padėjėjom prikepė įvairių skanių ir gražių pyragų, patiektų su kava.

Gražiai padeklamuotais eilėraščiais susirinkusius mintimis nukėlė į Lietuvą O. Juodišienė ir L. Mačionienė. Dalyviai dėkingi klubo valdybai už gražią šventę. **Dalyvis**

Kanados Lietuvių Fondas

Lithuanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

praneša, kad

VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS bei FINANSINĖ APYSKAITA

įvyks š.m. balandžio 27, šeštadienį, 9.30 v.r.

Lietuvių Namų Gedimino menėje

Narių registracija 9 v.r.

Kvorumui nesusirinkus 9.30 v.r., susirinkimas prasidės po pusės valandos, nepaisant dalyvaujančių narių skaičiaus. Bus renkami 4 asmenys į tarybą ir 1 asmuo į Revizijos komisiją, kad papildyti baigusiųjų savo kadencijas narių vietas.

Taryba

30-mečio proga Toronto lietuvių teatras

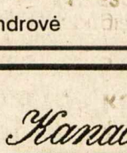

"AITVARAS"

š.m. balandžio 28, sekmadienį, 2 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

vaidins KAZIO SAJOS komediją

"Barakudos"

Režisierius – Laisvis Širvinskas

Įėjimas $12 ***AITVARIEČIAI***

Į Kanados kariuomenės stovyklą "Camp Borden" atvyko mokytis anglų kalbos Lietuvos prezidento patarėjas plk. ltn. Darius Kalibatas.

A.a. Antano Pūko atminimui velionies draugai "Kovai su vėžiu ir džiova" sergantiems našlaičiams Lietuvoje aukojo: $100 – J. J. Šarūnai; $50 – E. Klevienė ir Margarita; $30 – P. Z. Sakalai; $25 – K. H. Grunys; $20 – Crystal Seymour, J. A. Jurcevičiai, E. Delkuvienė; $10 – B. Sriubiškis. **M.P.**

IŠNUOMOJAMAS vieno kambario butas šviesiame pusrūsyje su atskiru įėjimu nerūkančiam asmeniui netoli Royal York pož. traukinių stoties. Galima su maistu ir aptarnavimu. Skambinti tel. 416 233-5996.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

MONTREALQUE

Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos Montrealio skyriaus 50 metų sukaktis buvo iškilmingai paminėta balandžio 7 d. Aušros Vartų parapijoje. 11 val. pamaldoms į šventovę su skyriaus vėliava suėjo narės, kurių dauguma buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Jos prie Švč. Mergelės Marijos altoriaus padėjo po gėlę. Skaitinius atliko draugijos narės – Julija Adamonienė bei Danutė Staškevičienė. Aukas nešė Joana Blauzdžiūnienė ir Genovaitė Zabieliauskienė. Parapijos choras pamaldų metu giedojo skambias giesmes. Už gyvas ir mirusias nares Mišias aukojo klebonas kun. Ričardas Birbilas.

Po pamaldų dauguma rinkosi į skoningai išpuoštą salę. Čia jau reikėjo žiūrėti sau vietos, nes svečių atsilankė apie 200. Oficialiają minėjimo dalį pradėjo skyriaus pirmininkė ir šio renginio pranešėja Genovaitė Kudžmienė, visus susirinkusius pasveikindama. Ji pakvietė kun. R. Birbilą sukalbėti invokaciją. Po to G. Kudžmienė trumpai apžvelgė skyriaus veiklą.

Šios sukakties proga sveikino seselė Paulė iš Putnamo, Draugijos centro valdybos pirm. Birutė Bieretienė, Toronto Prisikėlimo parapijos skyriaus pirm. Valentina Siminkevičienė, Delhi skyriaus pirm. Agutė Ratavičienė ir KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. Arūnas Staškevičius.

Raštu sveikino buvęs ilgametis AV par. klebonas kun. Juozas Aranauskas, SJ, Lietuvos kankinių parapijos skyriaus pirm. Irena Matulaitienė, Hamiltono skyriaus pirm. Magdalena Vaitonienė, buvusi "Moters" žurnalo red. Nora Kulpavičienė, AV Šv. Onos draugija ir Šv. Kazimiero parapijos taryba.

Meninę programą atliko moterų trio: Andrėja Celtoriūtė-Beniušienė, Daiva Jaugelytė-Zatkovič ir Živilė Jurkutė-Blayney. Joms vadovavo muz. Aleksandras Stankevičius. Padainavo šešias dainas. Publika daugiausia plojo po dainos "Pavasaris ir vaikai", kurios žodžiai H. Nagio, muzika A. Stankevičiaus. Pabaigai A. Stankevičius atliko pianinu savo kūrinį *Just look at the stars*. Rengėjos dainininkėms padovanojo po gėlę ir vadovui – vokelį.

Kun. R. Birbilui palaiminus valgius, prasidėjo pietūs. Stalus aptarnavo jaunos ponios ir merginos. O Viktoras Lukošius visus vaišino savo darytu alumi.

Į minėjimą atvyko iš Toronto centro valdybos narė Monika Povilaitienė ir buvusi CV pirm. dr. Ona Gustainienė. Minėjime dalyvavo pirmosios šio skyriaus ir kartu CV narės montrealietės Aldona Mališkienė ir Goda Rudinskienė. Iš Otavos buvo atvykusios Elena Dalmotienė ir Stasė Danienė. Taip pat dalyvavo Jadvyga Baltuonienė, populiaraus Velykų stalo sumanytoja.

Baigiant, G. Kudžmienė padėkojo vyriausiai šeimininkei Elvyrai Burkšaitienei bei jos padėjėjams, "Litui" iž paramą, visoms ir visiems, prisidėjusiems darbu bei kepiniais, gausiems dalyviams, o ypač viešnioms, atvykusioms iš Putnamo, Toronto ir Otavos. G. Kudžmienė ypatingai daug energijos įdėjo viską organizuodama. Kitos valdybos narės – J. Adamonienė, Elena Kerbelienė, D. Staškevičienė ir G. Zabieliauskienė jai padėjo.

Baltiečių dailininkų, fotografų, filatelistų bei numizmatikų tryliktoji paroda (Balt-Ex-XIII, Montreal) vyks balandžio 26-28 d.d Aušros Vartų parapijos salėje. Lankymo laikas: balandžio 26, penktadienį, 5-8 v.v., šeštadienį bei sekmadienį – 10 v.r. iki 5 v.v.. Dalyvauja 25 asmenys su savo rodiniais. Įėjimas nemokamas. Visi kviečiami parodą aplankyti. **B.S.**

Šv. Kazimiero šventovėje Prisikėlimo Mišias aukojo klebonas kun. dr. F. Jucevičius, pasakė trumpą, gražų pamokslą. Šventovė buvo beveik pilnutėlė tikinčiųjų. Velykų ryto procesijoje, be suaugusių, matėme ir A. Dasio vaikaičius, dvi sesutes ir broliuką, kurie vėliau patarnavo prie altoriaus. Senelis, o su juo visi tikintieji tai matydami džiaugėsi, tik senelė nebesulaukė to džiaugsmo, nes iškeliavusi amžinybėn. Po pamaldų svetainėje sveikinomės su šv. Velykomis ir vaišinomės įvairiais skanumynais, margučiais, gurkšnojom baltą bei raudoną vyną. Seniau mūsų šventovėje Velykų rytą skambėdavo choro giesmės, dabar pasitenkiname garsajuostėmis. Tačiau dėkodami Dievui, džiaugiamės ir tuo, ką dar turime. **K.A.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

PADĖKA

Toronto lietuvių klubas "Santaka" dėkoja Kanados lietuvių fondui už finansinę paramą.

Klubo valdyba

PADĖKA

KLB Toronto apylinkės valdyba dėkoja Elenai ir Stasiui Markauskams, Audriui Vaidilai, Irenai ir Pranui Žemaičiams, kurie, negalėdami dalyvauti Vasario 16 minėjime, bendruomenės reikalams paaukojo po 100 dol.

Vyt. Taseckas, ižd.

PADĖKA

Nuoširdžiai noriu padėkoti LN moterų būreliui, kuris, kaip ir kasmet, puikiai suruošė Atvelykio pietus. Ačiū būrelio pirmininkei A. Biškevičienei ir visoms 42 narėms, kurios savo darbu ir rūpesčiu jau daugiau kaip 40 metų rengia šiuos tradicinius Atvelykio pietus. Be Jūsų nebūtų galima įsivaizduoti LN lietuviškos veiklos. Dėkui "Velykų bobutei" L. Mačionienei, kuri su dovanėlėmis pasveikino vaikučius. Profesionali programa, kurią atliko vaikų choras "Gintarėliai", vad. muz. D. Grigutienės, jaunųjų smuikininkų ansamblis, vad. A. Šarpytės, ir koncertmeisterė E. Morkūnienė, labai prisidėjo prie susirinkusių svečių geros nuotaikos. Taip pat noriu padėkoti G. Kobelskienei ir visam virtuvės personalui už puikų maistą ir visiems susirinkusiems svečiams. Be Jūsų ši šventė nebūtų buvusi tokia puiki.

J. R. Juodis, LN pirmininkas

PADĖKA

Toronto vyrų krepšinio klubas "Gintaras" nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuvių fondui už finansinę paramą klubo veiklai.

G. Stasiulevičius, klubo pirmininkas

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

Century 21 Brown Limited

Kęstutis (Ken) Raudys B.A.

Associate Broker

Tel. **(416) 232-2100** (24 val.) darbo

(416) 231-2367 namų

E-mail: kene@sympatico.ca

www.homedestinations.com

MARGIS PHARMACY

Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!

"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖS!"

- **sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas**
- **nemokamas vaistų pristatymas į namus**

PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!

Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268